

ΜΥΡΙΑ ΟΣΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ.

Ἄριθ. 2.

Φεβρουάριος, 1868.

Α' Ἔτος.

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΤΟΥ ΔΑΡΕΙΟΥ.

Ἡ ώραία εἰκὼν τῆς ὁποίας κάλλιστον ἀντίγραφον ἔχει ὑπ' ὄψιν ὁ ἀναγνώστης, εἶναι ἔργον γάλλου ζω-

γράφου, τοῦ Λεβρούνου (Lebrun), ἀκμάσαντος κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα, ἐπὶ Λοδοβίκου ΙΔ', ὅστις καὶ εἶχε παραγγεῖλει αὐτὴν. Ὁ ζωγράφος ἠκολούθησε τὸν Ἀρβιανόν, ἀφηγούμενον περὶ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου τὰ ἐπόμενα.

Αἱ γυναῖκες τοῦ Δαρείου προσκυνοῦσαι τὸν Ἀλέξανδρον.

« Ὁ δὲ (Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν ἐν Ἰσσοῖς νίκην ἐπὶ Δαρείῳ), οὐδὲ τῆς μητρὸς τοῦ Δαρείου, οὐδὲ τῆς γυναικὸς ἢ τῶν παίδων ἠμέλησεν· ἀλλὰ, κατὰ τινος τῶν ιστορησάντων τὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὴν αὐτὴν ἐκείνην νύκτα καθ' ἣν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τῆς διώξεως τῆς πρὸς Δαρείον, διαβαίνων ἐξώθεν τῆς τοῦ Δαρείου σκηνῆς, περιπεσούσης εἰς χεῖρας τῶν στρατιωτῶν του, ἤκουσε γυναικῶν οἰμωγῆν καὶ ἄλλον τοιοῦτον θόρυβον. Ἐρωτήσας δὲ τίνες γυναῖκες ἦσαν, καὶ διατί παρεσκήνονον οὕτω πλησίον, τῷ ἀπεκρίθη τις ὅτι, ὦ βασιλεῦ, ἡ μήτηρ τε καὶ ἡ γυνὴ τοῦ Δαρείου καὶ αἱ παῖδες, ἀκούσασαι ὅτι ἔχεις τὸ τόξον ἐκείνου καὶ τὸν κίνδυνον (ἐπενδύτην) τὸν βασιλικόν, καὶ ὅτι καὶ ἡ ἀσπίς τοῦ Δαρείου ἐκομίσθη ὅπως, νομιζοῦσιν αὐτὸν τεθνεώτα καὶ διὰ τοῦτο θρηνοῦσιν. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἀλέξανδρος, ἔπεμψε πρὸς αὐτάς ἕνα τῶν ἐταίρων του, τὸν Λεοννά-

τον, ἐντειλάμενον νὰ ταῖς εἴπῃ ὅτι ὁ Δαρεῖος ζῆ· τὰ δὲ ὄπλα καὶ τὸν κίνδυνον ὅτι φεύγων ἀφῆκεν εἰς τὸ ἄρμα του, καὶ ὅτι ταῦτα μόνον ἔχει ὁ Ἀλέξανδρος. Μεταβὰς λοιπὸν ὁ Λεοννάτος εἰς τὴν σκηνὴν, τὰ τε περὶ Δαρείου εἶπε, καὶ ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος τὰς συγγαρεῖς νὰ ἔχωσιν ὅλην τὴν βασιλικὴν θεραπείαν καὶ τὸν ἄλλον στολισμὸν, καὶ νὰ καλῶνται βασιλισσαι· διότι ὁ πρὸς Δαρείον πόλεμος ἐκινήθη, ὅχι δι' ἔχθραν, ἀλλ' ἐννόμως ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἀσίας.

» Καὶ ταῦτα μὲν λέγουσιν ὁ Ἡτολεμαῖος καὶ ὁ Ἀριστόβουλος. Εἶναι δὲ λόγος ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος εἰσῆλθε τὴν ὑστεραίαν μεθ' ἑνὸς μόνου τῶν συνεταίρων του, τοῦ Ἡφαιστίωνος, καὶ ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ Δαρείου, ἀγνοοῦσα τίς τῶν δύο ἦτο ὁ βασιλεὺς (διότι ἀμφότεροι τὴν αὐτὴν ἐφόρουσιν στολὴν), καὶ ἐκλαβοῦσα ὡς Ἀλέξανδρον τὸν Ἡφαιστίωνα, προσεκί-

νησε τούτον, ἐπειδὴ τῇ ἐφάνη αὐτὸς μείζων. Ὑποχωρήσαντος δὲ πάραυτα τοῦ Ἡρακλείου εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ τινος τῶν παρ' αὐτῷ δειξάντος τὸν Ἀλέξανδρον καὶ εἰπόντος ὅτι ἐκεῖνος ἦτο ὁ βασιλεὺς, ἡ μὲν μήτηρ τοῦ Δαρείου, κατεντραπέυσα διὰ τὸ λάθος τῆς ἀπεχώρησεν· ὁ δ' Ἀλέξανδρος, ὅχι τῇ εἶπε, δὲν ἐλανθίσθη· αὐτὸς εἶναι ὁ Ἀλέξανδρος. »

Ἡ εἰκὼν λοιπὸν αὕτη (τῆς ὁποίας τὸ πρωτότυπον εὐρίσκειται σήμερον ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοῦ Λούβρου) παριστᾷ ταύτην ἀκριβῶς τὴν κατασκευαστικὴν σκηνήν. Αἱ γυναῖκες αἱ προσπίπτουσαι εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἀλεξάνδρου εἶναι ἡ μήτηρ, ἡ σύζυγος, αἱ θυγατέρες, τὰ τέκνα καὶ ἡ λοιπὴ θεραπεία τοῦ γυναικωνίου τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας. Εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα διαγινώσκειται ἡ λύπη τῆς δουλώσεως καὶ ἐνταῦτ' ἡ πρὸς τὸν γενναῖον καὶ περικαλλῆ νικητὴν εὐχαριστία καὶ ὁ θαυμασμός. Ὁ Ἀλέξανδρος καλεῖ σχεδὸν, δεικνύων τὸν Ἡρακλείου ὡς ἑαυτόν. Ὁ Ἡρακλείου βρῦει ἀληθείας συσταλλόμενος καὶ ἀποποιούμενος τὰς βασιλικὰς τιμὰς.

Ἀθάνατοι εἰκόνες πατρογονικῶν ἀρετῶν, πόσον ἀνοικοδομεῖτε τὰς ψυχὰς τῶν ὀρώντων! Ἡ θεὰ αὕτη εἶναι ὅλη ἀπόλαυσις. Προπατορικὴ εὐγένεια, εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἀναβλαστήσῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν μελετώντων σε, τῶν καταλαμβανόντων σε;

Ὁ Ἀρρίανός προσθέτει·
« Καὶ ταῦτα ἐγὼ οὔτε ὡς ἀληθῆ, οὔτε ὡς πάντῃ ἀνάξια πίστεως ἀνέγραφα· ἀλλ' ἂν μὲν οὕτως ἐπράχθησαν, ἐπαινῶ τὸν Ἀλέξανδρον διὰ τὴν οἰκτιρμὴν τοῦ πρὸς τὰς γυναῖκας καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν Ἡρακλείου πίστιν καὶ τιμὴν· ἂν δὲ δὲν ἔχουσιν οὕτω, πάλιν τὸν ἐπαινῶ, ἀφοῦ οἱ ἐξιστορήσαντες ἐθεώρησαν αὐτὰ ὡς πιθανὰ διὰ τὸν Ἀλέξανδρον. » (Ἀρρίανου Βιβλ. β', § 12.)

Κατὰ τὸν Πλούταρχον, ὁ Ἀλέξανδρος οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἰδῇ τὰς γυναῖκας τοῦ Δαρείου, καίτοι τῷ εἶχον εἰπεῖ ὅτι ἡ σύζυγος ἦτο ὡραιότατη. Ἀλλὰ τοῦτο τιμᾷ ἐτι μᾶλλον τὸν Ἀλέξανδρον. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ Πλούταρχος·

« Ἐνῶ ἐπορεύετο νὰ δειπνήσῃ, τῷ εἶπέ τις ὅτι τοῦ Δαρείου ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγατέρες, δύο παρθέναι, ὅτε ἀγόμεναι μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων εἶδον τὸ ἄρμα καὶ τὰ τόξα τοῦ Δαρείου, ἤρμισαν νὰ κίππωνται καὶ νὰ θοηθῶσι, πιστεύσασαι ὅτι θανατώθη. Ὁ Ἀλέξανδρος, ἀκούσας τοῦτο, ἐσίγησε πρὸς ὀλίγον· ἔπειτα δὲ, μᾶλλον ἐμπληθὴς γενόμενος πρὸς τὰς ἐκεῖνων τύχας, ἢ πρὸς τὰς ἑαυτοῦ, ἐπεμψε τὸν Λεονάτον νὰ ταῖς εἴπῃ, ὅτι οὔτε ὁ Δαρεῖος ἀπέθανεν, οὔτε ἐκ τοῦ Ἀλεξάνδρου νὰ ἔχουσιν τινὰ φόβον· διότι ὁ πόλεμος γίνεται ἀπλῶς ὑπὲρ ἡγεμονείας, αὐτὰ δὲ θὰ ἔχουσιν ὅλας τὰς τιμὰς, ὅσας καὶ ὅτε ὁ Δαρεῖος ἐθαύσιλευ. Τοὺς λόγους τούτους, χρηστοὺς καὶ ἡμέρους φανέντας πρὸς τὰς γυναῖκας ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ, ἐπηκολούθησαν καὶ ἔργα ἐκ μέρους τοῦ Ἀλεξάνδρου φιλόκλινα· ἐπειδὴ ἐπέτρεψε νὰ θάψωσιν ὅσους τῶν Περσῶν ἠθέλοντο, λαμβάνουσαι ἐκ τῶν λαφύρων ὅσα ἐχρεάζοντο φορέματα ἢ στολισμούς. Οὐδ' ἐλάχιστον τῆς θεραπέας καὶ τιμῆς ἦν εἶχον ταῖς ἀφήρησε, μάλιστα δὲ μείζονας τῶν προτέρων ἐκαρπούντο συντάξεις. Ἡ δὲ καλλίστη καὶ βασιλικωτάτη χάρις παρ'

αὐτοῦ πρὸς γυναῖκας εὐγενεῖς καὶ σώφρονας, περιπεσούσας εἰς αἰχμαλωσίαν, εἶναι ὅτι οὔτε εἶδον, οὔτε ἤκουσαν, καὶ οὔτε ὑπενόησαν ποτέ τι ἐκ τῶν αἰσχυρῶν· ὡς μὴ εὐρίσκόμεναι εἰς στρατόπεδον πολεμίων, ἀλλὰ φυλαττόμεναι εἰς παρθενώνας ἱερῶς καὶ ἁγίους, ὅπου διητῶντο δίαιταν ἀπόρρητον καὶ εἰς πάντα ἄλλον ἀόρατον· καὶ τοῦτο, ἐνῶ λέγεται ὅτι τοῦ Δαρείου ἡ θυγατέρα ἦτο εὐειδεστάτη πολλὴν παρὰ πάσας τὰς βασιλίδας, καθὼς καὶ ὁ Δαρεῖος ἦτο ἀνὴρ ὡραιότατος καὶ μεγαλοπρεπέστατος· αἱ δὲ θυγατέρες τῶν ὁμοιάζον πρὸς τοὺς γονεῖς.

« Ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος θεωρῶν, ὡς φαίνεται, τὸ ἐξουσιάζειν ἑαυτὸν βασιλικώτερον τοῦ νικῶν τοὺς πολεμίους, οὔτε εἰς αὐτὰς προσῆλθε ποτὲ, οὐτ' ἄλλο ἐγνώρισε πρὸ τοῦ γάμου αὐτοῦ γυναῖκα, πλὴν τῆς Βαρσίνης, ἣτις, γηρεύσασα μετὰ θάνατον τοῦ Μένωνος, συνελήφθη περὶ τὴν Δαμασκόν. Ὡς πεπαιδευμένην δὲ παιδείαν ἐλληνικὴν, καὶ ἐπιεικῆ τὸν τρόπον, καὶ ἔχουσαν πατέρα τὸν Ἀρτάβαζον, τοῦ ὁποῖου ἡ μήτηρ ἦτο θυγάτηρ βασιλέως, ὁ Ἀλέξανδρος τὴν ἐνομψεύθη, προτρέψαντος αὐτὸν τοῦ Παρμενίωνος, ὡς ὁ Ἀριστόβουλος λέγει, νὰ συναφθῇ μετὰ τοιαύτης ὡραίας καὶ εὐγενεῖς γυναίκας. Βλέπων ὁμοῦς τὰς ἄλλας αἰχμαλώτους, ὅλας ἀξιεράστους διὰ τὸ κάλλος καὶ τὸ ἀνάστημα αὐτῶν, πολλάκις ὁ Ἀλέξανδρος ἔλεγε παίζων, ὅτι αἱ Περσίδες εἶναι ἀλλοθιγενεῖς τῶν ὁμημάτων· ἀλλ' ἀντιπαράταττον πρὸς τὰ θέλγητρα αὐτῶν τὸ κάλλος τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐγκρατείας καὶ σωφροσύνης, διέβαιναν ἐμπροσθέν των ὡς ἐμπροσθεν ὡραίων ἀγαλμάτων ἀψύχων.

« Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐπὶ τῶν πασαλίων ἐπαρχιῶν στρατηγὸς Φιλίζηνος τῷ ἔγραψεν ὅτι εὐρίσκειτο παρ' αὐτῷ Θεόδωρος τις Ταραντίνος, ἔχων πρὸς πώλησιν δύο παῖδας ὑπερφυῖς καλλονῆς, καὶ τὸν ἠρώτησεν ἂν θέλῃ νὰ τοὺς ἀγοράσῃ δι' αὐτόν, ἀγανακτήσας ὁ Ἀλέξανδρος διὰ τὴν πρότασιν ταύτην, πολλάκις ἀνέκραξε πρὸς τοὺς φίλους, ἐρωτῶν τί πόποτε αἰσχρὸν ὁ Φιλίζηνος τὸν εἶδε πράξαντα, καὶ ἐκάθισε τοιαῦτα ὄνειδῆ νὰ τῷ προξενῇ! Ἐπολλὰ δὲ λοιδορήσας τὸν Φιλίζηνον αὐτὸν δι' ἐπιστολῆς, τὸν ἐπρόσκαζε νὰ φείλῃ εἰς τὸν ὄλεθρον καὶ τὸν Θεόδωρον ἐκεῖνον καὶ τὰ φορτία του. Οὐχ ἦττον ἐπέπληξε καί τινα νεανίσκον ὀνόματι Ἀγνώνα, γράψαντα πρὸς αὐτόν ὅτι εἶχε σκοπὸν ν' ἀγοράσῃ καὶ νὰ τῷ φέρῃ τὸν Κρωβύλλον, παῖδα πολλὴν ἔχοντα ἐν Κορίνθῳ φημὴν καλλονῆς. Πληροφορηθεὶς δὲ ὅτι δύο τῶν μακεδόνων ἀξιωματικῶν τοῦ Παρμενίωνος, ὁ Δάμων καὶ ὁ Τιμόθεος, εἶχον μεταχειρισθῆ βίαν πρὸς τὰς γυναῖκας μισθοφόρων τινῶν στρατιωτῶν, ἔγραψεν εἰς τὸν Παρμενίωνα νὰ τοὺς κρίνῃ, καὶ ἂν ἠλέγγοντο ἔνοχοι, νὰ τοὺς τιμωρήσῃ διὰ θανάτου ὡς θηρία γεννηθέντα πρὸς φθορὰν τῆς ἀνθρωπότητος. Προσέθετε δ' ἐν αὐτῇ ἐκείνῃ τῇ ἐπιστολῇ καὶ περὶ ἑαυτοῦ· « Ἐγὼ οὔτε εἶδον, οὔτε ἠθέλησα ποτὲ νὰ ἴδω τὴν γυναῖκα τοῦ Δαρείου· οὐ μόνον, ἀλλ' οὐδὲ ἐδέχθη ν' ἀναφέρωσιν ἐνώπιόν μου περὶ τῆς εὐμορφίας τῆς. » Ἐκ δύο τινῶν πρὸ πάντων ἔλεγεν ὅτι κατελάμβανε τὸ θνητὸν αὐτοῦ· ἐκ τοῦ κοιμᾶσθαι καὶ ἐκ τοῦ ἐπιθυμεῖν ἔρωτας· διότι ἐθεώρει τὸν κόπον καὶ τὴν ἠδυπάθειαν ὡς ἀποτελέσματα τῆς ἀσθενείας τῆς φύσεως. »

(1) Ὁ λόγος τοῦ δούκῃ τοῦ Βρογγιῆ, ὃν ἀνεφέρωμεν ἐν τῷ προηγούμενῳ φυλλάδιῳ (ὅρα « Μεγάλου Βασιλέως συνείδησιν ») ἦτο λοιπὸν ἀπομίμησις τοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος προσνήθη ἀγνώως καὶ ὡς ἀληθῆς ἦρος πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαρείου μέχρι τοῦ θανάτου τῆς γυναίκας αὐτοῦ, μαρτυρεῖ καὶ διὰ τῶν κατωτέρω ὁ Πλούταρχος.

« Ὁ Ἀλέξανδρος ἐδειξε φανερῶς τὴν λύπην του (ἐπὶ τοῦ θανάτου τῆς γυναίκας τοῦ Δαρείου), διότι οὕτως ἐστερήθη ὅχι μικρᾶς ἀφορμῆς τοῦ ἐπιδεικνύειν τὴν ἑαυτοῦ χρηστότητα. Τὴν ἔθαψε λοιπὸν οὐδεμιᾶς φειδόμενος πολυτελείας. Εἰς δὲ τῶν εὐνοῦγων θαλαμηπόλων οἵτινες εἶχον συλληφθῆ μετὰ τῶν γυναικῶν, Τίρειος τὸ ὄνομα, ἀποδράς τότε ἐκ τοῦ στρατοπέδου, ἔτρεξεν ἐπιππος πρὸς τὸν Δαρεῖον καὶ τῷ ἀνήγγειλε τὸν τῆς βασιλίσσης θάνατον. Ἐπληξεν ὁ Δαρεῖος τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀνακλαύσας, « Φεῦ τῆς Περσῶν, εἶπε, τύχης! Ἡ θυγατέρα καὶ ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως, ὅχι μόνον αἰχμαλώτως νὰ γίνῃ ζῶσα, ἀλλὰ καὶ τελευτήσασα νὰ μείνῃ ἄμοιρος βασιλικῆς ταφῆς! » Ὑπολαβὼν δὲ ὁ θαλαμηπόλος· « Ἀλλ' ὅσον περὶ ταφῆς, εἶπεν, ὁ βασιλεὺς, καὶ τιμῆς ἀπάσης καὶ τῶν προπτόντων, οὐδὲν ἔχει νὰ μεμψήσῃ τὸν κακὸν τῶν Περσῶν δαίμονα· διότι οὔτε ἡ δέσποινα Στατεῖρα ἐνόσφ' ἔζη, οὔτε ἡ μήτηρ σου καὶ τὰ τέκνα ἐστερήθησαν ποτέ τι ἐκ τῶν προτέρων ἀγαθῶν καὶ καλῶν, ἐκτὸς μόνον τῆς ὕψους τοῦ σοῦ φωτός, τὸ ὁποῖον πάλιν ὁ κύριος θεὸς Ἀρομάσθης θὰ ἀναλάμψῃ λαμπρῶν· οὐτ' ἀποθανούσα ἔμεινεν ἄμοιρος στολισμοῦ τινος, ἀλλὰ καὶ διὰ δακρύων ἐτιμήθη ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἐπειδὴ ὁ Ἀλέξανδρος εἶναι καὶ γενναῖος μετὰ τὴν νίκην, ὅσον εἶναι δεινὸς ἐνῶ μάχεται. » Ταῦτα ἀκούσας ὁ Δαρεῖος ἐκινήθη ὑπὸ τῆς παραγῆς καὶ τοῦ πάθους εἰς ἀτόπους ὑποψίας· καὶ τὸν εὐνοῦγον ἐνδοτέρω τῆς σκηνῆς ἀπαγαγὼν, « Ἄκουσον, τὸν εἶπεν· ἐὰν καὶ σὺ δὲν μακεδονίζῃς σήμερον καθὼς τῶν Περσῶν ἡ τύχη, ἀλλ' ἐτι σοὶ εἶμαι κύριος ὁ Δαρεῖος ἐγὼ, εἰπέ μοι, σεβόμενος τοῦ Μίθρου τε¹ τὴ φῶς τὸ μέγα καὶ τὴν δεξιάν μου ταύτην τὴν βασιλικὴν, εἰπέ μοι· μὴ ἄρα γὰρ ὁ θάνατος τῆς Στατεῖρας ὃν κλαίω, εἶναι τὸ μικρότατον τῶν κακῶν αὐτῆς, οἰκτροτέρα δὲ τούτων ἐπάσχουμεν ἐνῶ ἔζη, καὶ μᾶλλον ἐδυστυχήσαμεν κατὰ τὴν ἀξίαν ἡμῶν, ἢ ἂν περιεπίπτομεν εἰς τὰς χεῖρας ὁμοῦ καὶ σκυθρωποῦ τινος ἔχθρου; Ἐπειδὴ πῶς γίνεταί, νέος ἀνὴρ νὰ προσφέρῃ τσοκῶτην τιμὴν εἰς ἐχθροῦ γυναῖκα, ἂν δὲν εἶχε λάθει μετ' αὐτῆς σχέσεις ὅχι εὐπρεπεῖς; » Ἀλλ' ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Τίρειος, τὸν καθικέτευε νὰ παύσῃ δυσφημῶν, καὶ μίτη τὸν Ἀλέξανδρον νὰ ἀδικῇ, μίτη τὴν ἀποθανούσαν ἀδελφὴν καὶ γυναῖκα του νὰ καταισχύνη, μίτη τέλος νὰ στερῇ ἑαυτὸν τῆς μερίδος παραμυθίας τῶν συμφορῶν του, τῆς πεποιθήσεως δηλαδὴ ὅτι ἐνικήθη ὑπ' ἀνδρὸς ἀνωτέρου τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· ἀλλὰ μάλιστα νὰ θαυμάζῃ τὸν Ἀλέξανδρον ὡς πλείονα εἰς τὰς γυναῖκας τῶν Περσῶν δειξάντα σωφροσύνην, ἢ εἰς τοὺς Πέρσας ἀνδράν. Ἀμα δὲ ὄρκους προσφέροντος τοῦ θαλαμηπόλου φρικώδεις ὑπὲρ τούτων ὅλων, ὡς καὶ περὶ τῆς κατὰ τ' ἄλλα ἐγκρατείας καὶ μεγαλοφυΐας τοῦ Ἀλεξάνδρου πολλὰ λέγοντος, ὁ Δαρεῖος ἐξελθὼν εἰς τοὺς συνεταίρους του, καὶ ἀνατίνας τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐπηυχῆθη· « Θεοὶ ἄγενεθλιοὶ καὶ βασιλεῖοι, ἀνορθώσατε πάλιν ἐν ἐμοὶ « τῶν Περσῶν τὴν τύχην, ἵνα ἀφῶσιν αὐτὴν εἰς τοὺς ἀπογόνους λαμπρὰν ὡς τὴν ἔλαβον, καὶ ἀνψυθῆς

« ἀνταμείψω τὰς τοῦ Ἀλεξάνδρου χάριτας, ὧν ἔτυχον « παρ' αὐτοῦ εἰς τὰ φίλτατά μου δυστυχήσας. Ἀλλ' « ἂν ἐπῆλθεν ὁ εἰμαρμένος καιρὸς· ἂν ἡ νέμεσις καὶ ἡ « τῶν ἀνθρωπίνων μεταβολὴ ἀπαιτῶσι τὸ τέλος τῆς « τῶν Περσῶν βασιλείας, μηδεὶς ἄλλος τῶν ἀνθρώπων « εἶθε μὴ καθίσῃ εἰς τὸν τοῦ Κύρου θρόνον, πλὴν τοῦ « Ἀλεξάνδρου. » Καὶ ταῦτα οὕτω λέγουσι γενόμενα καὶ λεγθέντα οἱ πλείστοι τῶν συγγραφέων. »

Ἀναγινώσκων τις τὰ ἀνωτέρω τοῦ Πλουτάρχου περὶ τῆς ἠθικῆς ἰσχύος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀπέναντι τῶν γυναικῶν θεληγῶν, ἀπορεῖ κατὰ πόσον ἀράγε ἐκτοτε ἐξηγητήσθησαν τὰ ἤθη. Οἱ στρατιωτικοὶ καὶ τῶν μάλλων πεφωτισμένον ἔθνον τῆς σήμερον φαίνονται θεωροῦντες ὡς ἴδιον ἀνδρῶν ἀποβαλλόντων τὸν φόβον ἐνώπιον πολεμίων, τὸ ν' ἀποβάλλωσι τὴν αἰδῶ ἐνώπιον γυναικῶν. Πρὸς τούτους ὁ Ἀλέξανδρος, — καὶ ὁ Ἀλέξανδρος εἶναι βροντώδης ἀξιωματικὴ φωνή, ὡς νομίζομεν, — λέγει, ὅτι ἀνδρείωτερος δὲν εἶναι ὁ ἀναιδέστερος, ἀλλ' ὁ σεμνότερος· τουτέστιν ὁ μᾶλλον ἰσχύων ἐφ' ἑαυτοῦ.

ΑΙ ΔΙΟΠΤΡΑΙ.

Σουλτάνος τις ἠδημόνει ποτὲ κατὰ τῆς κακίας καὶ τῆς διαστροφῆς τῶν ἀνθρώπων τοῦ καιροῦ του· καίτοι δὲ ἠπίου χαρακτήρος, διετίθετο νὰ μεταχειρισθῇ τὴν μάστιγα τῆς βίας, ὅπως κάμψῃ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ ὀρθοῦ λόγου τοὺς ὑπερήκους του. Ὁ Σουλτάνος ἦτο νέος· ὁ Βεζίρης αὐτοῦ, γηραιὸς καὶ πολυπείρος, ἐπιθυμῶν ἵνα ὁ κύριός του γνωρίσῃ τὴν ἀνθρωπότητα καλλίτερον καὶ εἰσελθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν χορὸν τῶν ἀνθρωπίνων ἀπογνώσεων καὶ ἀδυναμιῶν, ἐπειδὴ τότε θὰ τοὺς ἐκρίνειν ἐπιεικέστερον, τὸν εἶπεν ὅτι ἄγιός τις Δερβίσης, ἀνὴρ σοφώτατος καὶ τοῦ μεγάλου Προφήτου ἀσπασίον τέκνον, ἔδωκεν εἰς αὐτόν πολυτιμὸν τι δῶρον, χρησιμώτατον εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς σουλτανικῆς αὐτοῦ μεγαλειότητος. « Διότι, ἐφφόντη μου, ἐπρόσθεσεν ὁ Βεζίρης, ἐπιχειρεῖς τι μὴ εὐκόλον· θέλεις νὰ ἰατρεύσῃς ἀσθενεῖς· ἀλλὰ πρῶτον εἶναι χρεῖα νὰ σπουδάσῃς καλῶς τὰς ἀσθενείας των. Οἱ πολέμοί σου θὰ κατεβάλλοντο πολὺ εὐκολώτερον ἂν, πρὶν ἢ τοὺς καταπολεμήσῃς, ἔμειναν εἰς τὴν θέσιν των, ὡς εἶπεν, καὶ ἐπρόσθεσε ἐμβριθῶς εἰς τὰ βουλευμάτα καὶ σχέδιά των. Ὁ Δερβίσης περὶ οὗ ὁ λόγος μοὶ ἐγράψισε διόπτρας. Ὁ Δερβίσης περὶ οὗ ὁ λόγος μοὶ ἐγράψισε διόπτρας. Ὁ Δερβίσης περὶ οὗ ὁ λόγος μοὶ ἐγράψισε διόπτρας. Ὁ Δερβίσης περὶ οὗ ὁ λόγος μοὶ ἐγράψισε διόπτρας. »

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Βάλλα'α, βίλλα'α, περιεργός εἶμαι νὰ μάθω ἂν δύναται τι τῶντι νὰ μεταβάλλῃ τὴν κρίσιν μου ἐπὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὁ ὀρθὸς λόγος μοὶ καταδεικνύει οὕτως ἢ ἄλλως ἔχοντα. Φέρε νὰ ἰδῶ αὐτὰς τὰς διόπτρας.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Ἰδοὺ, μεγαλειότητά μου Σουλτάνε· αὐταὶ εἶναι αἱ τοῦ νοῦς τοῦ Καλίπ' τοῦ νέου τῶν ὁποίων ἔστειλες εἰς ἐξορίαν, ἐνῶ τὸν ὑπερηνόεις πρότερον.

(1) Ἀρχαῖος θεὸς τῶν Περσῶν, ὃν οἱ Ἕλληες συγγραφεῖς νομίζουσι τὸν Ἡλιον.

(1) Κατὰ τινὰς σχολιαστὰς, ὁ Πλούταρχος· σφάλει κατὰ τοῦτο, διότι οἱ Πέρσαι μόνου τοῦ βασιλέως των ἐτιμῶν διὰ ταῦτα.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Του παράφρονος εκείνου, ὅστις διά τινα γυναίκα ἐλησμόνησε καὶ οἰκογένειαν, καὶ καθήκοντα, καὶ ὅλας μου τὰς πρὸς αὐτὸν εὐεργεσίας, θυσιάζων εἰς τὸν ἀπεγνωσμένον του ἔρωτα ὅλην τὴν περιουσίαν του καὶ τὴν ὑπόληψιν;

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Αὐτοῦ εκείνου· λάβε τὴν καλωσύνην νὰ τὰς φορέσῃς μίαν στιγμὴν, καὶ ν' ἀποκρίνεσαι εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου· ὁ δούλος σου ἐγὼ θὰ γράψω τὰς ἀποκρίσεις λέξιν πρὸς λέξιν, καὶ κρίνεις ἔπειτα περὶ αὐτῶν, ἀφοῦ ἀποθέσῃς τὴν ὕαλον ἥτις θὰ μεταχρωματίσῃ τὰ πράγματα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σου, καθὼς ἡ φαντασία τὰ χρωματίζει εἰς τὸν Καλήπ.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ (φορέσας τὰς διόπτρας). — Παράδοξον! ὅποια μεταμύρφωσις! ὅλα μετέβαλον ὄψιν· τὰ ὄμματά μου πληροῦνται θερμῶν δακρῶν· βλέπω τὴν ἐρασμίαν μου, τὴν ἀκούω, τὴν ἀκοῶμαι. Τὰ βλέμματά της μὲ ἀπελπίζουν. Ἄλλ' ἐταπεινώσε τοὺς ὀφθαλμούς με συστολῆν, καὶ τὸ γλυκὺ της μειδίαμα εἰσήγαγε πάλιν εἰς τὴν ψυχὴν μου ἐλπίδα. Ἀπούσα, πάρεστι πάντοτε εἰς ἐμέ. Μὲ φαίνεται ὡς νὰ βλέπω τοὺς κρινολεούκους βραχιόνιας της ἐκτεινομένους, περιπτυσσομένους με! ὦ, πανευδαίμων ἐγὼ! Νύκτες, ἀστεροφεγγεῖς νύκτες! παρατείνετε τὰς ὥρας τῆς σκιάς σας καὶ τῶν ὀνείρων μου, καὶ μὴ ἐξαλείψῃ πώποτε ἡ ἡμέρα τὴν γοητείαν μου διὰ τῆς φανερώσεως τῶν θλιβερῶν της πραγμάτων!

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Καλήπ, Καλήπ, ἔξελθε τῆς ἐκστάσεως ταύτης· ἀπόβαλε τὰς χιμαίρας· πρὸς σὲ λαλεῖ ὁ Σουλτάνος σου· πρὸς σὲ λαλεῖ ὁ ἐφφέντης σου· ἀκούεις τὰ τουμπελίκια τῆς αὐγῆς. Σαβὰχ ναμάζ! Ἀπόπτυσον τοιοῦτον ἀνοίκειον, ἄφρονα ἔρωτα, καὶ ἐνωτίσθητι μᾶλλον τὴν φωνὴν τῆς δόξης καὶ τῆς τύχης σου.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Ἄλλα ἴ σεβέρσαν! δι' ἀγάπην Θεοῦ, Βεζίρη, ἄφες με· χιμαίραι εἶναι αὐτὴ ἡ ἄστατος τύχη καὶ αὐτὴ ἡ ἀλάστορ δόξα, τὴν ὅποιαν μὲ λέγεις· μετ' αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος ζῆ διὰ τοὺς ἄλλους καὶ ὄχι δι' ἑαυτόν. Ἄντι ἀληθινῆς εὐδαιμονίας, παρέχουν αἴγλην τινὰ ματαιὰν καὶ ἀπατηλὴν. Εἶναι αὐτόχρημα μορῖα τὸ παρὰ σοῦ ἀποκαλούμενον φρόνησις. Σὺ μὲν λαλεῖς πρὸς τὴν φιλαυτίαν μου, ὁ δὲ ἔρος πρὸς τὴν καρδίαν μου λαλεῖ.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Ἄλλ' ὦ Καλήπ, ἂν πρὸς τὴν δόξαν ἀναισθητῆς καὶ πρὸς τὴν τύχην, ἀρά γε καὶ πρὸς τὴν εὐγνωμοσύνην ὡσαύτως ἀναισθητῆς; Ἡ δὲν ὀφείλεις τίποτε εἰς τὸν πατέρα σου, εἰς τὸν Σουλτάνον, εἰς τὴν πατρίδα; Ἡ δὲν πρέπει κατὰ πάντα ὀρθὸν λόγον νὰ ἐκπληρωθῆναι πρὸ παντὸς ἄλλου τὰ χρέη ἡμῶν;

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Καὶ τὸν πατέρα μου ἀγαπῶ, καὶ πρὸς τὸν Σουλτάνον ὀφείλω ἄπειρα διὰ τὴν εὐμενίαν του, καὶ ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου εἶμαι ἔτοιμος νὰ θυσιάσω τὴν ζωὴν, ἀλλὰ πρέπει νὰ μὲ ἀφήσῃσι πλυσίον τῆς Μελέκης. Χωρίζοντές με ἀπ' αὐτῆς, διαθέτοντές με ὡπωςδήποτε ἄνευ αὐτῆς, θὰ μετέβαλλον τοὺς δεσμούς μου εἰς ἀλύσεις· θὰ μὲ μετεχειρίζοντο ὡς σῶμα στερημένον ψυχῆς· ἡ Μελέκη εἶναι ἡ ζωὴ, εἶναι τὸ πᾶν μου.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Ἄλλ' εἶναι πτωχὴ καὶ τέλος, εὐρίσκονται καὶ γυναῖκες ὠραιότεραι αὐτῆς. Ἦγουν τί μέγα θέλγητρον βλέπεις εἰς τὴν Μελέκην;

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Ποῖον ἀπόκριον νὰ δώσω εἰς τυφλὸν ἀρνούμενον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας; Καὶ εἶναι πράγ-

μα νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν χάριν, νὰ συγκριθῇ πρὸς τὸ εὐθαλές τῆς ὄψεως, πρὸς τὸ γλυκὺ τῶν βλεμμάτων καὶ τοῦ μειδιάματος τῆς Μελέκης; πρὸς τὸ πνεῦμα, πρὸς τὰς ἀρετάς της, πρὸς τὴν ἀφελειάν της καὶ τὴν σεμνότητα; Τί τὰ θέλει τὰ χρήματα ὅστις κέκτηται τοιοῦτον θησαυρόν; Μετ' αὐτῆς θὰ ἐπροτίμων τὴν πενιχρότητα στέγην, ἢ μετὰ πάσης ἄλλης τοῦ Σουλτάνου τὰ μέγαρα.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Τὸν Σουλτάνον λέγεις· εἶδες κατὰ πόσον αὐτὸς σὲ ὑπερέχει; Εἶδες· εἶχε καὶ αὐτὸς δύο πάθη· τὸν ἔρωτα καὶ τὴν κυνηγεσίαν· ἀλλ' ἀντὶ νὰ δουλοθῇ εἰς αὐτὰ, τὰ κατέστησεν ἀπλᾶς διασκεδάσεις, ὑποτάξας τὰς ὁρμάς του εἰς τὰ χρέη του.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Ναί, ἀλλ' ἀντὶ νὰ τὸν θαυμάζω κατὰ τοῦτο, ἐγὼ μᾶλλον τὸν οἰκτεῖρω. Ὁ Σουλτάνος κατέπεινε διὰ πλαστῶν τὰ φυσικὰ αἰσθήματα· καὶ τί ἔκαμεν; ἤλλαξε κακὴν μήπως ἀπληγῆν; Ὁ Σουλτάνος δὲν ἰατροῦθη, ἀλλ' ἐκορέσθη. Ὁρθότατα ἔλεγεν ἀρχαῖός τις σοφός, ὅτι οὐδὲν συνέχει, οὔτε ἀηδιάζει τὸσον τὸν ἄνθρωπον, ὅσον ἡ ἀφθονία· καὶ ὅτι ὁ μόνος τρόπος θεραπείας τοῦ πάθους τῆς κυνηγεσίας καὶ τοῦ ἔρωτος, εἶναι τὸ νὰ ἔχη τις τριακοσίας γυναῖκας, ὡς ὁ Σουλτάνος, καὶ ἐπτακισχιλίους ἰεράκας, ὡς ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας. Ὁ Σουλτάνος ἀνιάται ἐντὸς τοῦ γυναικωνίτου του, ἐνῶ ἐγὼ φλέγομαι διορῶν τὴν καλύβην τῆς Μελέκης· ἐμὲ καταθέλγει, μαγεύει ἡ ἀπλότης αὐτῆς, ἐνῶ ἐκεῖνον βαρύνει ἡ πληθὺς καὶ ἡ πολυτέλεια τῶν παλλακίδων του. Ὅτε περιηγούμην εἰς τὴν Εὐρώπην, εἶδα ἀνθρώπους ἀκρωμένους ἐν κατανύξει τὰ ἀγροτικὰ μέλη χωρικής τινος μουσικῆς· καὶ, ὡς μ' εἶπον, αἱ πομπώδεις μουσουργίαι τῶν θεάτρων θὰ τοὺς ἐφάνιντο ὀχληρότατα κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν. Τίνος ἔνεκα; ἔνεκα τοῦ κόρου. « Κόρον ἔχει καὶ τὸ μέλι, καὶ τὰ τέρπν' ἄνθεα... », εἶπεν Ἕλληνας παλαιός.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Βλέπω, πολυχρονημένε μου ἐφφέντη, ὅτι αἱ διόπτραι ἔπεσον ἤδη ἀπὸ τῆς μύτης σου, διότι ἤρμισες νὰ ἐπιφέρῃς παραβολὰς ὀρθὰς.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ (γελῶν). — Ἐχεις δίκαιον· δὸς με τώρα νὰ ἰδῶ τί εἶπα· (ἀναγινώσκεις). Ἄλλ' ἄλλ' ἄλλ'! ἐγὼ εἶπα αὐτὰς ὅλας τὰς μορῖας;...

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Σουλτάνε μου, ἀντέγραψα πιστῶς.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Ὑπομονή, ἐπειδὴ μὲ συνέτισαν. Ἄκουσε, Βεζίρη· ἀνακαλῶ τὸν Καλήπ ἀπὸ τῆς ἐξορίας, καὶ πρὸς σωφρονισμόν καὶ θεραπείαν του τὸν νυμφεύω μετὰ τῆς γυναικὸς τὴν ὅποιαν ἠγάπησε.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Φρονιμώτατα πράττεις, ἐφφέντη μου· ἡ ἐπιεικεία σου εἶναι τεκμηρίον καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὀρθῆς πολιτικῆς. Οἱ βαρεῖς ὀνειδισμοὶ καὶ αἱ ὑβριστικαὶ ἐπιπλήξεις πρὸς ἄνθρωπον ἢ πρὸς κόμμα τι πολιτικῶν εἶναι ὡς κτύποι σφύρας ἐμπήγοντες αὐτοὺς βαθύτερον εἰς τὸ πταίσμα διὰ τὸ ὅποιον ὀνειδίζονται· εἶναι ὡς κεντρία, ἅτινα αἰσθανόμενοι τρέχουν ἀκράτητοι εἰς τὸν δρόμον τὸν ὅποιον κατ' ἀρχάς ἠκολούθουν δειλῶς. Ἀνάθε δὲ τώρα καὶ τὰς διόπτρας διὰ τῶν ὀπίσθων ὁ σερδάρ ἐκρέμης σου, ὁ Σουλεϊμάν, βλέπει τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου· αὐτὸς τε καὶ οἱ πλείστοι τῶν συζητητικῶν του.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Αὐτὴ ἡ ὕαλος μὲ φαίνεται ὀλίγον τι πυρρὰ, ἀλλὰ δὲν εἶναι πάντῃ ξένη εἰς τὴν ὄρασίν μου· βλέπω δι' αὐτῆς τὰ πράγματα σχεδὸν καθὼς τὰ ἔβλεπα καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης μου νεότητος. (Στιγμὴ σ-γῆς.)

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Σερδάρ ἐφφέντη μου, διατί τόσον βλοσυρός καὶ θυμώδης; διατί τόσον κατεπευσμένος καὶ βίαιος; Ἐν τῷ μέσῳ τῆς γαληνίου ταύτης αὐλῆς παρίστασαι φοβερός ὡς μαχητῆς περιστοιχίζομενος ὑπὸ πολεμίων, ἔτοιμος νὰ ὀρμήσῃς κατ' αὐτῶν καὶ νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃς. Ποτὲ λοιπὸν δὲν θέλεις ν' ἀπολαύσῃς τῶν καρπῶν τῆς μεγάλης σου δόξης ἐν τῇ ἀναπαύσει, οὐδ' ὡς ἡμεῖς νὰ γευθῆς καὶ σὺ τῶν ἡδονῶν τῆς εἰρήνης, ἣν ὀφείλομεν εἰς τὴν σύνεσιν τοῦ Σουλτάνου ἡμῶν;

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Ὡς γέρον τῶντι λαλεῖς. Τῆς εἰρήνης λέγεις τὰς ἡδονάς, καὶ τοῦ Σουλτάνου τὴν σύνεσιν! καὶ δὲν βλέπεις ὅτι ἡ εἰρήνη, ἡ ὑπὸ τῆς ἀδυναμίας τοσοῦτον ἐλθεῖσθαι, εἶναι δηλητήριον βραδύ, ἐκχωνόνον τὰ ἴθη καὶ οὕτως ἀποκτείνει τὰ Κράτη. Βεζίρη, Βεζίρη! ἡ εἰρήνη, ἀποναρκύνουσα τὴν ἀνδρίαν καὶ θρασύνουσα τὴν ἀκολασίαν, καὶ προάγουσα τὴν πολυτέλειαν, ἐξαλείφει πᾶσαν ἀνδρικήν ἀρετὴν καὶ ἀνοίγει στάδιον εἰς τὰς χαμερπεῖς ραδιοουργίας. Ἐν αὐτῇ εὐρίσκουσι μὲν εὐκαιρίαν οἱ αὐλικοὶ, ζημιοῦνται δὲ οἱ ἱκανοὶ καὶ ἀξιοί, ἐπειδὴ ἡ ἐπιτηδειότης ἐκάστου στρέφεται πρὸς ἄλλα. Ἄντι ν' ἀναπεροῦται πρὸς τὴν δόξαν ἕκαστος, ἔρπει περιφερόμενος εἰς τοὺς ἀντιθαλάμους· τῶν αὐλικῶν τὸ σμῆνος ἐπιπροσθεῖ πρὸς τοὺς στρατιώτας, λησμονουμένους· ἡ ἔξις τῶν ἡδονῶν καθιστᾷ τὴν ἐργασίαν ἀνιαρὰν· αὐξάνει δὲ ὁ πληθυσμὸς ὑπὲρ τὸ μέτρον, καὶ ἡ πενία μετ' αὐτοῦ. Αἴφνης, ἀπειλούμεθα ὑπὸ τῶν ἀλλοτρῶν ἢ τῶν ἐγχωρίων ἐχθρῶν, καὶ οἱ βραχιόνες ἡμῶν διακείνται νενοθρωμένοι, καὶ αἱ ψυχαὶ ἐκνευρωσμένα. Μόνα ἔθνη εὐσεβάστα καὶ εὐκλεῖ εἶναι τὰ μάχημα· μόνον ἠγεμόνες λαῶν ἴγνη φωτεινὰ κατόπιν αὐτῶν καταλιπόντες ἐντὸς τῶν αἰώνων, εἶναι οἱ ἐν πολέμοις ἀοιστεῦσαντες· καὶ ἔξω μὲν τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐμποιεῖ φόβον, ἐντὸς δὲ τὰ ἄλλα εἰς σεβαστὴν ἡ ἐξουσίαν τῶν· διότι ἡ ἔμφραϊα εἶναι τὸ ἀληθὲς σκῆπτρον· αὐτὴ μόνη ἀσφαλίξει μὲν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν Κρατῶν, παγώνει δὲ τοὺς θρόνους, χορηγεῖ εἰς τοὺς νόμους ἰσχύον, καὶ ἀναγκάζει εἰς ὑπαταγὴν τὰ πλήθη.

Τοιοῦτους ἔπρεπε νὰ λέγῃς ἀδιάλειπτος εἰς τὸν Σουλτάνον λόγους ἀνδρώδεις, ἀντὶ νὰ τὸν ἀποκοιμίζῃς διὰ τῶν θυμιαμάτων τῆς κολακείας, καὶ οὕτως ὡς θέλεις νὰ τὸν κυβερνήσῃς.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Σερδάρ ἐφφέντη, τῶν λόγων σου ἡ δριμύτης καὶ τῶν ἐπιτιμησέων σου ἡ ἀδικία πιστῶς ἀπεικονίζουσι τὴν σφοδρότητα τοῦ χαρακτήρος σου. Πίστευσε, ἂν ὁ Σουλτάνος καὶ ἐφφέντης ἡμῶν ἤκουε τὰς ὀλεθρίας συμβουλὰς σου, καὶ ὁ λαὸς θὰ καθίστατο δυστυχέστατος, καὶ σὺ αὐτός. Ἡ εἰρήνη εἶναι κατάστασις ὑγείας· ὁ δὲ πόλεμος κατάστασις νόσου τῶν ἐθνῶν· ἐν δὲ τις ἐπίστευεν εἰς σὲ καὶ τοὺς ὁμοίους σου, θὰ διέτρεφεν ἐν τῷ πολιτικῷ σώματι ἀδιάλειπτον πυρετὸν, ἱκανὸν τάχιστα νὰ τὸ καταλύσῃ. Σύμφημι ὅτι ὁ στρατὸς ἀποτελεῖ τῶν Κρατῶν τὴν δύναμιν· ἀλλ' ὅσον εἶναι ἄξιος τιμῆς ἀμυνόμενος ὑπὲρ τῆς πατρίδος, τὸσον καὶ ἐπιφόδος, θέλων ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διαίτησιν. Οἱ θρόνοι δύο μόνας βάσεις ἐδραίας ἔχουσι· ἐντὸς μὲν, τὴν δικαιοσύνην, ἐκτὸς δὲ, τὴν δύναμιν. Ὅταν ἡ ῥομφαία ἀντικαταστήσῃ τὸ σκῆπτρον, ὁ φόβος ἀντικατέστησε τὴν ἀγάπην· διαδέχονται δὲ τοὺς νόμους αἱ φαντασίαι τῆς αὐθαιρέτου ἀρχῆς· καρπὸς δὲ παύει προάγουσα ἡ γόνιμος ἐλευθερία· νεκροῦ-

ται δὲ τὸ ἐμπόριον, ἐξορίζονται αἱ τέχναι, καὶ ἡ γεωργία αὐτὴ καθαιρεῖται, ἀφανίζεται. Ὡς ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Ρώμη, ὅσαι κυβερνήσεις ἐπαναπαύονται ἐπὶ τῆς σπάθης, ἐπὶ τοῦ κινδυνώδους καὶ εὐθραύστου τούτου ἐρείσματος, ἀφεύκτως ἐπαναπίπτουσιν εἰς τὴν βαρβαρότητα ἀπὸ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἄλλὰ τί χάνω τοὺς λόγους μου; Βλέπω τὴν ὀργὴν ζωγραφημένην ἐντὸς τῶν ὀμμάτων σου· σὲ ἀποτυφλοῖ τὸ ἴδιον συμφέρον. Γίνωσκε ὅτι ἡ κεφαλή πρέπει νὰ κυβερνᾷ, αἱ δὲ χεῖρες ἐπλάσθησαν ἵνα μόνον πράττωσιν. Οἱ στρατιῶται εἶναι αἱ χεῖρες τῆς ἐξουσίας.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Οἰκτρός, οἰκτρώτατος συλλυγισμός! Οἱ μηδαμῖνοι δεσμοὶ διὰ τῶν ὀπίσθων ἐλπίζεις νὰ περισφίξῃς ἡμᾶς, νὰ δεσμεύσῃς τὴν δόξαν ἡμῶν, ἐπροτάθησαν, ὡς λέγεται, τὸν παλαιὸν καιρὸν καὶ εἰς τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον ἐκεῖνον, ἀλλ' ἰδοὺ πῶς τοὺς συνέτριψε. (Ὁ Σουλτάνος ὀρμᾷ ν' ἀρπάξῃ τὴν σπάθην, καὶ πίπτουσιν αἱ διόπτραι ἀπὸ τῆς ἑνός του.) Βαί! τί ἔπαθα ἐγὼ! παρεφρόνησα; Βεζίρη μου, ὀρθῶς λαλεῖς· οἱ πλείστοι τῶν στρατιωτικῶν ὑπερορῶσι πᾶν ὅ,τι ἄμιρον δόξης καὶ δυνάμεως· αὐτοὺς ἡδύνει ὁ δεσποτισμὸς, διότι ἔχει χρεῖαν τοῦ ἐρείσματος τῶν. Πρέπει λοιπὸν νὰ τρέφωμεν ἐπιμελῶς τὸν ζῆλόν των, ἀλλὰ συνέχοντες αὐτόν· ὅταν καλῶς διευθίνεται τὸ πάθος των, εἶναι λυσιτελεῖς. Προσοχὴ πρὸ πάντων ὅπως οἱ νόμοι προστατεύονται κατὰ τῆς βίας· τὸ ὄπλον τοῦτο πολλάκις τιτρώσκει τὸν ἀφρόνως στηριζόμενον ἐπ' αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἄλλα πάλιν διόπτραι παραδοξόταται· δὲν εἶδα ἄλλας τοιαύτας ἐπὶ ζωῆς. Τί σχῆμα ἀλλόκοτον! ἡ ὕαλος των, καθὼς εἶναι πολυέδρος, παριστᾷ τὰ πράγματα ὑπὸ μυριάς μορφῶν γελοίας. Διὰ τίνος τὴν μύτην κατεσκευάσθησαν;

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Καὶ ὅμως, πολυχρονημένε μου Σουλτάνε, αὐταὶ εἶναι πολὺ ἐν χρῆσει· μάλιστα δὲ εἰς τὰς αὐλὰς, ὅπου, ὡς γινώσκεις, ἕκαστος λαμβάνει μὲν ὅ,τι σχῆμα φρονῆ ὡς ἀρέσκον, ἀποβάλλει δὲ ὅσα ἴσως ἐνοχλῶσιν ἢ ἀπαρέσκωσι. Σπανίως ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ἡ ἀλήθεια τολμῶν ἐκεῖ νὰ παρουσιασθῶσι· τὸ σκυθρωπὸν αὐτῶν ἦθος θὰ τὰς παρίστα ὡς μισανθρώπους. Ὁ θέλων νὰ προχωρήσῃ πρέπει νὰ φαίνεται εὐχαριστήμενος καὶ ἐξ ἑαυτοῦ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων. Καταλαμβάνεις λοιπὸν ὅτι τελείαν αὐταρέσειαν μόνη δύναται νὰ μᾶς ἐμπνεύσῃ φιλαυτία τις ὑπέρμετρος, καταντῶσα μέχρι παραφροσύνης.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Ἐνόησα· διὰ τοῦτο καὶ πιστεύω ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ἰδῶ φρόνιμὸν τινὰ ἄνθρωπον φροῦντα διόπτρας ὡσὰν αὐτάς.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Μὴ ἐγγυώμεθα τίποτε. Ἐνθυμήθητι ὅτι, ἐκ τῶν ἐπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, μόνον οἱ πέντε ἀνεκνήρυσθησαν ὡς τοιοῦτοι διὰ τῆς σοφίας των, οἱ δὲ δύο ἄλλοι διὰ σκευωριῶν· ὁ Κλεόβουλος καὶ ὁ Περικλῆς. Ἦσαν δὲ ἠγεμόνες.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Βεζίρη, Βεζίρη, τολμηρὸν εἶναι τὸ τόξουμα τοῦτό σου· ἀλλ' ἄς δοκιμάσωμεν τὴν τριπλὴν αὐτῆν διόπτραν· τίνος εἶναι;

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Αὕτη εἶναι τοῦ Ζαγγίρι.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Τοῦ Ζαγγίρι; τοῦ ἀπεγνωσμένου ἐκείνου αὐλικοῦ, ὅστις θεωρεῖται ὡς ὁ ἀφρονέστατος τῶν ἀφρόνων τῆς αὐλῆς μου! Τί νὰ χάνω τὸν καιρὸν μου δι' αὐτόν; τὸ καλλίτερον εἶναι νὰ τὸν ἀποβάλω ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων, καὶ ὅλους τοὺς ὁμοίους του.

Ἄλλ' ὁμως περιέργως εἶμαι ν' ἀκούσω ὑποίας θὰ εἴπῃ ἀνοησίας. (Φορεῖ τὰς διόπτρας.)

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Αἰ, Ζαγγιρ! δὲν ἐντρέπεται τὸ ὄνομα καὶ τὸν βαθμὸν τὸν ὁποῖον ἔχεις, ἀλλὰ θέλεις νὰ φαίνεσαι εἰς τὸν κόσμον ὁποῖος φαίνεσαι; νὰ σκανδαλίζῃς πάντα τίμιον ἄνθρωπον διὰ τῶν μωρῶν σου εἰτραπείων;

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Νομίζεις, Βεζίρη, ὅτι μὲ μέλει ἂν μὲ λέγουν τρελόν; τὸνναντίον, μὲ τοῦτο ἐμπορῶ νὰ λέγω πράγματα, τὰ ὁποῖα σὺ ποτὲ δὲν θὰ ἐτόλμας νὰ προσέφη. Ἐξέτασε νὰ μάθῃς ὅτι ἓνα καιρὸν οἱ βασιλεῖς τῆς Φρεγκιστῆν εἶχον ὅλοι εἰς τὴν αὐτὴν τῶν τρελοῦς, εἰς τοὺς ὁποῖους μίνους ἐσυγχωρεῖτο νὰ λέγωσιν ἀληθείας. Τοῦτο στογάζου καλῶς: ἐάν τις ἐκλάβῃ τὸν ὄνον ὡς ἵππον, καὶ τὴν βεπανίδα ὡς γυναικα, τὸν λέγουν τρελόν· ἀλλ' ἐάν τις ἐκλαβῆν τὴν κολακαίαν ὡς ἀληθειαν, τὴν ψευδῆ λάμπιν ὡς ἀληθῆ εὐδαιμονίαν, τὸν αὐτικὸν ὡς θαθερὸν φίλον, τὴν κομπυνομένην ἀσχημομοῦραν ὡς Πηνελόπειαν, τοῦτον δὲν κλείουσιν εἰς τὸ φρενοκομεῖον· ἐπειδὴ καὶ τοῦ φρενοκομεῖα! θὰ ἔχρειάζοντο τοιαῦτα μεγάλα ὡς πόλεις.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Σύμφημι· ὁμολόγησον ὁμως καὶ σὺ, ὅτι ἂν εὐρίσκωνται καὶ πολλοὶ ἄλλοι πράττοντες τρέλας, τοῦτο δὲν δικαιώνει τὰς ἰδικὰς σου, ἐκ τῶν ὁποῖων οὐδέποτε ἐξάγεται φρόνιμὸν τι διδάγμα, ἢ ὠφέλιμον ἀποτελεσμα.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Ἦδὲ δὲν ἐξάγεται; Οἱ Ῥωμαῖοι ἔχρειώσαν τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς τὸν ἀνόητον μῦθον κεφαλῆς τινος ἵππου, εὐρεθείσης εἰς τὸ Καπιτώλιον· τὴν δὲ νομοθεσίαν αὐτῶν, εἰς τὸ παραμύθιον τοῦ Νουμά, εἰπόντος ὅτι οἱ νόμοι τοῦ ἐνεκρήθησαν ὑπὸ τῆς νύμφης Ἐγερίας, μετὰ τῆς ὑποίας ἦλθεν εἰς γάμον. Καὶ οἱ Σπαρτιάται πότε παρεδέχθησαν τὴν νομοθεσίαν τοῦ Λυκούργου; ἀφοῦ ἐγέλασαν ἀκούσαντες τὸν μῦθόν του ἐκεῖνον, τὸν περὶ δύο σκύλων κυνηγετικῶν. Πίστει σὸν με ὅτι τῶν θεῶν ὁ φρονιμώτατος ἦτο ὁ Μῶμος, αὐτὸς ὁ τοὺς πάντας ἐμπαίζων καὶ καταγελῶν· οὕτως ἐκεῖνος πλείστορον ἐδίδασκε τοὺς ἀνθρώπους, ἢ ὁ Ζεὺς, ὁ παραιτῶν τοὺς κερανοὺς καὶ κυνηγῶν τὰς ἐταίρας, καὶ ὁ Ἄρης ὁ σπαθοκοπῶν δεξιὰ, ἀριστερὰ τὸν τυγόντα, καὶ ὁ Ἡρακλῆς ὁ διασκαδάζων τὸν Ὀλυμπον διὰ τῶν ἀθλητικῶν τερατοφυγημάτων του, καὶ ὁ Ἑρμῆς ὁ τὰς ἐντιμοτάτας ἐκτελῶν ὑποκλοπὰς καὶ μεσιτείας... (Ὁ Σουλτάνος καγγάζων καὶ ἀφαιρῶν τὰς διόπτρας αὐτοῦ.) Ἐγέλασα, καὶ ἐξηυμενίσθη ἰλαρυνθεὶς. Ἄντι λοιπὸν νὰ ἐξοσθῆ ὁ Ζαγγιρ, θέλω νὰ μείνῃ μάλιστα, διὰ ν' ἀκούω τὰς ἀνοησίας του, ἐξετάζων ἂν ἔχουσι καὶ αὐτὰ κατὰ βῆθος, ὡς οἱ μῦθοι, ἠθικὸν τι διδάγμα. (Δοκιμάζει καὶ ἄλλας πολλὰς διόπτρας.) Πόσον εἶναι ὑπερήφανος ἢ φιλαυτία! Ἰδὲ τὸν κολακαίαν πῶς εἰς ὅλα ἐνασμενίζεται! Ἰδὲ τὸν πρῶτον καὶ ἐπιλήσιμον τῆς ὀκνηρίας! Τῆς ἠδοναθείας τὰ μύρα καὶ τοὺς στεφάνους τοὺς ἀνθηροῦς! Τὴν μέθην παρατήρησε, πῶς βυθίζει τοὺς πόνους εἰς ὕπνον! — Ω! αὕτη δὲ πάλιν ἢ ἀντίθεσις; πῶς εἶναι ἢ διόπτρα αὕτη μέλαινα ὡς ἀπὸ καπνοῦ; βεβαίως νυκτινόμον τι πτηνὸν θὰ τὴν μεταχειρίζεται.

ΒΕΖΙΡΗΣ. — Σιγὰ· λάλει μὲ σέβας· αὕτη ἢ διόπτρα εἶναι ἢ τοῦ μουφτῆ, καὶ πλείστον αἰδεσιμωτάτων ἰμαμῶν.

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ. — Θέλω νὰ τὴν δοκιμάσω, ἂν καὶ

μὲ φαίνεται μᾶλλον σκοτίζουσα ἢ φωτίζουσα τὰ διωρόμενα. (Στιγμὴ σιωπῆς.)

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές.)

ΤΑ ΝΕΑ ΥΠΟΒΟΛΑ ΤΟΥ 1867.

(Συνέχεια καὶ τέλος. — Ἰδὲ σελ. 5.)

Ὅτε εἶχε γίνει λόγος περὶ μεταβολῆς τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν στρατευμάτων ἐν Γαλλίᾳ, δύο τινὰ ἐδέησε νὰ σπουδάσῃ ἡ Κυβέρνησις. — α', Τὰ περὶ τὴν βληματομετρίαν τῶν νέων ὄπλων, ἢτοι τὸ βῆθος τῶν βλημάτων, τὴν τηλεβολίαν αὐτῶν, τὴν διαπεραστικὴν δύναμιν καὶ τὴν παραβολικὴν γραμμὴν. — β', Τὰ περὶ τὸν μηχανισμόν τοῦ γεμισματος. Ἐξηγήσεις τινὲς ἐπὶ τούτων δὲν θὰ φανῶσιν ἀνάξια περιεργείας.

Ὅταν ρίψῃς πέτραν ἢ βέλος, παρατηρεῖς ὅτι τὸ βλήμα κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν φεύγει κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ἀλλὰ διαγράφει εἰς τὸν ἀέρα καμπύλην, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας στιγμῆς, καὶ τελευτῶσαν ἐκεῖ ὅπου ἔπεσεν. Αὕτη ἢ καμπύλη εἶναι ἢ καλουμένη παραβολικὴ (trajectoire)· ὅλα δὲ τὰ βλήματα, ὅποιαδήποτε, ὁρατὰ καὶ ἀόρατα, ἐπὶ τῆς φορᾶς αὐτῶν διαγράφουσιν ἐξ ἀνάγκης γραμμὴν παραβολικὴν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τεταμένην. Εἰς τοῦτο ἐπενεργούσι δύο τινὰ· ἢ βαρύτης τοῦ βλήματος, καὶ ἢ ἀντίστασις τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ἔχοντος ἐπὶ παντὸς σώματος εἰς κίνησιν εὐρισκόμενου ἀδιάλειπτον ἐπίδρασιν. Καὶ ἢ μὲν δύναμις τῆς βαρύτητος ἐπενεργεῖ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κινήσεως, ἢ δὲ ἀντίστασις τοῦ ἀέρος, κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ βλήματος. Ἄν λοιπὸν ὑποθέσωμεν ὅτι ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ βλήματι φεύγον μετὰ τοσοῦτου τάχους, ὥστε ὁ χρόνος τῆς μεταβάσεως αὐτοῦ νὰ θεωρηθῆ ὡς μηδεῖς, καὶ ἔχον σχῆμα τι τοσοῦτον ἐπιτήδειον, ὥστε ἢ ἀντίστασις τοῦ ἀέρος ἐμπροσθεν αὐτοῦ νὰ θεωρηθῆ ὡς μηδεμία, ἢ παραβολικὴ τοῦ τοιοῦτου βλήματος γραμμὴ δὲν θὰ ἦτο πλέον καμπύλη, ἀλλ' ὅλη εὐθεῖα. — Ἐπομένως, ἐὰν γραμμὴ στρατιωτικῶν πυροβολούντων ἀδικόπως καὶ τάχιστα, ἢ μηχανή τις ὅποιαδήποτε, ἐβρίσκειν εἰς ὕψος ἀνθρωπίνου ἀναστήματος, καὶ ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν πεδίου τινός, γάλαζαν μολυβδοβόλων, προχωροῦντων κατ' εὐθείαν γραμμὴν καὶ οὐδόπως παρεκκλινόντων ἐξ αὐτῆς πρὸς τὴν γῆν, ἐννοεῖται ὅτι ἢ ἀπέβαιεν ὅλως ἀδύνατον εἰς πάντα πολέμιον νὰ πλησιάσῃ, ἐκτὸς ἂν ἐφόρει θώρακα. — Ἄλλ' ἐὰν τὸνναντίον ἢ ὁρμὴ τοῦ βλήματος ἦναι ἀσθενής, ἢ ἐὰν τὸ σχῆμα αὐτοῦ ἦναι ἀνεπιτήδειον· ἐνὶ δὲ λόγῳ, ἐὰν ὁ δρόμος του ἦναι βραδύς, τὸ βλήμα τὸ ριπτόμενον εἰς ὕψος ἀνθρωπίνου ἀναστήματος ταχέως θὰ πίπτῃ, καὶ ἐκ μικροτάτων ἀποστάσεων ἢ ἀποβαίη ἀβλαβές. Χάριν παραδείγματος, ἐὰν βέλος ὀριζοντεῖως ριπτόμενον ἐξ ὕψους 1 μέτρον καὶ ἤμισος πίπτῃ εἰς τὴν γῆν εἰς ἀπόστασιν 60 μέτρον, φανερὸν εἶναι ὅτι δύναται τις νὰ πλησιάσῃ ἀκινδύνως πρὸς τὸν τοξότην μέχρις ἀποστάσεως 60 μέτρον· ἀλλὰ τὸ αὐτὸ τοῦτο βέλος, τὸ ἐξ ἀποστάσεως 60 μέτρον ἀβλαβές, ἠδύνατο ν' ἀποβῆ ὀλέθριον εἰς πολέμιους ἀπέχοντας 250 μέτρα, ἂν ἐβρίσκειτο εἰς ἀνώτερον ὕψος· ἂν δηλαδὴ ὁ τοξότης ἐσκόπευε κατὰ γωνίαν παρεγκλίσεως τοιαύτην, ὥστε τὸ βλήμα νὰ διαγράφῃ εἰς τὸν δρόμον του καμπύλην, τὴν ἀναγκαίαν ὅπως κτυπηθῆ ὁ ἐχθρὸς εἰς ἀπόστασιν 250 μέτρον.

Ἄν ὁμως ὁ ἐχθρὸς κινήται ταχέως πρὸς τὰ ἐδῶ, ἐνδέχεται αὐτὸς νὰ φθάσῃ εἰς ἀπόστασιν 200 μέτρον ἀπὸ τοῦ τοξότου, ἐνῶ τοῦτου τὸ βέλος, προχωροῦν εἰς τὰ 250, σχηματίζει τὴν καμπύλην ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ τὸν ζητεῖ ὅπου πλέον δὲν εὐρίσκεται.

Ταῦτα πάντα εἶπομεν πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι ὅσον καλὸν ὄπλον καὶ ἂν ἔχη τις, ἀποβαίνει μάταιον, ὅταν δὲν καταμετρῶνται ἀκριβῶς αἱ ἀποστάσεις. Ἐκ τοῦ πλησίον, ὅλων τῶν τυφεκίων, καὶ αὐτῶν τῶν κοινοτάτων, τὸ πῦρ ἀποβαίνει φονικόν, διότι ἐξ ἀποστάσεως ἑκατὸν μέτρον ἢ παραβολικὴ γραμμὴ τοῦ βολίου εἶναι σχεδὸν εὐθεῖα· πυροβολεῖς ὀριζοντεῖως, καὶ κτυπᾷς τοὺς πολέμιους εἰς τὸ μέτωπον· ἀλλ' ἐξ ἀποστάσεως 250 μέτρον ἂν πυροβολήσῃς ὀριζοντεῖως, τὰ βόλια πίπτουσιν εἰς τὴν γῆν 50 μέτρα πρὸ τοῦ μετώπου τῶν πολέμιων. Συμπέρανε λοιπὸν τί πρέπει νὰ γίνεταί ἐξ ἀποστάσεως 300 ἕως 400 μέτρον, καὶ ὅποση ἢ ἀπόλειπα τῶν πολεμοφοδίων εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν.

Οἱ πυροβολιστῆται, ὧν ἢ ἀσφάλεια καὶ ἢ ὠφέλεια ἐξήρτηνται ἐκ τῆς εὐστοχίας τοῦ πυρός των, αὐτοὶ οἵτινες ἔχουσι προσέτι τὸ πλεονέκτημα ὅτι ρίπτουσιν ὀγκώδη βλήματα, τῶν ὁποῖων βλέποντες μακροθῆν τὴν πτώσιν καὶ ὀδηγούμενοι ἐξ αὐτῆς διορθοῦσιν τὴν βολήν των, πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐγνώρισαν ταύτας τὰς ἀληθείας, ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὰς ἠμέλειαν ζημιούμενοι. Διηγούνται ὅτι εἰς δύο τινὰς μάχας, τὴν ἐν Γρανσόνῃ καὶ τὴν ἐν Μοράτω, οἱ Ἑλβετοὶ, ἐργόμενοι ἀτρομήτως κατὰ τῶν πυροβόλων, ἐπιπτον σωρὸν ἐνόσω εὐρίσκοντο εἰς τὴν φυσικὴν ἀπόστασιν τῆς τηλεβολίας (à la portée du but en blanc)· ἀφοῦ ὁμως ἐπλησίασαν περισσότερο πρὸς τὰ κατ' αὐτῶν ἐκκενούμενα πυροβόλα, καὶ εὐρέθησαν κάτωθεν τῆς παραβολικῆς γραμμῆς τῶν σφαιρῶν, οὐδόπως ἐβλάπτοντο. Εἰς ἄλλην τινὰ μάχην, τὴν ἐν Nancy, εἰς καὶ μόνος στρατιώτης εἶχε φονευθῆ ὑπὸ τοῦ βουργονιανοῦ πυροβολικοῦ, λίαν ὑψηλὰ σκοπεύοντος. Σήμερον, τὸ πυροβολικὸν τῆς Γαλλίας ἔμαθε κάλλιστα πῶς νὰ ρυθμίσῃ τὰς βολὰς· καὶ τὸ περὶ τὸν δὲ δὲν μένει ὑποδεέστερον κατὰ τοῦτο, ἀφοῦ μάλιστα ἐσχάτως ἐδόθησαν εἰς αὐτὸ ὄπλα πολὺ ἀνώτερα τοῦ παλαιοῦ πεδινοῦ πυροβόλου, κατὰ τὴν τηλεβολίαν καὶ τὴν ἀκρίβειαν.

Ἡ βληματομετρικὴ λοιπὸν τελειοποίησις τῶν ὄπλων σκοπὸν εἶχεν, ὅχι τόσον τὰς μακρὰς ἀποστάσεις, ὅσον τὴν ἔντασιν τῆς παραβολικῆς γραμμῆς τοῦ βλήματος· τοῦτο δὲ καὶ κατωρθώθη κατὰ μέγιστον μέρος. Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου εἶχεν ἀποδειχθῆ ἢ ὑπεροχὴ τῶν στενοσωλήνων καραμπινῶν καὶ ἢ μὲν γαλλικῆ Κυβερνήσεως δὲν εἶχεν ἀσπασθῆ τὸ σύστημα τοῦτο, ἐπιμόνως ἐπιδιώκουσα τὴν τελειοποίησιν τοῦ προτέρου· οἱ Ἄγγλοι ὁμως καὶ οἱ Πρωσσοὶ, οἱ Αὐστριακοὶ καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ εἶχον σμικρύνει τὰ βλήματα τῶν ὄπλων των ἐπισιθητότατα· ἢ χωρητικότης τῶν στρατιωτικῶν τυφεκίων τῶν εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν ἦτο τόση, ὥστε ἐκ μιᾶς λίτρας μολύβδου νὰ γύνωνται 15 βόλια· ἐνῶ διὰ τὴν χωρητικότητά των νέων καραμπινῶν τῆς Ἀγγλίας, Αὐστρίας, Πρωσσίας καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, μία λίτρα μολύβδου ἀρκεῖ πρὸς κατασκευὴν 28 βολίων. Οὐχ ἥττον δὲ καὶ οἱ Ἑλβετοὶ κατεσκεύασαν ἀπὸ τοῦ 1849

καραμπίνας στενοσωλήνους, τὰς ὁποίας ἢ πείρα ἀπέδειξεν ἐξαιρετοῦς διὰ τὴν μεγάλην ἔντασιν τῆς παραβολικῆς γραμμῆς τοῦ βλήματος, ἔντασιν καταρθουμένην διὰ τῆς αὐξήσεως μὲν τοῦ ποσοῦ τῆς πυρίτιδος, ἐλαττώσεως δὲ τοῦ βάρους τοῦ μολυβδοβόλου. Αὕτη τῶν Ἑλβετῶν ἢ ἐπινοήσις ἐνέπνευσε τὴν ἐπιτροπὴν ἢ ἢ γαλλικῆ Κυβερνήσεως ἐκάλεσεν, ὅπως προσδιορίσῃ τις ἢ ἀρμοδιωτάτη ἐγγράφους, καὶ ποῖον τὸ καταλλιλότατον βλήμα διὰ τὸ νέον τυφεκίον τοῦ Σασπότου. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη, ὅτι σωλὴν στενὸς ὅσον τὸ δυνατόν, ἑλικος πόρος (pas de l'hélice) βραχυτάτος, βλήμα λίαν ἐπιμικρῆς, καὶ πυρίτις σχετικῶς πολλή, παρέχουσι καὶ ἀπόστασιν μακράν, καὶ εὐστοχίαν, καὶ διαπεραστικὴν δύναμιν, καὶ ἔντασιν τῆς παραβολικῆς μεγάλης· ὅλα συγχρόνως ταῦτα τὰ πλεονεκτήματα. Ἄλλως τε, ἀπέδειξεν αὐτὰ δεινῶς ἢ κατὰ τὸν παρελθόντα νοέμβριον γενομένη ἐν Μεντάνᾳ τῆς Ἰταλίας φονικωτάτη πρὸς τοὺς Γαριβαλιανούς μάχη.

Ἦδη ὑπῆρχεν ἀποδεδειγμένον ἐκ τῆς πείρας, κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς εἰρημένης ἐπιτροπῆς, ὅτι α Μετὰ ὀκτὼ δοκιμὰς κυρίως περὶ τὸν μηχανισμόν καὶ τὸ τάχος τῆς βολῆς, ἐδέησε νὰ ὁμολογηθῆ ἢ ἀρετὴ τοῦ τυφεκίου Σασπότου καὶ ὡς πρὸς τὴν εὐθυβολίαν. Καὶ κατὰ μὲν τὰς πρώτας τρεῖς συνελεύσεις ἐβρίβησαν 30 μολυβδοβόλα εἰς ἀπόστασιν 200 μέτρον· — οἱ ἄνδρες, τεταγμένοι εἰς δύο στίχους, ἐπυροβόλουν δεκάκις κατὰ πᾶν λεπτόν, καὶ τὰ ἡμίση τῶν μολυβδοβόλων ἐπληττον τὴν καρδίαν τοῦ σκοποῦ. Καὶ τοῦτο μὲν ὑπερτερεῖ μεγάλως τὸ σύνθεσις· ἢ δὲ τελευταία συνέλευσις ἐξήτασε τὸν κατὰ μόνος πυροβολισμόν· καὶ εἶδεν ὅτι, τὸ μὲν παλαιὸν τυφεκίον, ἐξ ἀποστάσεως 400 μέτρον, ἔδωκεν 20 τοῖς 100 ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ σκοποῦ, τὸ δὲ τοῦ Σασπότου, 40 τοῖς 100 ἐκ τῆς αὐτῆς ἀποστάσεως. »

Καὶ κατωτέρω.

« Ἄλλὰ τὸ θαυμαστότατον τῆς καινοτομίας τοῦ Σασπότου εἶναι ἢ ἐκβάσις τοῦ πυρός κατ' οὐλαμὸν 2 καὶ 4 στίχων. Εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Châlons, ὅπου ἐγένοντο δοκιμαὶ τοιαῦται ἐξ ἀποστάσεως 300 καὶ ἕως 500 μέτρον, κατὰ θέλησιν, τὰ μὲν ἐκ 300 μέτρον μολυβδοβόλα ἐπληξαν τὸν σκοπὸν ὡς 50, καὶ οὐδέποτε ὀλιγώτερα, τοῖς 100· τὰ δὲ ἐκ 500 μέτρον, ὡς 30 τοῖς 100 περίπου.

» Περὶ δὲ τῆς ταχύτητος τῶν πυροβολισμῶν, ὁ μὲν ἔξω τῆς φάλαγγος στρατιώτης πυροβολεῖ 12 κατὰ πᾶν λεπτόν, ὁ δ' ἐντὸς τῆς φάλαγγος, 8. »

Ταῦτα ἢ ἐπιτροπὴ ὑπ' ἄλλων δὲ εἰδημόνων προστίθεται, ὅτι τὰ παλιόχροτα ὄπλα (armes à répétition), ἄτινα ἢ Ἑλβετῆ εἶναι ἐν τῷ παραδείγματι, μὴ νὰ ἴσως πυροβολοῦσι ταχύτερον τῶν γαλλικῶν τοῦ Σασπότου. Τούτων τὸ φυσέκιον εἶναι ὅλον χάρτινον, ὡς καὶ τὸ τοῦ ἀκιφλεγούς πρωσσικοῦ· ἐξαφανίζεται δὲ ὑπὸ τῆς ἐκπυροσκορήσεως, καὶ οὕτω δὲν εἶναι χρεῖα νὰ ἐξάγεται μετ' αὐτὴν ἐκ τοῦ σωλήνος.

Τὰ πλείστα τῶν νέων ὄπλων γεμίζονται ἐκ τῆς κωλάθρας τῶν Ἀμερικανῶν τὰ φυσέκια εἶναι μεταλλικά· κάλλιστα μὲν διὰ πολλοὺς λόγους, ἐπειδὴ προφυλάττουσι τὴν πυρίτιδα ἀπὸ τῆς ὑγρασίας, ἀπεδείχθησαν δὲ καὶ κατὰ τὴν εὐθυβολίαν ἀνώτερα τῶν γαλλικῶν, διὰ τὴν ἐξαιρετοῦς κατασκευὴν αὐτῶν· ἀλλ' ὁμως νομίζεται ὅτι, ὡσάκις μετὰ τὴν ἐκπυροσκορήσιν μὲν ἐν τῷ σωλήνῳ τοῦ ὄπλου τρίμμα τι ἐκ τῆς μεταλλικῆς θήκης

των, ὁ στρατιώτης θ' ἀπαντᾷ δυσκολίαν θέλων νὰ τὸ ἐξαγάγῃ, καίτοι ἐφοδιασμένος δι' ἐπιτηδειοτάτου πρὸς αὐτὸ τοῦτο ἐργαλείου. Ὅπως δὴ ποτε, αἱ γνώμαι εἶναι διηρημένοι ἐπὶ τοῦ προκειμένου· τινὲς θεωροῦσι τὰ πλεονεκτήματα τῶν ἐκ μετάλλου φυσεκίων ὡς ἀνώτερα τῶν ἐλαττωμάτων αὐτῶν· ἢ ἐν πολέμῳ πείρα θ' ἀποφανθῆ τίνες εἶχον δίκαιον.

Παρά τῷ ὑπουργείῳ τῶν στρατιωτικῶν, ἐν Παρισίοις, ὑπάρχει ἐκτεθειμένος στόχος τις (cible), ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγένεν ἐκπλαστικὴ δοκιμὴ ἀκιδιοφόρου τυφεκίου τοῦ Σασπότου. Ἐξ ἀποστάσεως 400 μέτρων ἐβρίσθησαν 20 βολαὶ ἐπὶ ὑποστάτου, καὶ οὐδεμία ἐξέκλινε· τὸ ὀρθογώνιον τὸ περιλαμβανόν τὰς 20 βολὰς ὕψος μὲν ἔχει 70 ἑκατοστομέτρων, πλάτος δὲ 52. Ἀκρίβεια τοσαύτη φαίνεται ἀπίστευτος!

Ἡ παραβολικὴ γραμμὴ τοῦ ὅπλου τόσην ἔχει ἔντασιν, ὥστε ὁ σκοπεύων κατ' εὐθείαν, ὅχι ὑψηλότερον τῆς ζώνης τοῦ πολεμίου, εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ τὸν κτυπήσῃ μέχρις ἀποστάσεως 265 μέτρων· ἂν λοιπὸν ὑποθέσωμεν ὅτι σῶμα πεζικὸν τρέχει κατ' ἄλλου σώματος, περιμένοντος αὐτὸ σταθερῶ ποδὶ, καὶ ὅτι οἱ τρέγοντες δύνανται νὰ φθάσωσιν ἐντὸς ἐνὸς λεπτοῦ καὶ $\frac{1}{4}$, θὰ ὑποζῶσι δέκα τοῦλάχιστον πυροβολισμοὺς ἐξ ἑκάστου τῶν περιμενόντων αὐτοῦ, ἕως νὰ φθάσωσι.

Περὶ δὲ τοῦ ἵππικου, ἀρκεῖ νὰ σκοπεύσῃ ὁ πεζὺς στρατιώτης πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἵππέως, ὅπως τὸ μολυβδόβολον, εἰς ἀπόστασιν 400 μέτρων, κτυπήσῃ τὸν ἵππον εἰς τὸ στήθος· καὶ ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται περίπου ἐν λεπτόν ὅπως ὁ ἵππεὺς διατρέξῃ ταύτην τὴν ἀπόστασιν, ἂν ὑποθέσωμεν ἐναντίον του τετραπλὴν τινα γραμμὴν (ἵνα μὴ εἴπωμεν καὶ διπλὴν μόνον) πεζικοῦ πυροβολούντος σταθερῶ ποδὶ καὶ ἐν ἀταραξίᾳ, ταῦτόν εἰπεῖν εὐστόχος, τὸ πεζικὸν ἀποβαίνει ἀπρόσιτον.

Πιστεύεται ὅτι, ἕνεκα τῶν τελειοποιήσεων τούτων, ἢ γρη῏σις τῶν χαρακωμάτων, ὅπως προφυλάττονται ὑπ' αὐτῶν οἱ δύο ἐναντίοι στρατοὶ, ἢ τοῦλάχιστον οἱ κατέχοντες ἀμυντικὴν θέσιν, γενήσεται γενικὴ τοῦ λοιποῦ. Οἱ Ἀμερικανοὶ μετεχειρίσθησαν αὐτὰ συγγότατα κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον.

Τέλος, τὸ τυφεκίον τοῦ Σασπότου θεωρεῖται ὡς τὸ ἀρίστον τῶν νεωτέρων ὅπλων, κατὰ τὴν τηλεβολίαν, καὶ τὴν εὐστοχίαν· ἀλλ' ἴσως ἐντὸς ὀλίγου καὶ τοῦτο φανῇ ὑποδεέστερον τῶν ἐλβετικῶν παλιγκρότων (fusils à répétition), διὰ τὸ παραδόξως βραχδιαῖον τῆς ἐκείνων ἐκπυροκροτήσεως, ἀφοῦ τὸ γέμισμα αὐτῶν ἐκπληροῦται διὰ μηχανισμοῦ, ἐξ ἀποθήκης φυσεκίων εὐρισκομένης ἐν τῷ ξύλῳ τοῦ ὅπλου.

Οἱ Αἰθίοπιοι.

Οἱ ἄνθρωποι οὗς ὀνομάζομεν Ἀιθιοῦς, Τσιγγᾶνους ἢ Γύφτους, καὶ τῶν ὁποίων τὰ περιπλανώμενα στίφη ὅλους σχεδὸν ἐπεσκέφθησαν τοὺς λαοὺς, καὶ οὐδέποτε συνεχωνεύθησαν μετὰ τινος, οὐδὲ ἀπόλεσαν τὸν τύπον τῆς κοινῆς αὐτῶν καταγωγῆς, προήλθον ἐκ τῆς Ἰνδικῆς, κατὰ τὸν γερμανὸν συγγραφέα Γρέλμανον (Grelleman), οὗτινος ἡ γνώμη θεωρεῖται ἐν γένει ὡς ἡ πιθανωτάτη, στηριζομένη πρὸ πάντων ἐπὶ τῆς μεγάλης ὁμοιότητος τῆς διαλέκτου αὐτῶν πρὸς

τὰς Ἰνδικὰς. Ἄν οἱ Ἀιθιοῦς εἶχον ἰδίον τι θρησκευμα, πολὺ αὐτὸ θὰ ἐβλήθη τοὺς ἐνασχολουμένους εἰς λύσιν τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ τούτου προβλήματος· ἀλλὰ συμμορφοῦνται ἀδιαφόρως πρὸς τὸ θρησκευμα τὸ ἐπικρατοῦν εἰς τοὺς τόπους ἐνθα τυγχάνουσιν ἀεὶ ποτε ὡς παροδῖται.

Συνήθως καταλύουσιν ὅπου λατομεῖα, ὅπου σπύλαια, κοιλώματα βράχων, δάση πυκνά. Κόμην δὲ ἔχουσι μέλαιναν καὶ στίλβουσαν ὡς ἐβενίνην, ὄψιν μελάγγρου, ἀνάστημα μᾶλλον μικρὸν ἢ μέτριον, εὐρυθμον ὅμως· ὄμματα μέλαινα καὶ γοργά. Παράδοξον δὲ μάλιστα προξενεῖ ἐντύπωσιν εἰς τοὺς βλέποντας αὐτοὺς τὸ πανουργότατον καὶ πονηρὸν τῆς φυσιογνωμίας καὶ τὸ ἀλλόκοτον τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν, ἐνδυμένων ὅ,τι ἂν εὕρωσι βράχος. Ἐπιτηδεύματα ἐπαγγέλλονται σχετικὰ πρὸς τὸν νομαδικὸν βίον τῶν ἵππους μεταπολοῦσι καὶ ἡμιόνους καὶ ὄνους, ἐργαλεῖα κατασκευάζουσι σιδηρᾶ, λύραν ἢ ἄλλο τι ὄργανον παίζουσι περιφερόμενοι εἰς ἀγρούς καὶ πόλεις, μηχανικὰ ἔχουσιν ἀξιώσεις, ποιομένους ἀντὶ χρημάτων, ψηφισαῖται γίνονται καὶ ζῶον ἀγρίων τιθασσεύται, καὶ οὕτως εἰσχωροῦσι μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ὡς πορίζομενοι καὶ αὐτοὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν δι' ἐπιτηδεύματων ὅχι ἀνόμων κατ' ἐπιφάνειαν, ἐνθ' ὁ συνήθης αὐτῶν πορισμὸς εἶναι ἡ κλοπὴ· κλοπὴ δὲ λαθραία καὶ ἄτολμος, ὅπου ὁσάκις φωραθῶσι, τρέπονται εἰς φυγὴν· καὶ τόσον ὠκύποδες εἶναι, ὥστε φρονεῖται ἀδύνατον νὰ τοὺς φθάσῃ πεζὴ ἄλλος ἄνθρωπος. Ἀλώπεκες τοῦ ἀνθρώπινου γένους.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι οἱ Ἀιθιοῦς φορολογοῦσι τοὺς εὐκολοπίστους, προλέγοντες δὴθεν τὰ μέλλοντα διὰ χειρομαντείας, ἰατροῦντες πᾶσαν νόσον δι' ἐποδῶν, ἢ, ὡς παρ' ἡμῶν λέγεται κοινῶς, κάμνοντες μάγια. Τὸν δὲ κλάδον τούτον τῆς βιομηχανίας ἐκμεταλλεύονται ἐν γένει αἱ γυναῖκες αὐτῶν, ἀφοῦ γηράσωσιν· ἐνθ' ἡ νεαί, ἄδουσι καὶ χορεύουσιν ἀντὶ τινος ἀμοιβῆς.

Εἰς τὴν Εὐρώπην, οἱ Ἀιθιοῦς ἐθεωρήθησαν ὑπὸ πολλῶν ὡς πλάσματα πᾶν ἄλλο ἢ ἀνθρώπινα· ἰδίως εἰς τινὰς ἐπαρχίας ἰσπανικὰς, παρὰ τὰ Πυρηναῖα, ὑπάρχει παλαιὰ παράδοσις, καθ' ἣν τὸ νὰ κενώσῃ τις τὴν καρραμπίαν του κατὰ Ἀιθιοῦς εἶναι πρᾶγμα θεμάτων, ὡς ἂν ἐγένετο τοῦτο ἐπὶ λύκου. Καὶ ὁ Γρέλμανος δὲ διηγεῖται, ὅτι εἰς τὴν Γερμανίαν, ἡγεμόν τις καὶ οἱ ἀλλοῖκοι αὐτοῦ, ἐξεληθόντες ποτὲ εἰς κωνηγεσίαν, ἐφόνευσαν πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ μίαν ἀιθιοῦνίδα μετὰ τοῦ βρέφους τὸ ὅποιον ἐθήλαζεν.

Εἰς οὐδὲν τῶν χρονικῶν ἐξακριβοῦται ἡ ἐποχὴ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τῶν ἀνθρώπων τούτων εἰς τὴν Εὐρώπην· μόλις ἀπὸ τοῦ 1417 ὤφθησαν ἐν Οὐγγαρίᾳ, Βοημίᾳ, καὶ πού τῆς Γερμανίας· εἰς δὲ τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τοῦ 1422, καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τοῦ 1427.

— Ἡμέραν 17 αὐγούστου ἐκείνου τοῦ ἔτους, διηγεῖται τις σύγχρονος, ἀφίχθησαν εἰς Παρισίους δέκα ἢ δώδεκα ζῆνοι ὁδοιπόροι, καὶ κατέλυσαν κατὰ προσταγὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐξω τῆς πόλεως, εἰς προάστειον· ἐκεῖ δὲ καὶ ἄλλοι ὁμόφυλοι τῶν, ἕως ἑκατῶν, ἐλθόντες μετὰ τινὰς ἡμέρας. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἔλεγον, ὅτι χριστιανισθέντες εἰς τὴν Κάτω Αἴγυπτον, ὅπου ἐγεννήθησαν, ἠναγκάσθησαν ὑπὸ τῶν Σαρρακηνῶν, νικησάντων τοὺς χριστιανούς, ν' ἀπαρνηθῶσι τὴν νεάν αὐτῶν θρησκείαν· καὶ ὅτι νικησάντες ἔπειτα πάλιν οἱ χριστιανοὶ, τοὺς ἐχριστιάνισαν ἐκ νέου, καὶ τοὺς

ἔστειλον εἰς Ῥώμην, ὅπως ἐξομολογηθῶσιν ἐκεῖ τὰς ἁμαρτίας τῶν· καὶ ἐπορεύθησαν λοιπὸν εἰς Ῥώμην ἅπαντες, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, καίτοι πολλὰ ἔπαθον τὰ παιδία τῶν κατὰ τὴν μακρὰν ταύτην ὁδοιπορίαν. Ὁ Πάπας δ' ἐπέβαλεν εἰς αὐτοὺς ὡς μετάνοιαν, προσέθετον οἱ ἀπατεῶνες οὗτοι, ἑπτὰ ἔτη νὰ περιφέρονται

Τρεῖς Ἀιθιοῦς εὐδαίμονες.

ὁδοιποροῦντες, καὶ οὐδέποτε νὰ κοιτασθῶσιν εἰς κλίνην· ἀλλ' ἔδωκεν ὅμως ἐντολήν εἰς τοὺς ἐπίσκοπους ὅλους καὶ τοὺς ἡγουμένους, νὰ δίδωσιν εἰς αὐτοὺς ἑξ ἑκάστης τῶν εἰκοσι σολιδίων. — Ὁ τὴν ἀρχαίαν ταύτην ἀφήγησιν ἀναφέρων συγγραφεὺς προσθέτει, ὅτι οἱ ζῆνοι ἐκεῖνοι, ἵνα δικαιολογήσωσι τὸν ἀλιτῆριον βίον

αὐτῶν μετὰ παρέλευσιν τῆς ἐπταετίας, εἶπον ὅτι τὰ ἐπτά τῆς μετανοίας ἐστὶ ἀνευθεύτο περιοδικῶς.

Οἱ Γάλλοι τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἀπεκάλεσαν τοὺς πτωχοὺς αὐτοὺς ἐξωκισμένους χριστιανοὺς, ἀγαθοὺς Αἰγυπτίους, ἢ Penanciers, κατὰ συγκοπήν τοῦ pénitenciers (αὐτοτιμωροῦμενους μετανοίας χάριν)· ὡσαύτως δὲ καὶ Βοημούς, ὅτε ἐξελάμβανον ὡς πατρίδα αὐτῶν τὴν Βοημίαν. Ἐν Ἀγγλίᾳ καλοῦνται Gypsies (Αἰγύπτιοι)· Zigeuner ἐν Γερμανίᾳ· Zigari καὶ Zingari ἐν Ἰταλίᾳ· Τάρταροι ἐν Νορβηγίᾳ. Ἐν Ἰσπανίᾳ Gitanos (Αἰγύπτιοι), καὶ ὡσαύτως gitanos λέγουσιν οἱ Ἰσπανοὶ τοὺς πανούργους καὶ ἀπατεῶνας· τέλος, πᾶς λαὸς ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς διάφορον ὄνομα.

Ἐν ἔτει 1539, ὁ τῆς Γαλλίας βασιλεὺς Φραγκίσκος Α' ἐξώσεν ἀπὸ τοῦ Κράτους ἐπὶ ποινῇ σωματικῶν τιμωριῶν ἐν περιπτώσει ἐπανόδου αὐτοὺς ἀγνώστους αὐτοὺς ἀνθρώπους, τοὺς συνήθειαν ἔχοντας νὰ περιφερόνται, νὰ διημερεύωσι, καὶ νὰ μεταδραίνωσιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ὑποκρινόμενοι ὅτι ἔχουσι θρησκείαν καὶ ὅτι ἐκπληροῦσι μετάνοιαν. » Τῷ δὲ 1560, Κάρολος ὁ Θ' διέταξε ν' ἀπέλθωσι τοῦ βασιλείου ἐντὸς δύο μηνῶν, εἰ δ' ἄλλως, νὰ ζυριζέται ἡ κόμη καὶ τὸ γένειόν των, καὶ νὰ στέλλωνται εἰς τὰ κάτεργα ἐπὶ τρία ἔτη τῶν δὲ γυναικῶν καὶ τέκνων των νὰ ζυριζέται ἡ κόμη.

Ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ ἀλλήτοι οὗτοι ἀνεφαίνοντο πάλιν, τῷ 1666 ἐξώσθησαν ἐκ νέου, ἀπειληθέντες διὰ βαρυτέρων ποινῶν. Καὶ ἡ μὲν Γαλλία ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἀπῆλλάγη τῶν ἐπικινδύνων τούτων ξένων, μόνον εἰς τινὰς τῶν νοτιωτέρων ἐπαρχιῶν, πρὸς τὰ μεθάρια, ἐμφανιζόμενων, ἀλλὰ πᾶραυτα διαβαίνοντων τὴν ὀροσεικὴν γραμμὴν, ἅμα ἀκούωσιν ὅτι ἔρχονται πρὸς καταδύωσιν των αἱ ἀρχαί' ἀλλαχῶ ὅμως τῆς Εὐρώπης εἰσέτι τοὺς ἀνέχονται, ἂν καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ Κράτη ἐξέδωκαν διατάγματα ἐξώσεως κατ' αὐτῶν. Εἶδόμεν ἐσχάτως τοιοῦτους ἐσκηνομένους ἀνενοχλήτως εἰς τὰ περίε τῆς Λιθερωπίας, καὶ λέγεται ὅτι εἰς τὴν Ἰρλανδίαν, Σκωττίαν καὶ Ἀγγλίαν εὐρίσκονται πάμπολλοι.

Εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἀριθμοῦνται ἕως πεντακισμῦριοι· εἰς τὴν Τρανσυλθανίαν, ὅπου πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ὡς καὶ εἰς τὴν Ἰσπανίαν, παρήτησαν τὸν νομαδικὸν βίον, καθιστώσι τὸ δέκατον ἕκτον τοῦ πληθυσμοῦ. Πλεῖστοι εὐρίσκονται καὶ εἰς τὴν Δακίαν καὶ Τουρκίαν. Εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην ὑπολογίζονται ἕως 800 χιλιάδες· δὲν δύναται ὅμως τοῦτο νὰ ἦναι ἀκριβές, ἐπειδὴ ἔρχονται καὶ ἀπέρχονται ἀδιαλείπτως ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, διέκην παλιφόροις καὶ ἀμπώτιδος, ὡς καὶ διότι πολλοὶ ἄλλοι ἀνέστιοι ἄνθρωποι, μιμούμενοι τὴν διάλεκτον καὶ τὸν ἱματισμὸν τῶν Ἀθιγγάνων, συγγέονται μετ' αὐτῶν.

Ἡ στρατοπέδευσις λεηλατῶν τοιοῦτων ἐν μέσῳ λαῶν πεπολιτισμένων ὡς εἰς τόπον πολέμιον, ἡ κληρονομικὴ διαστροφή ἀξιολόγου ταιαύτης μερίδος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, εἶναι πρᾶγμα ἀληθῶς θλιβερόν καὶ ἀξίον σκέψεως. Ἄν, ὡς ὑποθέτουσιν ὁ Γρέλμανος καὶ ἄλλοι σοφοί, οἱ Ἀθιγγανοὶ ἔχουσι πατέρας τοὺς Παρίας, ἢ πρὸς αὐτοὺς ἀποστροφή τῶν Εὐρωπαϊῶν περιέρχον ἔχει σχέσιν μετὰ τοῦ ἀφορισμοῦ εἰς ὃν οἱ πικτέρες των ὑπέπεσον ἐν τῇ Ἰνδικῇ· ἀλλ' ἀρά γε, ἀντὶ νὰ ἔχουσιν αἱ Κυβερνήσεις πρὸς τοὺς Ἀθιγγάνους ταιαύτην ἀπέχθειαν καὶ τοιοῦτους ἀφιλοξένους νόμους, δὲν θὰ ἦτο συμφέρον καὶ γέρως αὐτῶν νὰ προσπαθῶσιν ἐπιτηδεύειν, ὅπως τοὺς προσκαλλῶσιν εἰς ὃν τόπον εὐ-

ρίσκωνται, καὶ διευθύνωσιν ἐπ' ἀγαθῶ τὴν θαυμαστὴν νοημοσύνην δι' ἧς ἐπροιόισε τοὺς ἀνθρώπους τούτους ἢ φύσις; Διὰ τί νὰ τοὺς ἀφίνωσιν εἰς αἰώνιον ἀνάθημα;

Ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν δίδομεν ἐσχιδίσθη ὑπὸ τινος εὐρωπαϊοῦ περιηγητοῦ τῆς Ρωσσίας, ἀφηγουμένου τὰ ἐπόμενα·

« Διερχόμενος χέρσον τινὰ πεδιάδα ἀπέραντον, ἀπήντησα κειμένους ὑπὸ ἰτέαν τρεῖς Ἀθιγγάνους· ὃν ὁ μὲν, φέρων ἀνὰ χεῖρας βιολίον, ἐλύριζεν ὑπὸ τὸ φέγγος τῶν τελευταίων ἀκτίων τοῦ δύοντος ἡλίου μελωδίαν τινὰ ἀληθῶς διάπυρον· ὁ δὲ εἶγε τὴν πίπταν του ἀναμμένην καὶ ἐκάπνιζεν· ἀμέριμνος δὲ, ὡς νὰ μὴ τὸν ἐλειπεν οὐδὲν τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς, ἔβλεπε τὸν καπνὸν διαλυόμενον μαλακῶς εἰς τὴν ἀέρα· ὁ τρίτος ἐκοιμᾶτο νοχελῶς· ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του ἐκρέματο ἀφ' ἐνὸς κλαδίου τὸ σείστρόν του (τέφι), ὁ δ' ἀπὸ διεπαίζεν ἐπὶ τοῦ ὄργάνου. Ὅποιον γλυκὺ ὄνειρον τοῦ κατεθαυκάλιζεν ἀρά γε τὴν ψυχὴν; — Καὶ ἐν τούτοις τὰ φορέματά των ἦσαν αὐτόχρομα ὀκνη κακῶς συνημωσμένα· ἀλλ' ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν, περιέπαιζον τὴν πενίαν καὶ τὴν ἀδικοῦσαν τύχην. Πολλὴν ὥραν ἔμεινα θεωρῶν τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖνους· αἱ μελάγχροισ αὐτῶν μορφαί, οἱ μακροὶ καὶ μέλανες βόστρυχοι, δὲν ἐξαλείφονταν ἀπὸ τῆς μνήμης μου. »

ΜΕΜΝΗΣ' ΑΗΙΣΤΕΙΝ.

ΛΙΒΟΝΙΑΝΟΣ ΜΥΘΟΣ. (1)

Εἰς ὑψηλὸν κοττᾶναθρον ὁ Πετεινὸς στημένος, εἶχε σιμὰ τὰς κόττας του, σουλτάνος νυσταγμένος.

Ἄλλ' ἐξαφνα κουκουρικεῖ...

Τί εἶδες; τὴν Ἀλώπεκα νὰ τριγυρᾷ ἐδῶ κ' ἐκεῖ,

Νὰ τρέχῃ, νὰ ποδίξῃ,

Πρὸς τ' ἄνω ν' ἀτενίξῃ.

— Φίλε, τὸν κράζει· ἔμαθες τὰ νέα τὰ χαροποιά;

— Τί νέα; — ὦ! πῶς γίνεται; καὶ ὅλη δὲ ἡ γῆ βοᾷ.

Λαμπρὰ, μεγάλα νέα.

— Μίλει καλά; — Ὁραῖα!

Καὶ τὰ κρατῶ ἀπὸ πηγῆς.

Τὰ περωτὰ, τὰ ἄπτερα, ὅλα τὰ ζῶα ἐπὶ γῆς,

Εἰρήνην ὠμολόγησαν, γραπτὴν εἰς τὸ κονδύλι,

Νὰ ζῶμεν ἀπ' ἐδῶ κ' ἐμπρὸς ὡς ἀδελφοὶ καὶ φίλοι.

Καταίτια νὰ σὲ τὰ εἰπῶ·

Καὶ πάρε καὶ τὰς Κόττας σου, πού' εἰς τὸ ἐξῆς σὰς ἀγαπῶ.

— Χαίρω πολὺ· ἀπήντησεν ὁ Πετεινὸς σκιρτήσας.

Καὶ τὸν μακρὸν αὐτοῦ λαιμὸν πρὸς τοὺς ἀγρούς τανύσας,

Ἐμεινεν οὕτω πρὸς καιρὸν,

Προσεκτικῶς παρατηρῶν.

Ἢ δὲ Ἀλώπηξ, — Πετεινέ, τὸν λέγει, τί κυττάξεις;

— Κυττάζω· σκύλοι ἔρχονται τρεχάτοι· μὴ τρομάξῃς·

Ὅθ' ἔρχονται χαρούμενοι τὴν εἰδήσιν νὰ μάς εἰποῦν.

Τώρα κ' ἐκεῖνοι σ' ἀγαποῦν·

Ὅ' ἀξιοθῶ νὰ σὰς ἰδῶ λοιπὸν φιλιούμενους

Καὶ ἀντασπαζομένους.

Στρέφ' ἡ Ἀλώπηξ πᾶραυτα τὸ βῆμά της πρὸς τὰ σπαρτὰ,

Καὶ οὔτε ἄλλο ἐρωτᾷ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(1) Λιβονία, βωστανικὴ ἐπαρχία ἐπὶ τῶν ὄχθων τῆς Βαλτικῆς, πρωτεύουσαν ἔχουσα τὴν Ῥήγαν.

ΤΗΣ ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ

ΥΠΟ ΙΑΤΡΟΥ ΕΚΑΤΟΝΤΟΪΤΟΥ.

Ἐπασχον ὑπὸ νοσήματος, καὶ νὰ ἰατρευθῶ δὲν ἴδυνάμην ἂν δὲν μετέβαλλον κλίμα· ὅπως ἀναλάβω, ἔπρεπε νὰ μεταβῶ εἰς ἀτμοσφαιρᾶν τινα θερμότεραν τῆς τῆς Γαλλίας. Εἰς τὰς Ἀντίλλας τὰς ἰσπανικὰς, εἰς τὸ Πορτορικόν, ἑκατοῖκει μία τῶν ἀδελφῶν μου, ἐπαυελιημένως καλοῦσά με πλησίον της· ἀπεφάσισα νὰ ὑπάγω.

Ἦδη εἶχε παρέλθει μὴν ἀφότου εὐρισκόμην ἐκεῖ, καὶ ἡ ἀδελφή μου, οὐδεμίαν βλέπουσα βελτίωσιν εἰς τὴν ὑγίαν μου, μίαν ἡμέραν, — Ἄκουσε, μ' εἶπεν· ἐδῶ ἔχομεν ὑπερῆφρον τινὰ ἰατρὸν, ἑκατὸν δύο ἐτῶν ἀνθρώπον, παρὰ πάντων σεβόμενον ὡς ἄλλον Ἀσκληπιῶν, ἐπειδὴ καὶ πλείστους θεράπευσε κακῶς νοσοῦντας, καὶ φιλανθρωπότητος ἐφάνη πάντοτε. Ὑπαγε νὰ σὲ ἰδῇ καὶ αὐτός. Τίς οἶδεν; Εἶναι Ἰσπανός, λαλεῖ ὅμως καὶ τὴν γαλλικὴν εὐκόλως· θὰ ἰδῇς πόσον φρόνιμα ὀμιλεῖ, καὶ πόσον ἡ συναναστροφή του εἶναι εὐχάριστος. Ἄπαξ νὰ τὸν ἀκούσης, πάλιν θὰ ἐπιθυμήσης νὰ τὸν ἐπισκεθῆς· ἔσο βέβαιος.

Οἱ λόγοι οὗτοι τῆς ἀδελφῆς μου ἀγνοῶ πῶς μοι ἐνέπνευσαν ἐλπίδα μυστικὴν, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἐκεῖνος θὰ ἠδύνατο νὰ με θεράπευσῃ. Τὴν αὐτὴν λοιπὸν ἡμέραν ἐπορεύθην εἰς τὴν οἰκίαν του. Τὴν θύραν του ἤλθε καὶ μ' ἠνοιξεν ὑπερέτης αἰθίσψ, ὅστις μαντεύσας ὅτι τὸν κύριόν του ἤθελον νὰ ἰδῶ, εἰσῆλθε νὰ τὸν προειδοποιήσῃ.

Ἄμα ἐμφανισθέντος μου, μικρὸς μὲν τις γέρον, λευκὰ ὄλος ἐνδεδυμένος λιναῖα φορέματα, κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ διακεκαυμένου ἐκείνου τόπου, ἠγέρθη ἐκ τῆς καθέδρας του τῆς καλαμίνης, καὶ φιλοφρόνως μ' ἐχαίρετίσει. Ποτὲ δὲν εἶδον φυσιογνωμίαν συμπαθητικωτέραν καὶ ἐνταῦτῳ σεβάσιμωτέραν ταύτης· ζωγράφος ἂν ἐζήτηι τύπον ἀνδρὸς ἀγαθοποιῶ, φρονῶ ὅτι τοῦτον θὰ προετίμα παρὰ πάντα ἄλλον.

Μόλις ἀκούσας τὸ ὄνομά μου, ἔλαβε τὴν χεῖρά μου φιλοσόφως καὶ μ' ἔβαλε νὰ καθίσω πλησίον του. — Λοιπὸν ἔρχεσθε, μ' εἶπεν, ἐκ τῆς Εὐρώπης, καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ περισπουδαστοτάτου αὐτῆς τόπου, ἐκ τῶν Παρισίων· ἂν σὰς φανῶ φορτικὸς πολὺ διὰ τὰς ἐρωτήσεις μου, θὰ με συγχωρήσετε ἴσως, ὡς γέροντα ἔχοντα τὴν ἀδυναμίαν τῆς περιεργείας.

— Ἀσμένως μάλιστα, τὸν ἀπεκρίθην, θὰ ἀπαντήσω εἰς αὐτάς, ἀφοῦ εἰς ἀντάλλαγμα προσδοκῶ ὄφελος μέγα ἐκ τῆς μακρᾶς πείρας καὶ τῆς βαθείας ἐπιστήμης σας.

Καὶ ἀμέσως ἤρχισα νὰ τὸν λέγω ὅ,τι τῆς πρωτεύουσας τῶν Γάλλων ἐνόμιζον ἄξιον τῆς σπουδῆς τοιοῦτου ἀνδρός. Μοὶ ἐφάνη δὲ καθ' ὅλην τὴν μακρὰν διήγησίν μου ἀκροώμενος μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως· διότι οὐδέποτε ἠλπίζε πλέον νὰ ἰδῇ τὰ ἀπώτατα ταῦτα μέρη, συνεγόμενος ὑπὸ τοῦ ἐσχάτου γήρατος.

Ἠληρωθείσης δὲ οὕτω τῆς περιεργείας τοῦ γέροντος, μετέβην ἔπειτα εἰς τὸν λόγον τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπισκέψεώς μου. — Διὰ τίνος τέχνης, τὸν ἠρώτησα, ἢ διὰ τίνος μυστηρίου ἠδυνήθητε, πάτερ μου, εἰς τοιοῦτον κλίμα, ὑπὸ τοιοῦτον οὐρανὸν πύρινον, νὰ προβῆτε μέχρις ἡλικίας τοσαύτης, καὶ πάλιν νὰ εὐρίσκασθε ἐν ἀκαμῇ ὑγείας, μακρὰς ὑποσχομένης εἰσέτι ἡμέρας ζωῆς;

Ἠγέρθη τότε ὁ ἰατρὸς, καὶ λαβὼν με ἀπὸ τοῦ βραχίονος, — Ἐλθετε, μ' εἶπεν, ἐπειδὴ ποτὲ δὲν μένω εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ὥραν πολλήν, ἀλλὰ ζῶ ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ οὐρανοῦ ὅσον μοὶ ἐπιτρέπουσιν αἱ ἀσχολίαι· νὰ καθίσωμεν εἰς τὸν κήπὸν μου, τὸν ὁποῖον θεωρῶ ἐν τῷ γήρατί μου ὡς τὴν μεγίστην ἀναψυγὴν. Ἐγὼ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθέων σπουδάζω τὰς θεραπείας τῶν βασανιζομένων ὑπὸ τῶν ἀσθενειῶν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· ἐκεῖ θὰ μ' εὔρετε εὐδιάθετον νὰ σὰς μεταδώσω τὰ ὀλίγα ὅσα ἐξήγησά κατὰ τὸν μακρὸν βίον μου.

Διήλθομεν εὐρὺ τι δῶμα, πανταχῆθεν ἀνοικτὸν καὶ εὐάερον· τοῦτο δὲ ἦτο τὸ σπουδαστήριον τοῦ ἰατροῦ, ὅπου ἔκειντο τεταμιευμένοι οἱ καρποὶ τῆς μελέτης αὐτοῦ· καὶ ἴσως εἰς τὸ παράδυστον τῆς γῆς τοῦτο εὐρίσκοντο αἱ ἀρισταὶ τοῦ κόσμου ὅλου περὶ θεραπευτικῆς πραγματείας. Ἐπειτα κατέβημεν διά τινων βαθμιδῶν εἰς τὸν κήπον. Τὰ δένδρα ἀπέπνεον γλυκείας ὀσμᾶς. Αἱ πορτογαλλεαὶ καὶ λεμονεαὶ συνανεμίγγυσον τοὺς πολυανθέμους αὐτῶν κλάδους μετὰ τοῦ καρποῦ τῶν ἰνδικῶν ἀπιδίων (goyaviers) καὶ τῶν βανανέων· ἀπετελεῖτο δὲ ὑπὸ τοῦ φυλλώματος αὐτῶν ὄλων τῶν δένδρουλλίων πυκνὴ καὶ δροσερὰ σκιά, ὅπου καὶ ἐκαθίσασμεν. Διεφαίνετο μακροθῆν ἡ θάλασσα, ἀπέραντος, κυανῆ, καὶ ἐπ' αὐτῆς τὰ λευκὰ ἰστία πλοίων κατερχομένων ἐξ Εὐρώπης πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν προϊόντων αὐτῆς μετὰ τῆς ζαχάρους καὶ τοῦ καφέ τῶν Ἀντιλλῶν. ἤκουετο δὲ καὶ τῶν κυμάτων τοῦ ὠκεανοῦ ὁ φλοῖσθος ἐπὶ τῆς παραλίας, μικρὸν ἀπεχούσης.

— Πόσον εἶναι λυσιμέριμον τὸ τερπνὸν τοῦτο μέρος! εἶπον, ἀφοῦ ἐκαθίσασμεν. Ἀναπνέει τις, καὶ ἀνασταίνεται. Ἡ φύσις ἐδῶ δὲν ἔχει γειμῶνα· πάντοτε καλὴ, ὡς ἐν ὥρᾳ ἔαρος παρ' ἡμῖν· διὰ τῶν εὐωδιῶν καὶ τῶν μαλακῶν τούτων ζεφύρων της, ὅχι μόνον εἰς τὸ μακρὰς μῶδες σῶμα ἐπαναφέρει τὴν εὐεξίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν, ἀσθενοῦσαν, ἀναψύχει καὶ ζωογονεῖ.

Ὁ γέρον ὑπεμειδίασε· μ' ἔβλεπε σιωπῶν, ὡς νὰ μοὶ ἔλεγεν, « Ὁρθῶς λοιπὸν θεωρῶ τὸ ἀναχωρητήριόν μου τοῦτο ὡς τερπνόν· καὶ ὀρθῶς λογιζομαι εὐτυχῆς, ἀπολαύων τῆς εὐδαιμονίας ἧτις ἔχει βάσεις αὐτῆς ἐδραίας τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν. »

— « Μὴ νομίζετε, ἤρξατο λέγων ὁ γέρον, ὅτι χρεωστῶ τὴν μακροβιότητα εἰς τὰς ἰατρικὰς μου σπουδὰς. Οὐδόλως πιστεύσατε ὅτι ἡ ἰατρικὴ πολλὰκις εἶναι ἐπιβλαβὴς μᾶλλον ἢ ὠφέλιμος εἰς τῶν ἀνθρώπων τὴν ζωὴν. Τὰ ζῶα, ἀμοιροῦντα ἰατρικῆς, καὶ μόνον ὑπεύκοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς φύσεως, εὐμοιροῦσι μᾶλλον ἡμῶν ἰατρείας· τὰ ζῶα εὐρίσκουσιν ἀπλουστάτας βοτάνας θεραπευτικὰς· καὶ ἡ διαίτα δὲ τὴν ὁποίαν φυλάττουσιν ὁσάκις ἀσθενήσωσιν, ἔπρεπε νὰ χρησιμεύῃ ὡς παράδειγμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους· διότι ἐν αὐτῇ ἔγκειται τὸ μυστήριον τῆς συντηρήσεως τῆς ζωῆς. Ἀλλὰ τὰ θέλγητρα τοῦ πεπολιτισμένου βίου μάς ἀποπλανῶσιν ἀπὸ τῆς διαίτης τὴν ὁποίαν διέγραψεν ἡ φύσις· πρόσθε δὲ καὶ τὰς ἐναντίας ἰατρικῆς θεωρίας μεταξὺ τῶν ὁποίων ταλαντεύομεθα. Τίνα ἐξ αὐτῶν ν' ἀσπασθῇ τις, καὶ τίνα ν' ἀπορρίψῃ; Οἱ διάφοροι τρόποι θεραπείας εἶναι ὡς αἱ φαντασίαι τοῦ σαρμου εἰς τὰ ἐνδύματα.

» Ἐγὼ ἀνεχώρησα ἐκ τῆς Ἰσπανίας εἰκοσιπενταετής· ἐγεννήθην εἰς τὰς Ἀστούριαις. Εἰκοσι ἔτη ζωῆς διήγαγον εἰς τὴν Γερμανίαν, εἰς τὴν Ὀλλανδίαν καὶ

εις τὴν Ἀγγλίαν. Ἀπεδήμησα ἔπειτα εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς γῆς. Ἐμεινα εἰς τὰς Καράκας μέχρι τοῦ σεισμοῦ ὅστις κατηδάρισε τὴν πόλιν ἐκείνην. Ἀκολούθως ἡ τύχη μ' ἐβρίμην ἐνταῦθα, ὅπου μέλλω, κατὰ πᾶν διδόμενον, καὶ νὰ ταφῶ. Θέλω νὰ σὰς εἶπω ὅτι ἔζησα εἰς διάφορα κλίματα· καὶ εἶδον λοιπὸν ὅτι πανταχοῦ αἱ χρεῖαι τοῦ ἀνθρώπου εἶναι, ὡς ἔγγιστα, αἱ αὐταί. Πλειοτέρα τις ὀρεξίς εἰς τοὺς ψυχροτέρους τόπους, ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο.

» Πεντηκοντούτης ἔπαθον πολὺ κατὰ τὴν υἡγιάν· ἐνόσησα νόσον δεινὴν. Βλέπων ὅτι δὲν ἀπέγινον πολὺ τοῦ θανάτου, ὅτι ἐκινδύνευον νὰ χωρισθῶ ψυχῶν αἰτινες μ' ἦσαν προσφιλεῖς, ἀπεφάσισα ν' ἀλλάξω κατὰ πάντα διαίταν· νὰ τηρήσω τοῦ λοιποῦ ἐγκράτειαν αὐστηροτάτην. Τάχιστα ἀπῆλθον τῶν καρπῶν τῆς καλῆς μου ἀποφάσεως. Εἶδον τὴν υἡγιάν μου ἀποκαθιστάμενην ἀνεπαίσθητος, παριουμένη ὁσημέραι· εἶδον δὲ καὶ τοῦ νόσου μου περισσοτέραν εὐκρίνειαν, καὶ προσέτι ἠσθάνθη τὴν ἀνεκτίμητον ἐκείνην ψυχικὴν ἡρεμίαν, ἥτις ἀπομακρύνει τὰς βυτίδας ἀπὸ τοῦ μετώπου ἡμῶν, γαληνίζουσα καὶ αὐτὸν τὸν ὕπνον.

» Ἐκτοτε, πόσον φαγητὸν στογάζεσθε ὅτι θέλω καθεκάστην; δεκαεὶ οὐγγίων στερεῆς οὐσίας. Ἡ βράσις τῆς τροφῆς μου εἶναι ἔκτοτε τὸ ὄρυζιον, βρασμένον, καθὼς ἐδῶ συνειθίζουσι, μετὰ νεροῦ, καὶ μεταβεβλημένον, μετὰ τὴν ἐξάτμισιν τοῦ ὑγροῦ, εἰς πέμμα (gâteau)· τοῦτο, κατ' ἐμὲ, εἶναι θρεπτικώτερον καὶ ὁμοῦ εὐπεπτότερον παρὰ τὸ ψωμίον. Προσθέτω ὅμως εἰς τὴν τροφήν ταύτην καὶ ἄλλα τινὰ ἐδωδίαμα, ὡς κρέατα, ἰχθύας, ἀγνά, κτλ. Ἐὰν μετὰ τινὰ γύμνασιν πλείονα τῆς συνήθους, ζητήσῃ ὁ στόμαχός μου καὶ ἄλλο τι, μόνον πρᾶγμα τὸ ὅποῖον προσθέτω εἶναι τὸ γάλα. Μόνον δὲ ποτὸν μου εἶναι τὸ νερόν.

» Εἶναι εἴκοσι ἔτη ἀφότου εἶδον τὴν ἀνάγκην νὰ ἐλαττώσω ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν περι τῆς προεῖπον δόσιν τῶν στερεῶν· ὥστε σήμερον δὲν ὑπερβαίνει τὰς ὀκτὼ οὐγγίας, τῇ προσθήκῃ δὴ ὡς ἔγγιστα ποτηρίων γάλακτος· ἡ σίτισις αὐτῆ ἀρκεῖ πρὸς διατροφήν μου. Ἐξεγείρομαι δὲ τῆς στρωμνῆς μου ἀπὸ τῆς πέμπτης πρωϊνῆς ὥρας, μεταβαίνω εἰς τὸ νοσοκομεῖον πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀσθενῶν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τοὺς κατ' οἶκον νοσοῦντας· ἀλλ' ἡ πελατεία μου εἶναι πολλή, καὶ κοπιᾶζω ὑπὲρ τὰς δυνάμεις μου ἴσως, ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν μου.

» Ἴδου εἶπον ὅλα ὅσα ἀπαιτοῦνται πρὸς διατήρησιν τῆς υἡγίας, ἔτι δὲ καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν αὐτῆς εἰς τοὺς ἐξασθενήσαντας ἐκ τῶν καταχρήσεων. Αὕτη εἶναι ἡ υἡγιεινὴ εἰς ἣν ὄφειλε νὰ καταφύγῃ πᾶς ὅστις ἐπιθυμῇ μακροβιότητα, ἔξω καὶ ἀσθενεστάτης ἢ λεπτοτάτης κράσεως ὄν. Ἄν ἦτο χρεῖα νὰ σὰς ἐπιφέρω παραδείγματα ἀνθρώπων μακροβίων, ὀφειλόnton τοῦτο εἰς τὴν ἐγκράτειαν, εἶχον τοιαῦτα ἄπειρα· ἀλλὰ τὸ τοῦ Λοδοβίκου Κορνάρου, εὐπατρίδου Ἐνετοῦ, εἶναι ἐκπλακτικόν. Οὗτος, μέχρι μὲν τῆς τεσσαρακοντούτιδος ἡλικίας οὐδέποτε εἶχε φροντίσει περὶ τῆς υἡγίας αὐτοῦ. Καταληφθεὶς δ' αἰφνιδίως ὑπὸ παντοίων ἀσθενειῶν, ἀπεφάσισε νὰ μεταρρυθμίσῃ τὸν τρόπον τοῦ ζῆν ὀλοσχερῶς. Καθυπέβαλε λοιπὸν ἑαυτὸν εἰς λιτὴν τινὰ διαίταν, καὶ οὕτως ἀνέκτησεν ἐντελῶς ὅλας τὰς δυνάμεις, καὶ ὑπερέβη τὰ ἑκατὸν ἔτη ζωῆς. Πόσοι ἀναχωρηταί, ἐνῶ εἶχον εἰπεῖ τὸν ἔσχατον ἀποχαιρετισμὸν εἰς τὸν κόσμον, παρεξέτεινον ἔπειτα τὸν βίον

πολὺ ἐπέκεινα τῶν συνήθων ὁρίων, ἐπειδὴ μόνον ἐβρίθμισαν τὴν διαίταν αὐτῶν. Ἄλλ' εἰς τοὺς ἐνοικοῦντας εἰς πόλεις δύσκολον πάντοτε θὰ ᾔηται νὰ τραπῶσιν εἰς ταύτην τὴν σωτήριον ὁδόν, προσκαλούμενοι εἰς συμπόσια καὶ τρυφλὰ γεύματα. »

— Τῶνόντι, ἰατρεῖ· καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἐξαιτῶ τὰς συμβουλὰς σας. Πολλάκις πάσχουμεν τὰ τοῦ Ταντάλου ἐνώπιον τῶν μυρίων ὀρεκτικῶν πραγμάτων, ἅτινα παραθέτουσιν οἱ μάγειροι.

— Τὸ ἰατρικὸν τὸ ὅποῖον ζητεῖτε παρ' ἐμοῦ εὐρίσκειται εἰς τινὰ πασίγνωστον ῥῆσιν· ἀλλ' οὐδεὶς προσέχει πλέον εἰς αὐτὴν, ἐπειδὴ εἶναι ἀρχαία. Καὶ ὅμως ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς συχνότατα παρίσταται ἀναγκαία, διότι οἱ ἄνθρωποι, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδ' ἐκείνων οἰτινες θεωροῦνται ὡς ἀπῆλλαγμένοι πάσης καταχρήσεως, καταχρῶνται τοῦ στομάχου ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῶν· λησμονοῦσιν ὅτι τὸ ὄργανον τοῦτο, ὁ στόμαχος, εἶναι ὁ δότηρ τῶν ἰδίστων ἀγαλλιάσεων ἡμῶν, τῆς ὀμαλῆς διαθέσεως, τῆς γλυκυθυμίας, τῆς ἐξάρσεως τῆς ψυχῆς καὶ ἀπαλλαγῆς αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὕλης. Ἄλλ' ὡσαύτως παραδίδει ἡμᾶς εἰς τὴν μελαγχολίαν, τὴν νόσον καὶ τὰς δεινοτάτας παθήσεις, ὅταν τὸν θυσιάζωμεν εἰς τὰς ἡδονάς. Τίς πλοῦτος δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν υἡγιάν;

Καὶ ὡς μηδεμιᾶς προσοχῆς ἀξιώσας τὴν προτέραν ἐρώτησίν μου, ὁ ἰατρὸς ἐξηκολούθησεν. — « Ἡ τέχνη τοῦ ἰατροῦ εἶναι ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην καρπὸς τῆς παρατηρήσεως· ὅσοι τῶν ἀνθρώπων ἔχουσι τὸ ἀξιάγαγον προτέρημα τοῦ παρατηρεῖν ἀκριβῶς, ἠδύναντο νὰ ἐπαγγελθῶσιν ἐξαίρετα τὸν ἰατρὸν, καίτοι μὴ σπουδάσαντες τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Βενιαμὴν Φραγκλῆνος. Τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκπονηθὲν « Ἡμερολόγιον τοῦ Ἀγαθοῦ Ριχάρδου » περιέχει συμβουλὰς πολυτίμους, διδασκούσας τοὺς πλησίον του πῶς νὰ κυβερνῶνται καλῶς, καὶ πῶς νὰ μὴ ἀναγκάζονται νὰ κρούσιν τὴν θύραν τοῦ ἰατροῦ συνεχῶς. Ἄλλὰ, κατὰ δυστυχίαν, ὁ ἄνθρωπος μάλιστα κλείει τὸ βιβλίον ἐξ οὗ ἐφωτίσθη, καὶ ἡ πλάνη ἐπανέρχεται ἀποσοβούσα ἀπὸ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ τὴν σύνεσιν. »

Αἱ συμβουλὰι τοῦ ἰατροῦ, καί τινες βοτάναι δι' ὧν μ' ἐφωδίασεν, αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπιστάτησας με κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν χρῆσίν των, μοὶ ἀπέδωσαν τάχιστα τὴν υἡγιάν. Ἀναχωρήσας ἐκ Πορτορικῆ μετ' οὐ πολὺ, ἐθλίβην ἐπὶ τοῦ ἀποχωρισμοῦ μου, ὡς ἂν παρήτουν γέροντα πατέρα, τὸν ὅποῖον οὐδέποτε ἐμελλον νὰ ἐπανιδῶ ἐν τῇ παρουσίᾳ ζωῆ. Τῷ προσέφερα ὡς ἐνθύμιον εἰκόνας τινὰς, προῖον τῆς μετρίας γραφίδος μου· αὐτὸς δὲ μοὶ ἀντιπροσέφερον ὀρολόγιον τοῦ κόλπου, πρὸς ἐμὲ τιμαλφέςτατον, ἐπειδὴ μάλιστα τὸ εἶχε φέρει πολὺν καιρὸν.

Διαπλέων τὸν ὠκεανὸν, καὶ ἐξετάζων μίαν ἡμέραν τὸ ὀρολόγιον τοῦτο μετὰ προσοχῆς, παρετήρησα ὅτι περὶ τὸν κύκλον τῶν ὥρων ὑπῆρχε διὰ λεπτοτάτων χαρακτήρων γεγραμμένον τὸ παράγγελμα τοῦ σεβαστοῦ μοι Ἀσκληπιάδου· ΔΙΑΙΤΑΝ, ὕδωρ, γύμνασιν· ἐπέφερε δὲ καὶ τὸν ἄξονα τῶν βελονῶν ἄλλη λέξις ἐγκεχαραγμένη· ἡ λέξις ΕἰΚΡΑΤΕΙΑ.

Εἰς τὰς πρώτας τρεῖς συγκεφαλαιοῦται ἅπανα ἡ πεῖρα τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν ὁ ἰατρὸς ἐπὶ πολλῶν νοσημάτων ὑπ' αὐτοῦ θεραπευθέντων· τὴν τετάρτην ὄφειλε νὰ ἔγῃ πάντοτε ὑπ' ὅψιν πᾶς ὅστις ἀγαπᾷ τὴν υἡγιάν αὐτοῦ.

ΣΟΦΙΑ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΥ.

Πολλάκις ἐτυπώθησαν τὰ χροσὰ τοῦ Φραγκλῆνου ἀποφθέγματα εἰς βιβλία καὶ εἰς φυλλάδια περιοδικά· πάντοτε δὲ ἀνεγνώσθησαν μετὰ νέου θαυμασμοῦ καὶ νέας καρποφορίας. Τὸ κατ' ἐμὲ, τὰ ἀνεγνώσα παιδίον ἐλαφρῶς· τὰ ἀνεγνώσα μερῶσιν, καὶ μόνον ἐμελέτησα· τὰ ἀνεγνώσα ἀνὴρ καὶ καθιδύνην. Ἐπανέρχονται σήμερον ὑπὸ τὰ ὄμματά μου, καὶ νὰ κλείσω τὸ βιβλίον χωρὶς νὰ ὑποβάλω εἰς τὸν ἀνεγνώστην ἐκλογὴν τινὰ τοῦλάχιστον ἐξ αὐτῶν, δὲν δύναμαι.

Βενιαμὴν Φραγκλῆνος (1).

Ἡ ὀκνηρία, λέγει, ὁμοιάζει τὴν σκορίαν, φθειρούσα ὑπὲρ τὴν ἐργασίαν· κλειδίον τὸ ὅποῖον μεταχειρίζεσαι εἶναι πάντοτε καθαρὸν.

Ἄν ἀγαπᾷς τὴν ζωὴν, μὴ ἀσωτεύης τὸν καιρὸν, ὅστις εἶναι τὸ ὕφασμα ἐξ οὗ γίνεται ἡ ζωὴ.

Ἡ ὀκνηρία καθιστᾷ ὅλα δύσκολα· ἡ ἐργασία, ὅλα εὐκόλα. — Ὁ ἐξεγερόμενος τῆς κλίνης ἀργά, ὄλην τὴν ἡμέραν περιέρχεται· μάλιστα δὲ ἀργεταὶ τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ, καὶ ἡ νύξ τὸν προσθάνει. — Τόσον βραδέως βαδίζει ἡ ὀκνηρία, ὥστε ἡ πενία τὴν προσθάνει πάραυτα.

Σὺ προσθίει τὰς ὑποθέσεις σου· οὐδέποτε ἄφινε αὐτὰ νὰ σὲ προσθωδῶν.

(1) Ὁ Βενιαμὴν Φραγκλῆνος ἐγεννήθη ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς ἐν ἔτει 1706 καὶ ἀπέβησε τῇ 1790. Ἐκ τῶν εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος· ὀλίγοι ἀνεδείχθησαν ὅσον ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀξιόμοθοι. Ἐπηγγέθη κατ' ἀρχὰς τὸν τυπογράφον, καὶ ὁ ἰδιωτικὸς του βίος ὑπῆρξε πλήρης ἀγαθῶν παραδειγμάτων καὶ μαθημάτων καρπύμων. Ὡς φιλόσοφος, ἐσπούδασε τὴν ἠθικὴν ἐν ἑαυτῷ, ἐφαρμόζων τὰ παραγγέλματα αὐτοῦ εἰς τὸν ἴδιον βίον. Ὡς πολιτικὸς ἀνὴρ (σταλεὶς καὶ εἰς Γαλλίαν ὡς πρεσβευτῆς τῆς ἀμερικανῆς δημοκρατίας), κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς συνέτεινεν ὅσον αὐτὸς πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν· μέγα γεγονός, ἐξ οὗ προήλθον συνέπειαι δι' ἅπαντα τὸν κόσμον σωτήριαι. Ὡς παρατηρητῆς τῆς φύσεως· προσεκτικὸς καὶ ἐμβριθῆς, πολλὰ εἰργάσατο αὐτῆ· μυστήρια, ἐν οἷς καὶ τὰ ἀλεξικέραυνα. Ποιητῆς· εἶχε γράψῃ περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἀπέσπασε τῶν τυράννων τὸ σκῆπτρον καὶ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κεραυνόν.

Τίς μείζων ταύτης δόξα!

Τὸ ἐνωρὶς κοιμᾶσθαι καὶ πρῶτ' ἐξεγείρεσθαι παρέχει υἡγιάν, πλοῦτον καὶ σύνεσιν.

Ἐπιτήδευμα ὁποῖονδήποτε ἀξίζει ὅσον καὶ ὑποστατικόν· τὸ ἐπάγγελμα εἶναι θέσις περιποιούσα καὶ τιμὴν καὶ εὐπορίαν.

Ἡ πείνα βλέπει ἐξῶθεν τῆς θύρας τοῦ φιλοπόνου ἀνθρώπου, νὰ εἰσέλθῃ ὅμως δὲν τοῦ μᾶ.

Ἡ ἐργασία ἐξοφλεῖ τὰ χρεῖ· ὁ ἀπελπισμὸς αὐξάνει αὐτά.

Ἡ φιλαργία εἶναι μήτηρ τῆς εὐπορίας, ὁ δὲ Θεὸς οὐδὲν ἀρεῖται εἰς τὴν ἐργασίαν. Γεώργει ἐνῶ κοιμᾶται ὁ ὀκνηρὸς· γεώργει, καὶ θὰ ἔχῃς σῆτον οὐ μόνον πρὸς διατροφήν σου, ἀλλὰ καὶ πρὸς πώλησιν.

Σταγὼν πρὸς σταγόνα κοιλιάνει πέτραν. Διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ὑπομονῆς μικρὸν ποντίκιον κόπτει κήμιον πλοίου· μικροὶ δὲ κτύποι πελέκους ἐπαναλαμβάνόμενοι μεγάλας καταβάλλουσι δρῶς.

Αἱ ἡδοναὶ κυνηγοῦσι τοὺς ἀποφεύγοντας αὐτάς. Ἡ ἀκαμάτως κλώθουσα οὐδέποτε φερεῖται γιγῶνος.

Ἄενδρον μετατοπιζόμενον συνεχῶς, ἡ οἰκογένειαν συνεχῶς μεταοικουσαν, οὐδέποτε εἶδον προκόπτουσαν ὡς αἱ κατοικοῦσαι σταθερῶς. Φυλάττε τὸ ἐργαστήριόν σου, ἂν θέλῃς καὶ αὐτὸ νὰ σὲ φυλάττῃ.

Θέλεις νὰ τελειωθῇ ἡ ὑπόθεσίς σου; πορεύου σὺ αὐτός· καὶ θέλεις νὰ μὴ τελειωθῇ; στέλλε ἄλλον.

Περισσότερον ἔργον προάγει τὸ ὄμμα τοῦ ἀνθρώπου ἢ αἱ χεῖρές του.

Ἡ ἀμέλεια ζημιᾷ μᾶλλον ἢ ἡ ἀγνοία. Μὴ ἐπιτηρῶν τοὺς ἐργάτας, παραδίδεις τὸ βαλάντιόν σου εἰς τὴν διάκρισιν αὐτῶν.

Πρὸς τὸν φιλομαθῆ ἡ γνώσις, καὶ πρὸς τὸν ἀγροπνον ὁ πλοῦτος εἶναι ὡς ἡ ἰσχύς πρὸς τὴν ἀνδρίαν, καὶ ὡς ὁ παράδεισος πρὸς τὴν ἀρετήν.

Ἄν θέλῃς ὑπερέτην πιστόν, καὶ τὸν ὅποῖον ν' ἀγαπᾷς, ὑπερέτει σαυτόν.

Ἐν ἐλλείψει καρφίου χάνεται τὸ πέταλον· καὶ ἐν ἐλλείψει πετάλου ὁ ἵππος· καὶ ἐν ἐλλείψει ἵππου, ἀπόλλυται καὶ ὁ ἀναβάτης αὐτός, διότι ὁ ἐχθρὸς προσθάνων τὸν φονεύει· καὶ ταῦτα ὅλα ἐπειδὴ δὲν ἐπρόσεξεν εἰς τὸ καρφίον τοῦ πετάλου τοῦ ζώου του.

Αἱ κακαὶ γυναῖκες, ὁ οἶνος, τὸ χαρτοπαίγνιον καὶ ἡ δολιότης ἐλαττοῦσι τὴν περιουσίαν καὶ αὐξάνουσι τὰ χρεῖωδῆ. Δαπανηρότερον εἶναι ἐν ἐλάττωμα παρὰ τὴν ἀνατροφήν δύο τέκνων.

Ἀγοράζων πρᾶγμα περιττὸν ταχέως θὰ πωλήσῃς καὶ τὸ ἀναγκαιότατον. Εὐώνοντι πρὶν ἀγοράσῃς, σκέπτου πάντοτε. Εἶδον πλῆθος ἀνθρώπων ἀφανισθέντων ἐπειδὴ ἠγόραζον ὅσα εὐθηνά. Ἀφροσύνη τὸ νὰ δαπανᾷ τις τὸ ἀργύριόν του, καὶ ν' ἀγοράζῃ μεταμέλειαν.

Μόνον τὰ παιδιά καὶ οἱ μωροὶ φαντάζονται ὅτι οὐδέποτε ἐκμετροῦνται εἴκοσι ἔτη καὶ εἴκοσι ἀργύρια.

Ὅταν στερεοῦσῃ ἡ πηγὴ, τότε καταλαμβάνεται τοῦ νεροῦ ἡ ἀξία.

Ὁ πορευόμενος εἰς εὐρεσιν δανείου πορεύεται εἰς ζήτησιν πικριῶν.

Τὸ νὰ χαλινωγῆθῃ ἡ πρώτη ὀρμὴ εἶναι εὐκολώτερον τοῦ νὰ εὐχαρισθῶσιν ὅλοι αἱ ἐπερχόμενοι.

Τὰ μεγάλα σκάφη δύναται νὰ πελαγίζωσι βίβλοκινδυνεύοντα, τὰ μικρὰ ὅμως εἶναι φρόνιμον ν' ἀκτοπλοῦσιν.

Ἡ ὑπερηφανία προκριστᾷ μετὰ τῆς ἀφθονίας, γε-

ματίζει μετά τῆς πτωχείας, καὶ δαιπνεῖ μετά τοῦ αἰσχύου.

Δεύτερον ἐλάττωμα εἶναι τὸ ψεύδεσθαι· πρῶτον εἶναι τὸ χρεοῦσθαι. Τὸ ψεῦδος ἰππεύει ὀπισθεν τοῦ χρέου πάντοτε.

Τῶν δανειστῶν τὸ μνημονικὸν εἶναι καλλίτερον τοῦ τῶν χρεωστῶν· καὶ βραχεῖα εἶναι ἢ Τεσσαρακοστῆ πρὸς τοὺς ὀφείλοντας νὰ πληρώσωσι τὸ Πάσχα.

Σάκος κενὸς δυσκόλως ἴσταται ὄρθιος.

Κέρδαινε ὅ,τι δύνασαι, καὶ φύλαπτε τὸ κέρδος· οὗτος εἶναι ὁ λίθος ὁ φιλοσοφικῆς· οὕτω μεταβάλλεται ὁ μάλυδος εἰς χρυσίον.

Εἰς τὸ σχολεῖον τῆς πείρας τὰ μαθήματα πληροῦνται ἀντὶ πολλοῦ, ἀλλ' εἰς αὐτὸ καὶ μόνον δύναται νὰ διδασχῶσιν οἱ ἄφρονες.

ΠΡΟΠΟΣΕΩΣ ΕΘΙΜΟΝ ΠΑΛΑΙΟΝ

ΕΝ ΑΓΓΑΙΑ.

Τὴν ἀγγλικὴν λέξιν toast παρεδέχθησαν καὶ οἱ Γάλλοι πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐν τῇ σημασίᾳ προπόσεως ἢ φιλοτησίας, ἀλλ' ἢ λέξις αὕτη κυρίως σημαίνει ἀγγλιστὶ φρυγανιά· καὶ ἀληθῶς τὸ toast ἦτο φρυγανιά ψωμίου, τὴν ὁποίαν εἶχον ποτὲ οἱ Ἄγγλοι συνήθειαν, ἀρχομένου παντός συμποσίου ἐπισήμου, νὰ βάλλωσι μετὰ οἴνου ἐντὸς μεγάλης κύλικος. Ἡ κύλιξ περιεφέρετο εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἕκαστος τῶν παρακαθημένων ἔπινεν ὀλίγον· ἀφοῦ δὲ ὁ οἶνος ἀπεπίνετο, ἐκεῖνος τῶν ὀμοτραπέζων εἰς τοῦ ὁποίου τὰς χεῖρας εὕρισκετο τὸ ποτήριον, ἔρωγε τὸ toast, ἦτοι τὴν φρυγανίαν.

Τὰ παλαιὰ χρονικά, μετὰξὺ ἄλλων ἀνεκδότων, διηγούνται τὸ ἐπόμενον τῆς αὐλῆς τοῦ Ἑρρίκου Η'. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, οἱ τῆς αὐλῆς εὐπατρίδαι ὤφελλον νὰ παρευρίσκωνται, ὅχι εἰς τὴν λεγομένην μικρὰν ἐξέγερσιν (petit lever) τῆς βασιλίσσης (ὡς ἐγίνετο εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Γαλλίας), ἀλλ' εἰς τῆς βασιλίσσης τὸ λουτρόν. Ἰδοὺ πῶς ἐγίνετο αὕτη ἢ ἀπίστευτος διὰ πολιτισμένα καὶ ὑπερήφανα ἔθνη τελετή. Ἀφοῦ αἱ περὶ τὴν βασιλίσαν δέσποιναι ἔβαλλον αὐτὴν εἰς τὸν λουτήρα, φοροῦσαν ἀδρὰν ἐσθῆτα λευκὴν ἐκ πυκνοῦ ὑφάσματος, ἠνοίγοντο αἱ θύραι τοῦ λουτροῦ εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἀκολουθοῦς του. Πρὸς τιμὴν δὲ τῆς ἀνάσης, ἕκαστος τῶν αὐλικῶν ἐλάμβανε τότε ποτήριον, ἦντλει ὀλίγας βανίδας ἐκ τοῦ λουτήρος ὅπου τὸ σῶμα τῆς βασιλίσσης, καὶ τὰς βανίδας αὐτὰς ἔφερεν εἰς τὰ χεῖρά του.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, — ἐπὶ Ἀννης τῆς Βωλαίνου, εἰς ἣν ἐπέπρωτο ν' ἀποκεφαλίσθῃ μετ' οὐ πολὺ, — εἰσῆλθε σὺν τοῖς ἄλλοις εἰς τὸ λουτρόν τῆς βασιλίσσης καὶ εὐπατρίδης τις νέκλυς, ὅστις ἀφῆκε τοὺς λοιποὺς ὅλους νὰ πῖωσιν ἐκ τοῦ λουτήρος, οὐδὲως αὐτὸς προθυμούμενος· τόνον, ὡς παρατηρήσας τοῦτο ὁ Ἑρρίκος Η', τὸν ἐπλησίασε καὶ τὸν ἠρώτησε σχεδὸν θυμωιδῶς. — Καὶ πῶς, μυλόρδε, ἀπομεμακρυσμένος;... Δὲν θέλεις ἢ εὐγενίᾳ σου ν' ἀπονεύμῃς εἰς τὴν βασιλίσαν τιμὰς;

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ αὐλικὸς, περιμένω νὰ πῖωσιν ὅλοι, θεωρῶν τὴν φρυγανίαν (τὸ toast) προτιμότεραν τῆς πόσεως.

Καὶ συγχρόνως προσεκύνησε τὴν Ἀνγκν.

Νομίζετε ὅτι ἡ βωμολογία αὕτη ἀπῆρσεν εἰς τὸν Ἑρρίκον Η'; Σὰς θαυμάζω. Ἰδοὺ τί λέγουσι τὰ χρονικά·

« Ὁ βασιλεὺς καταγχαρίζθη ἐκ τοῦ χαριεντισμοῦ τούτου, καὶ κύνει ἐκτότε τὸν εὐπατρίδην ὡς εὐφυῆ καί... γυναικίαν. » — Γυναικίαν, μὰ τὴν ἀλήθειαν, τὰ χρονικά δὲν λέγουσιν, ἀλλὰ λέγουσι galant. Δύναται τις ὅμως νὰ μεταφράσῃ ἄλλως πῶς τὴν λέξιν galant ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει; Νὰ εἴπῃ, λόγου χάριν, εὐγενικὸν, ἢ ἐρασίμιον, ἢ ἐπίχαριν; Ἐγὼ δὲν δύναμαι. Καὶ ἐν τούτοις κατέτριψα τὴν κεφαλὴν μεταφράζων.

Ἄλλ' ὁ λόγος περὶ τῆς φρυγανίας.

Καὶ ἔπειτα καταγελῶσι δὲν ἐνθυμούμαι ποῖον τύραννον ἐν ταῖς Αἰθιοπίαις, — τὸν βασιλέα τῆς Δαχόμης ἢ ἄλλον, — ὅτι εἶχεν ἔθιμον τῆς αὐλῆς, νὰ πτύῃ εἰς τὸ πρόσωπον παντὸς αὐλικοῦ πρὸς ὃν ἤθελε ν' ἀποδείξῃ ἄκραν εὐνοίαν!

Ο ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟΣ.

Πολυάριθμον εἶναι καὶ τῶν σαυροειδῶν ἔρπετων τὸ γένος· πρώτην δὲ ἐν αὐτοῖς ἐπέχουσι θέσιν σήμερον οἱ κροκόδειλοι. Εἰς χρόνους παναρχαίους μὲν, γνωστοὺς δὲ γενομένους ἡμῖν ὑπὸ μαρτυριῶν ἀναμνησθητέων, ὑπῆρχον εἰς τὴν Ἀμερικὴν εἶδη αὐτῶν τῶν ἔρπετων φοβερὰ διὰ τὸ μέγεθος. Ἦσαν καλοσσηαῖα· εὐρέθησαν ἀπολιθωμένα μέρη τινὰ τοῦ σκελετοῦ ἐνὸς τοιούτου, ἐξ ὧν ἠδυνήθησαν οἱ ζωολόγοι νὰ κρίνωσιν ἀλανθάζως σχεδὸν περὶ τῆς συναρμογῆς τῶν μελῶν τοῦ ζώου καὶ τοῦ τεραστίου αὐτοῦ μεγέθους. Τὸ στόμα φαίνεται τηλικούτον, ὥστε βοῦς ἀκέραιος θὰ ἐξάρει εἰς αὐτὸ ὡς μικρόν τι θήραμα. Βεβαιούται ὅτι, ἄνευ ὑπερβολῆς, ἢ σαῦρα αὕτη, τῆς ὁποίας διεσώθη ἐντελής ἢ κεφαλὴ καὶ ἀνεκαλύφθη ἀκέραιος, εἶχε μῆκος τριάκοντα μέτρων, τούτέστι 45 πήγνων.

Κροκόδειλοι εὕρισκονται καὶ εἰς τὰς δύο ἡπείρους· ἀλλ' οἱ τῆς Ἀμερικῆς εἶναι οἱ μέγιστοι, ἴσως δὲ καὶ πολυπληθέστεροι. Ἀρχόμεθα ὅμως ἀπὸ τῶν τοῦ ἀφρικανοῦ γένους, οἵτινες ὑπῆρξαν γνωστοὶ πρὸ τῶν τῆς Ἀσίας, καὶ τοὺς ὁποίους ἢ τῆς Αἰγύπτου ἱστορία κατέστησε περιφήμους.

Πολὺ ἀπέχουσαν τῶν καιρῶν ὅτε τῆς Μέμφιδος οἱ ἱερεῖς, ἐξημερώνοντες τοὺς κροκόδειλους, τοὺς ἔτρεπον, τοὺς ἐστόλιζον, καὶ ἔφερον αὐτοὺς εἰς τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς· οἱ κάτοικοι οὗτοι τοῦ Νείλου, πᾶσαν ἀπολέσαντες λατρείαν εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς, καταδιώκονται ὑπὸ τῶν παροχθίων λαῶν, φονεύονται ἀνηλεῶς ὡς πᾶς ἄλλος ἐχθρὸς τῶν ποιμνίων καὶ τοῦ ἀνθρώπου, πολλαχοῦ δὲ καὶ τρώγονται ὡς ἐκλεκτότατον ἔδεσμα. Εἰς τὴν Νουβίαν, ἐν ὧρα χειμῶνος, ἢ ἀρρεσις κροκόδειλον εἶναι ἔργον ἐπιμερδές· τότε συνήθως συλλαμβάνονται κοιμώμενοι ἐπὶ τῆς ἄμμου, ἢ καὶ ἐν ὧρα ἔαρος, ὅτε αἱ θήλειαι ἐξέρχονται ἵνα καταθέσωσι καὶ παραχῶσιν τὰ ὠάτων ἐντὸς αὐτῆς. Ἄμα ἀνακαλύψῃ ὁ κυνηγὸς τὸν τόπον ὅπου συγάζουσι τὰ ζῶα ταῦτα, σκάπτει ἐκεῖ πλησίον, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ἀνεμον, μικρὰν τινα κρύπτῃν, ἐντὸς τῆς ὁποίας παραμονεύει ἄβρατος. Ὅπλον δ' εἶχε κάμακα ὀξύτατον καὶ στερεόν· διότι εἶναι χρεῖα νὰ διατρπηθῇ ὁ θώραξ ὑπὸ τοῦ ὁποίου προφυλάττεται ὅλον τὸ σῶμα

τοῦ κροκοδείλου. Ἐὰν τὸ ζῶον εὐρέθῃ κοιμώμενον, ὁ κυνηγὸς προχωρεῖ ὅσον πλησιέστερον δύναται, ὅπως ἐξακοντίσῃ τὸν κάμακα ἀσφαλέστερον καὶ ἐπιτυχῶς. Εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰσχωρήσῃ ἢ ἀγκυστρώθῃ αἰγμὴ ἐπὶ τὴν ὀκτὸ δακτύλους ἐντὸς τῶν κρεάτων, ὥστε νὰ μὴ ἀποσπασθῇ ἐπὶ τῶν βιαίων σπαραγμῶν τοῦ κροκοδείλου, αἰσθανομένου τὸ τραῦμα καὶ ἐμπηδῶντος εἰς τὸν ποταμόν. Ὁ κυνηγὸς ἔχει σχοινίον προσδεδεμένον εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ κάμακος, καὶ πρῶτον τὸ ἀφίνει, ἐνῶσφ τὸ θηρίον σφαδάζει ἐντὸς τῶν ὑδάτων, ἐπιφυλάττεται δὲ νὰ τὸ σύρῃ, ὅταν ἴδῃ ἐξαντληθείσας τὰς δυνάμεις του.

Τὸ σχοινίον τοῦτο σύγκεται ἐκ τριάκοντα θωμύγων (σπάγγων), ὅχι συγκλωσμένων, ἀλλὰ συνεσφιγμένων κατὰ διαστήματα· ἐπειδὴ συγκλωσμένους εἰς ἓν, οἱ ὀδόντες τοῦ θηρίου θὰ τοὺς ἔκοπτον ἐπὶ τῆς λύσσης του· ἀλλ' οὕτω διακεχωρισμένους τοὺς διαπερῶσι χωρὶς νὰ τοὺς συντρίβωσι. Λέγεται δὲ ὅτι δύο ἄνδρες εὐκόλως δύναται ν' ἀνασπάσωσιν ἀπὸ τῶν ὑδάτων κροκόδειλον μῆκους 13 ποδῶν· ὅχι δὲ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ νὰ τοῦ φινώσωσι τὸ στόμα καὶ νὰ τὸν ἀναστρέψωσιν ὑπτίον· τούτου δὲ γενομένου, τοῦ δένουσι τοὺς πόδας καὶ τὸν φονεύουσι. Καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἀφρικανοὶ ὅλοι σχεδὸν ἀγαπῶσι τὴν ὀσμὴν τοῦ μύσγου, εὐχαριστοῦνται ἐκ τῆς γεύσεως τῆς σαρκὸς τοῦ κροκοδείλου, ἐγούσης τοιαύτην τινὰ ὀσμὴν. Ἰδίως ὅμως ἢ ὕλη ἧτις μεταδίδει αὐτὴν εἰς ὅλον τὸ σῶμα τοῦ θηρίου εὕρισκεται ἐντὸς τεσσάρων μικρῶν κίσεων, αἵτινες παλοῦνται ἀντὶ 9 ἢ 10 φράγγων. Οἱ ἀγορασταὶ αὐτῶν τὰς μεταχειρίζονται ὡς μυραλοιφὴν διὰ τὴν κόμην.

Ὁ Ἡρόδοτος, ὅστις ἐπεσεκέφθη τὴν Αἴγυπτον ἐν ἔτει 450 πρὸ Χριστοῦ, εἶδεν ἀγρευόμενον τὸν κροκόδειλον διὰ τρόπου μὴ ὄντος σήμερον ἐν χρῆσει, ἦτοι δι' ἀγκύσου εἰς τὸ ὅποιον ἔθετον δόλωμα κρέας γοῖρόν, μάλιχα δὲ τὴν ἄχιν αὐτοῦ. Ὁ κυνηγὸς ἔρριπτε πρῶτον τὴν ὀρμίαν του, ἔπειτα ἔβαλλε χοιριδίον τι νὰ γρουλλίξῃ, ἕως οὗ ἤρχετο ὁ κροκόδειλος ἐλκυόμενος ὑπὸ τῶν γρουλλισμῶν, καὶ, ὡς ἀθηφάγος, ἔχαπτε τὸ ἀγκυσον μεθ' ὅλου τοῦ δολώματος. Καὶ ἐσύρετο μὲν τότε ἐπὶ τῆς ὄχθης ἄνευ ἀντιτάσεως πολλῆς, ἀλλ' ἔξω τοῦ ὕδατος καὶ ἐνώπιον τοῦ κυνηγοῦ πολλάκις ἀντεπάλασε πρὸς αὐτὸν ἄνισον πάλην. Τὸ θηρίον εἶχεν ὄπλα φοβερὰ, τὰς τερατώδεις σιαγόνας καὶ τὴν οὐχ ἦττον ἐπικινδύνον οὐρὰν αὐτοῦ· ἦτο δὲ καὶ προπεφυλαγμένον ὑπὸ δυνατοῦ θώρακος. Ὄφειλον λοιπὸν νὰ μετέλθῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν πανουργίαν ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ του ἐνώπιον τοιούτου ἐχθροῦ, ἐνεπλήρου τὰς χεῖρας πηλοῦ, τὸν ὅποιον ἔρριπτεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ κροκοδείλου· καὶ ἂν μὲν κατῶρθονεν οὕτω νὰ τὸν τυφλώσῃ, εὐκόλως τὸν ἐξουσίαζεν· ἄλλως, ἐξετίθετο εἰς κίνδυνον μέγαν, καὶ ἐνίοτε καθίστατο βορὰ τοῦ θηρίου. Ὁ Ἡρόδοτος διηγεῖται ταῦτα ὡς περιηγητῆς, καὶ ὅχι ὡς ἱστορικός· δὲν ἀναφέρει αὐτὰ ἐκ παραδόσεων, εἰς τὰς ὁποίας ἴσως ἔδιδεν ὑπέρομετρον πίστιν. Τὸν ἠλεγξαν τῶντι τινὲς ὡς λίαν εὐκολόπιστον, καὶ ἐπομένως ἐθεώρησαν ὡς μῦθον ὅσα διηγεῖται περὶ τῶν στολισμῶν διὰ τῶν ὁποίων οἱ ἱερεῖς τῆς Μέμφιδος κατεκόσμουσαν τοὺς ἱεροὺς κροκοδείλους· ἀλλὰ, κατ' ἀ διαβεβαίωσι νεώτερός τις περιηγητῆς, ὁ γάλλος Σαιν-ιλάριος (Geoffroy de Saint-Hilaire), εὐρέθη ἐσχάτως μομίαι κροκοδείλου φοροῦσα ἐνώτια. Ὡστε, κατὰ τοῦ-

το, ἡ ἀκρίβεια τῆς ἀφηγήσεως τοῦ Ἡροδότου σήμερον εἶναι ἀναμφίβολος.

Ὁ κροκόδειλος εἶναι ἀθηφάγος μόνον ὅταν πεινᾷ· ἄλλως, ὅταν δὲν ἔχη χρεῖαν τροφῆς, ἀπεδειγθῇ ἀβλαβέστατον ζῶον· καὶ οὐδὲ φεύγει τὸν ἄνθρωπον. Ὁ περιηγητῆς Βρούκιος (Bruce) λέγει, ὅτι εἰς τὴν Ἀβυσσινίαν πολλάκις βλέπει τις παιδιὰ καθήμενα περιβάδην ἐπὶ τοῦ τέρατος τούτου, καὶ ὅτι ὅχι μόνον δὲν τιμωροῦνται μίση ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὴν τόλμην, ἀλλὰ μάλιχα ὁ κροκόδειλος φαίνεται ὡς ἐνασμενίζόμενος εἰς τὴν παιδικὴν ταύτην προπετῆ διασκέδασιν. Ἀφοῦ λοιπὸν δὲν εἶναι ἀκινώωνητος, ἐπιδέγεται ἴσως ἀνατροπὴν τινα· ὥστε ἠδύνατο τῶντι οἱ τῆς Αἰγύπτου ἱερεῖς, τιθασσεύοντες αὐτὸν, νὰ τὸν διδάσκωσιν ὅσα τὸν ἔβαλλον νὰ διαδραματίξῃ εἰς τὰς πανθήμους θρησκευτικὰς αὐτῶν τελετὰς.

Τῆς Ἀσίας ὁ κροκόδειλος, καλούμενος γαθιάλ, εἶναι μικρότερος, γοργότερος καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ἀφρικανοῦ χειροῆθης· καὶ ὅμως τινὰ εἶδη αὐτοῦ διαίτῶνται ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, ἐννοοῦσι νεύματα αὐτῶν, καὶ πλησιάζοντα λαμβάνουσι τὴν τροφὴν ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ προσφέροντος, οὐδέποτε δάκνοντες τὴν τροφοφόρον χεῖρα.

Μεταβαίνουμεν εἰς τὸν ἀμερικανὸν κροκόδειλον, καλούμενον ἀλλιγάτωρα. Ὁ Αὐδουβὼν (Audubon), ἀμερικανὸς φυσιολόγος, ἔγραψε περὶ τοῦ ζώου τούτου πολὺ πλεονα τῶν ὅσα γινώσκωμεν περὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν τοῦ παλαιοῦ κόσμου. Καθὼς οἱ ἄλλοι κροκόδειλοι, οὕτω καὶ ὁ ἀλλιγάτωρ κολυμβᾷ πολὺ καλλίτερον ἢ περιπλεῖ· καὶ διὰ τοῦτο σπανίως ἀπαντᾶται εἰς ἀνδρα μέρη πρὸς ἀναζήτησιν θηραμάτων, καίτοι ὀλίγη ζῶα προσθάνει, ὦν βραδυκινήτος καὶ μάλις διατρέχων συνήθως τὸ ὄγδσον λεύγης ἐντὸς μίας ὥρας. Ἡ βραδυπορία καὶ ἡ βαρύτης αὕτη χαρακτηριστικὰ ζῶου εἶδος τοῦτο τῶν κροκοδείλων ἠλικιῶν ὄρμιον· ἀλλ' ἐπὶ τῆς νεότητός του ὁ ἀλλιγάτωρ εἶναι γοργός καὶ εὐστροφος καθὼς τῆς Εὐρώπης τὰ σαυρίδια, τὰ ὁποῖα πολλάκις βλέπει τις θηρεύοντα τὰς μίας ἐπὶ τῶν τοίγων. Φίλος τις τοῦ Αὐδουβῶνος, κάτοικος τῆς Λουισιάνης, συλλέξας ἀλλιγάτωρα πολλοὺς, πρὸ μικροῦ ἐξεληθόντας τοῦ ὡοῦ, ὅπως τοὺς στείλῃ εἰς Νεοβόρακον, ἠθέλησε πρὸς τοῦτο νὰ δεῖξῃ εἰς κυρίας τινὰς, ὅτι καὶ εἰς αὐτὰ τὰ εἰδεδεσάτα τῶν ζῶων ἢ παιδικῆ ἡλικία δὲν ἀμοιρεῖ χάριτος. Ἦνοιξε λοιπὸν τὸ κιβώτιον ὅπου εἶχεν ἤδη κεκλεισμένους τοὺς μικροὺς κροκοδείλους, οὗτοι δὲ πᾶσαντα ἐξεγύθησαν εἰς τὸν θάλαμον, ὅπου δισκορπίσθησαν κατὰ παντοίας διευθύνσεις μετὰ πλείστης εὐκινήσιας· ἔχρησθη δὲ κόπος ὅχι ὀλίγος ἵνα συναχθῶσι πάλιν εἰς τὸ κιβώτιον, ἀφοῦ νύχαρίζθη ἢ περιέργεια τῶν κυριῶν. Εἰς ὅμως ἐξ αὐτῶν ἔμεινεν ἀνεύρετος· ποῦ καὶ πῶς ἐδραπέτευσε, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ· τέλος εἶχε λησμονηθῆ. Ἄλλ' ἀναφανεῖς μετὰ παρελθούσιν ἐνὸς ἔτους, ἔδωκεν ἀφορμὴν νέων καὶ ἀξιολογώτερον παρτηρήσεων. Εἶχε μείνει κεκρυμμένος ἐντὸς παλαιῦ τινος ὑποδήματος. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν εἶναι παράδοξον· ἀλλὰ πῶς ἔζησε τόνον καιρὸν ἐκεῖ περιορισμένως καὶ ἄνευ τροφῆς; Μέγεθος δὲν εἶχε προσαποκρίσει ἐπαισθητὸν, ἐνῶ εἰς τῶν συνεταίρων του, τὸν ὅποιον διετῆρον ἐντὸς λεκάνης καλῶς τρεφόμενον, ἀπέκτισσε μῆκος ἰκανῶν δακτύλων καὶ πάχος ἀνάλογον. Ἀναμφίβολως ὁ κάτοικος τοῦ ὑποδήματος ὑπέστη αὐ-

στηροτάτην νηστείαν, και παραδόξως άντέσχεν εις αὐτήν.

Κατὰ τὸν Αὐδουβὼνα, ἀλλιγάτωρ ἔχων μῆκος δέκα ἕως ἑνδεκα ποδῶν, εἶναι τοῦλάχιστον πεντηκοντούτης, οἱ δὲ φθάνοντες μέχρι μῆκους δεκαεξέ ποδῶν (καὶ τοιοῦτοι ἀπαντῶνται πολλοὶ) εἶναι ἑκατοντούται τοῦλάχιστον. Ὁ φυσιολόγος ἐξ οὗ ἀρῦμεθα τὴν περιγραφὴν ταύτην διηγείται, ὅτι ἐφόρευσε ἓνα τῶν κολοσσῶν τούτων πλησίον τοῦ Ἐρυθροῦ ποταμοῦ, ἐνὸς τῶν γυνομένων εἰς τὸν Μισσισίπην, βοηθούμενος ὑπὸ τινος φίλου του, ἐπιτηδεῖον κυνηγοῦ· καὶ ἐπειδὴ τὸ ζῶον, καίτοι φέρον πολλά καὶ βαρέα τραύματα, καὶ κυλιόμενον εἰς τὸ ἄπειρον αἶμα τὸ ὅποιον ἐρρέεν ἐξ αὐτοῦ, ἀνθίστατο, ὁ κυνηγὸς τὸ ἐπυροβόλησεν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν, καὶ τότε μόνον ἔπεσε νεκρὸν, τὸ τέρας. Εἰς πᾶν ἄλλο μέρος πυροβολούμενον τηλικούτου σώματος ζῶον καὶ τοσοῦτον ζωηρὸν, οὐδὲ δι' ὅλης δρακῆς μολυδობόλων δὲν θὰ κατεβάλλετο.

Ὡς ἡ συνάντησις ἀλλιγάτωρος δὲν εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον κινδυνώδης. Τὸ θηρίον τούτο εὐρίσκει ἐπαρκῆ τροφήν μόνον εἰς τόπους πληθοντας ἰχθύων, καὶ μᾶλλον εὐχαρίστως διάγει εἰς τὰ ἀβαθῆ τέλματα, ἢ εἰς τοὺς ποταμούς. Καταλληλότατα ὕδατα πρὸς πολλαπλασιασμὸν τοῦ εἶδους του εἶναι τὰ περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μισσισίπη· ἀλλ' ὡς λέγεται, σήμερον δὲν εὐρίσκονται ἐκεῖ οἱ πολλοὶ ἀλλιγάτωρες, ὡς ἄλλοτε· εὐρίσκονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν Ἐρυθρὸν ποταμὸν, ὅπου καὶ κατρυθύνοντο οἱ κυνηγοὶ, ἐπιζητούντες αὐτοὺς διὰ τὸ δέρμα των, τὸ ὅποιον ἐπωλεῖτο εἰς τοὺς κατασκευαζὰς τῶν οἰκιακῶν πεδίλων (παντοφλῶν), ὅτε τὰ τοιοῦτου εἶδους πέδιλα ἦσαν ἐν μεγάλῃ χρήσει εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Λουισιάνης· σήμερον ὅμως ταῦτα παρητήθησαν σχεδόν, ὡς λίαν εὐδιὰπέραστα ὑπὸ τοῦ ὕδατος.

Οἱ ἀλλιγάτωρες εἶναι διεσπαρμένοι πανταχοῦ τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου ἂν εὐρίσκωσιν ἀρμυδιωτέραν θερμοκρασίαν καὶ τροφήν ἀφθονωτέραν· βρῶσιν ὅμως ἰδίως πρὸς τὰς ἐκβολὰς τῶν μεγάλων ποταμῶν. Πρῶτον πρᾶγμα ἀναγγέλλον ποτὲ εἰς τοὺς Ἑυρωπαίους τοὺς ἐπισκεπτομένους κατὰ πρῶτον τοὺς τόπους ἐκεῖνους καὶ ἀναπλέοντας τοὺς ποταμούς των, ὅτι εὐρίσκοντο εἰς τὸν Νέον Κόσμον, ἦτο τὸ πλῆθος τῶν κροκοδείλων, νηγομένων εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων ὡς κορμοὶ δένδρων, τοὺς ὁποίους κατεβίβαζον τὰ βεῖθρα. Καὶ τὰ μὲν ἰσιοφόρα πλοῖα οὐδένα φόβον ἐπροξέουν εἰς τὰ θηρία ταῦτα· ἀφότου ὅμως ἐβλήθησαν τὰ ἀτμόπλοια, ἦτοι ἀπὸ 45 ἐτῶν ὡς ἔγγιστα, σπανίως φαίνεται ἀλλιγάτωρ εἰς τοὺς πλωτοὺς ποταμούς.

Ἡ θήλεια τοῦ κροκοδείλου τίκει εἰς πέντε ἢ καὶ ἐξ διαφόρα μέρη, ἀποθέτουσα ἐπιμελῶς τὰ ὠὰ ἐπὶ εὐρύματος φύλλων ξηρῶν, δι' ὧν ἔπειτα καὶ τὰ σκεπάζει· τέλος δὲ κρύπτει τὸ ὄλον ὑπὸ πηλὸν παχὺν, ὅστις ξηραίνόμενος ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ σκληρυνόμενος ἀντέχει πολὺ. Ἐκάστη τοιαύτη κρύπτη περιέχει δέκα ἕως δώδεκα ὠὰ· ὥστε πᾶσα θήλεια δύναται νὰ τεκνοποιήσῃ περὶ τοὺς ἐξήκοντα νεοσσούς κατ' ἔτος. Τὰ ὠὰ ὅλα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς κρύπτῃς ἐκκολάπτονται συγχρόνως, ἢ δὲ μήτηρ, παραμένουσα τὴν σιγμὴν καθ' ἣν ἡ μερὶς αὐτῆ τῶν ὠῶν μέλλει ν' ἀναδώσῃ ἐκ τοῦ σκληροῦ πηλοῦ τοὺς νεοσσούς της, ὀδηγεῖ αὐτοὺς εἰς τὸ πλησιέστερον ὕδωρ. Ἀπὸ τῆς σιγμῆς ἐκείνης, οἱ μικροὶ κροκοδαίλοι ἐκτιθενται εἰς τοὺς μεγίστους τῶν

κινδύνων, διότι οἱ μεγάλοι, μάλιστα δὲ οἱ ἄρρενες, τοὺς καταβροχθίζουσιν, εἴτε ὑπὸ ζηλοτυπίας, ὡς λέγεται, εἴτε ἀπλῶς ἐξ ἀδυναμίας. Καὶ τὰ μεγάλα δὲ ἔνυδρα πτηνὰ εἶναι φοβεροὶ τῶν μικρῶν κροκοδείλων ἔχθροὶ, ὡς καὶ οἱ μεγάλοι ἰχθύες, ἐπίσης τρώγοντες αὐτούς· εὐτύχημα τούτο, διότι ἄλλως οἱ ποταμοὶ τῆς Ἀμερικῆς θὰ ἔβρυν κροκοδαίλων, οἵτινες θὰ ἠναγκάζοντο τότε νὰ τρώωσιν ἀλλήλους, μὴ εὐρίσκοντες ἱκανὴν τροφήν μήτε εἰς τὴν ξηρὰν, μήτε εἰς τὰ ὕδατα.

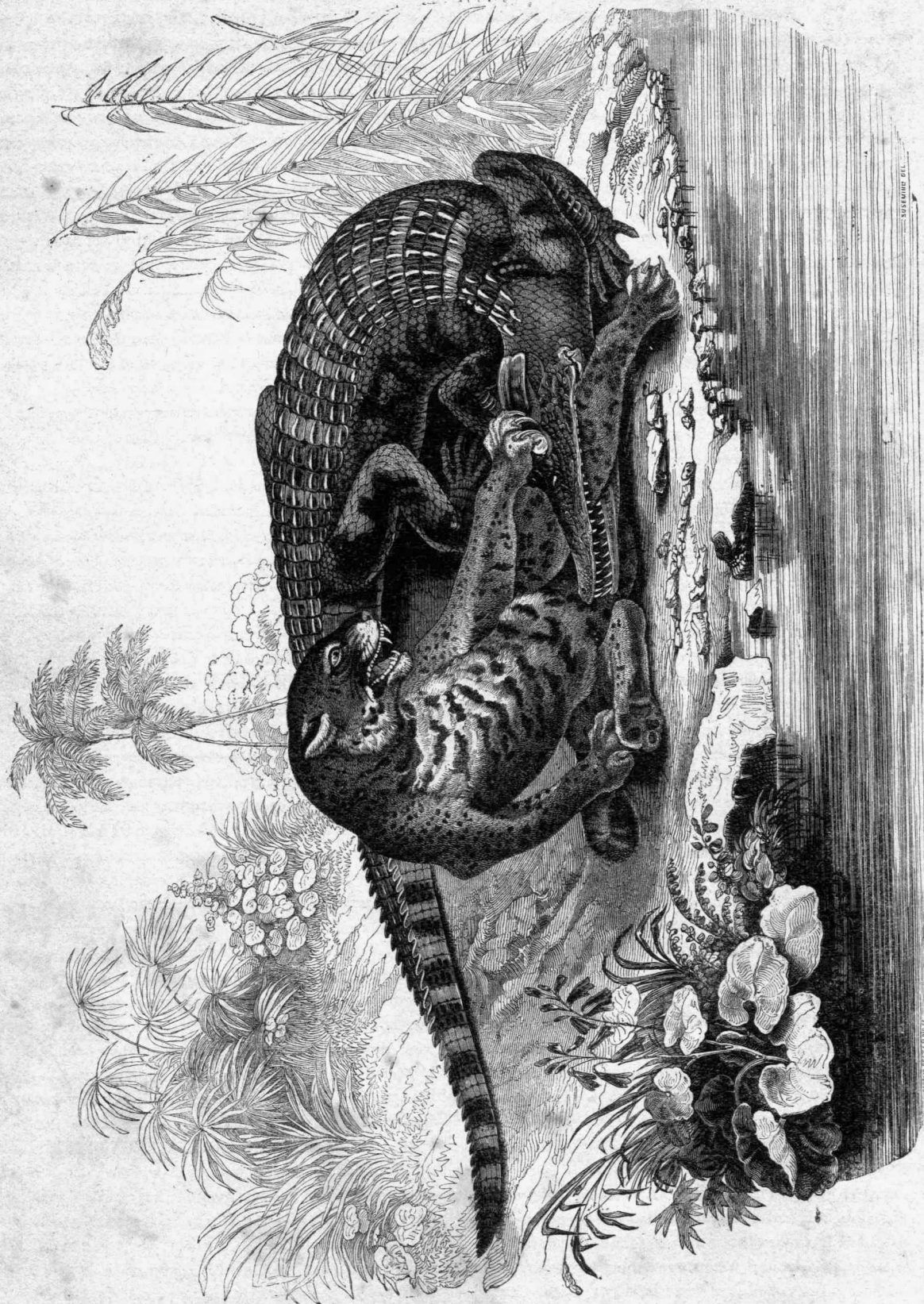
Ὁ κροκοδαίλος τοῦ Νείλου κρύπτει τὰ ὠὰ αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἄμμον, ὡς καὶ ὁ τῆς Ἀμερικῆς· ἴσως καὶ ὁ τῆς Ἀσίας μεταχειρίζεται ὅμοια προφυλακτικὰ μέτρα, τοῦτον ὅμως ὀλίγιστα περιεργάσθησαν οἱ φυσιολόγοι εἰσέτι, καίτοι οὐκ ἦτον ἄξιον τῆς αὐτῶν προσοχῆς.

Ἡ εὐτέγνητος εἰκὼν τὴν ὁποίαν ἐπιφέρομεν παρὶς τῆν πάλιν κροκοδείλου ἀμερικανοῦ, ὃν οἱ φυσιολόγοι εἰδικῶς ἀποκαλοῦσιν ἀλλιγάτωρα σκληρόπα, μετὰ αἰλουροπάρδου, θηρίου χειραίου τούτου, τὸ ὅποιον ὁ μὲν Λινναῖος ἀποκαλεῖ *felis onca*, ὁ δὲ Βυρφὼν *ιαγούαρον*, ἕτεροι δὲ, ἀμερικανὴν τίγριν. Περιηγητῆς τῆς Βρασιλίας καὶ τῆς Παραγουάης, αἰτόπτῃς τῆς θηριομαχίας ταύτης, περιγράφει αὐτὴν ὡς ἐπομένως.

« Βλέπω αἰφνιδίως τὸν Ἀζάραν, — Ἀζάρας ὀνομάζετο ὁ ἰθαγενὴς ὀδηγὸς αὐτοῦ, — καὶ ἴσταται, καὶ στρέφει πρὸς ἐμὲ τὸ βλέμμα ἐντρομος. Κροκοδαίλος τις φοβερός, δώδεκα ἢ δεκαπέντε ποδῶν ἔχων μῆκος, ἐπροχώρει πρὸς ἡμᾶς ἔχων τὸ τρισημίστον ἐκεῖνο στόματου κεκλήνυς, τοὺς ὀφθαλμούς πυρίνους, καὶ πλήττων τὴν γῆν διὰ τῆς πλατείας του οὐρᾶς, τῆς λεπιδωτῆς. Εὔχομεν ὕπλα· ἀλλ' ὁ Ἀζάρας, γινώσκων πόσον ἀνίσχυρα ἦσαν κατὰ τοῦ ἀδιαπεράστου θώρακος τοιοῦτου τέρατος, ἔνευε ν' ἀπομακρυνθῶμεν ὡς τῆς τάχος· διότι δὲν εἶναι αἰσχος τὸ νὰ φεύγῃ τις κινδύνον κατὰ τοῦ ὁποίου πᾶσα ἀνδρία θὰ ἀπέβαινε ματαία, οὐδ' ἀποκλείει τὴν φρόνησιν ὁ ἀληθὴς ἥρωϊσμός. Ἀπροσδόκητος ὅμως περίεσσις, καὶ ὁμοῦ περιεργότης πρὸς ἐμὲ, ὡς καὶ πρὸς πάντα φυσιολόγον, μᾶς συνέσχεν ἀμφοτέρους, καὶ ἐμείναμεν νὰ βλέπομεν. Ὁ τερατώδης κροκοδαίλος, ἀφοῦ ἦλθεν, ἦλθεν, αἰφνης ἐξράφη πλαγίως, πρὸς τὸν ποταμὸν· ἐπειδὴ δὲ ἐκρίνε μεταξύ τῶν πυκνῶν καλάμων τὸν ἀσπονδύτατον αὐτοῦ ἔχθρον, ἔτοιμον νὰ ὀρμήσῃ ἐναντίον του. — ἓνα αἰλουροπάρδον εἶδεν, αἰλουρον τφόντι καὶ πάρδαλιν ἐνταυτῷ, ζῶον ὄχι πολὺ μέγα, ἀλλ' ἀγριώτατον ὡς καὶ ὡραιότατον· αἰλουροπάρδον ἔρποντα ἐπὶ τῆς κοιτίας ὅπως πλησιάζῃ καὶ ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοῦ διὰ μιᾶς. Ὅλιγα βήματα τὸν διεχώριζον ἐτι ἀπὸ τοῦ κροκοδείλου, ὅτε ἔβαλε βρυγηθμὸν τινὰ βαθὺν εἰς τρομερὰν βροντὴν ἀπολήξαντα, καὶ συγχρόνως εὐρέθη δι' ἐνὸς κρηδῆματος μόνου ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἐκείνου τέρατος. Ὁ κροκοδαίλος ἤνοιξε τὸ ἀχανὲς στόμα του, ἐξράφη πάραυτα πρὸς τὸν αἰλουροπάρδον, καὶ ἤρπασεν ἓνα τῶν ὀπισθίων αὐτοῦ ποδῶν μεταξύ τῶν τρομερῶν του ἐκείνων σιαγόνων. Ἐκράτει δὲ τὸν πόδα τούτον σερειῶς ὡς εἰς παγίδα, καὶ ἐνῶ τὸ θηρίον τῶν δασῶν κατέβαλλεν ὅλην αὐτοῦ τὴν λύσσαν ὅπως ἀποσπασθῆ, τὸ ἄλλο θηρίον τῶν ὑδάτων, προχωροῦν βαρέως πρὸς τὸν ποταμὸν, παρέσυρε τὸν ἀνταγωνιστὴν, νὰ τὸν πνίξῃ εἰς τὰ ὕδατα. Καὶ ἤδη ἡ πελιδνὴ κοιλία τοῦ ἔρπετου ἤνοιγεν ὀπισθεν αὐτοῦ μακρὸν βυθμὸν, διασχίζουσα τὴν ἰλὸν τῆς ὄχθης· καὶ ἤδη αἱ πλατεῖαι του πλάμακι καὶ

οἱ δάκτυλοι παρεμέριζον τοὺς καλάμους ἐπὶ τὰ ὕδατα, ὅτε ὁ αἰλουροπάρδος, ἀπαυδήσας ἐκ τῶν ἀνωφελῶν βρυγηθμῶν καὶ τῆς λυσσώδους ἀντιστάσεως, κατέφυ-

γεν εἰς τὸ ἔσχατον μέσον τὸ ὅποιον ὑπαγορεύει πάντοτε εἰς αὐτὸν ὁ ἀπελπισμός· ἀφέθη πλέον παρασυρόμενος καὶ μηδὲν ἄλλο πράττων, εἰμὴ καρδοκῶν

Κροκοδαίλος ἀντιέσσε αἰλουροπάρδον.

ἀρμυδιὰν σιγμὴν ἵνα ἐμπήξῃ τοὺς μακροὺς του ὀνυχας εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κροκοδείλου, καὶ νὰ τὰ ἐξορύξῃ. Τοῦτο δὲ καὶ κατώρθωσε καθ' ἣν σιγμὴν ἐμείλλον καὶ οἱ δύο νὰ καταποντισθῶσι. Τὸ ἄλγος τὸ μέγα ἠνάγκ-

κασε τὸν κροκοδαίλον ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του· εὐθὺς δὲ τότε ὁ αἰλουροπάρδος ἀπαλλαγεῖς, ἐξώρμησεν ἐπὶ τῆς ὄχθης. — Τὸν ἐξάσαμεν. »

(Ἄλλοτε περὶ αὐτοῦ.)

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ.

Οὐδέποτε θά λησμονήσω τὸν βαθὺν θαυμασμόν καὶ τὸ λεπτὸν εἰρωνικὸν ἦθος ἀγαθοῦ τινος ἱερέως, ὅτε μεταξὺ λόγων τῷ εἶπον εἶπε· — Ὁ οὐρανός, πάτερ μου, εἶναι ἐδὼ ὅπου εἴμεθα. Ἡ γῆ ἡμῶν, αὕτη ἡ κοιλάς τοῦ κλαυθμῶνος, ὡς τὴν ἀποκαλεῖς, κεῖται ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ὁ ἄδης δὲ πρέπει ἀφεύκτως νὰ εὐρίσκειται ἐν τῷ οὐρανῷ.

— Ὁ ἄδης ἐν τῷ οὐρανῷ! ἡ γῆ ἐν τῷ οὐρανῷ! Μὴ λέγῃς αὐτά, ὦ τέκνον, διότι βλασφημεῖς.

— Δὲν βλασφημῶ, ἀπαγε! Ὅλα κείνται ἐν τῷ ἀπείρῳ διαστήματι τὸ ὅποιον ὀνομάζεται οὐρανός. Τοῦτο λέγων δὲν ἀνοῦμαι τὴν δημιουργίαν, τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ· τὸναντίον, ἐκτείνω αὐτὴν μεγαλύνω τὸν Κύριον. Σὺ, πάτερ, νομίζεις καθὼς πολλοὶ, ὅτι ὁ οὐρανός ἐστίν ὁ τόπος τῆς ἀποκεχωρισμένης ὅτι ἡ γῆ εἶναι τὸ κέντρον τοῦ σύμπαντος, ἡ μόνη κατοικημένη σφαῖρα· ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι ἀπειρομεγέθης τις λαμπτήρ, κρεμασθεὶς εἰς τὸ στερέωμα ἵνα φωτίζῃ μόνον τοὺς κατοικοῦς τῆς γῆς, καὶ ὅτι οἱ ἀστέρες ἐδημιουργήθησαν ἀπλῶς ἵνα τέρψωσι τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων διὰ νυκτός. Ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη διηγείται πλείονα· τὰ ἔργα καὶ αἱ ἀνακαλύψεις τῶν ἀνδρῶν οἵτινες μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας μᾶς προλέγουσι τὰς ἐκλείψεις τῆς σελήνης, τοῦ ἡλίου, τῶν πλανητῶν, κατέστησαν τὴν ἀστρονομίαν προσεγγίζοντα εἰς πάντα ἔργα θέλῃσιν νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν σπουδὴν αὐτῶν καὶ ἔρευναν.

Ἔχουσι τηλεσκόπια, τὰ ὅποια καταγίνονται ἀείποτε νὰ τελειοποιῶσι· καὶ ὅσας γίνῃ νέα τις τελειοποιήσεις εἰς τὰ ὀπτικά ἐργαλεῖα, ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀνακαλύπτει ἐν τῷ οὐρανῷ νέα βῆθη, πέραν τῶν ὁποίων ἐμφανίζονται νέοι ὀρίζοντες. Ὁ δὲ νοῦς βυθίζεται εἰς τὰς ἀγνοίας ἐκείνας ἐκτάσεις, καὶ ὅταν ἐπειτα ἐπιβρέψῃ ἐκ τῆς ζαλοῦσης περιηγήσεως, ἣν ἐπεχειρήσῃ ἐν τῷ ἀπείρῳ διαστήματι καὶ ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ, παρατηρήσῃ τὸ μικρὸν ἡλιακὸν ἡμῶν σύστημα, ἐπειδὴ πλέον πρόκειται περὶ ἑκατοντάδων τινῶν ἑκατομμυρίων λευγῶν μόνον, καὶ περὶ οὐρανίων σωμάτων ὧν τὸ μέγεθος κατανοεῖται, εὐρίσκει ξενὰ καὶ περιορισμένα τὰ περὶ ἡμᾶς.

Τί εἶναι, τῶν ὄντων, τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ πλανήτου Ποσειδῶνος; 1,140 ἑκατομμύρια λευγῶν. Εἶναι μικρότατον ὡς πρὸς ἄλλα διαστήματα. Τί εἶναι τὰ 165 ἔτη ἐξ ὧν σύγκειται ἕν ἔτος τοῦ Ποσειδῶνος; Τί εἶναι ὁ Οὐρανός, ὁ Κρόνος μετὰ τῶν δορυφῶρων καὶ τοῦ δακτυλίου του; Τί εἶναι ὁ ὄγκος τοῦ πλανήτου Διός, ὃν χιλιῶν καὶ τετρακοσιῶν μεγαλήτερος τοῦ ὄγκου τῆς γῆς; Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἡμέτερος ἥλιος, μετὰ τῆς φωτοδύλου ἐξίας καὶ τῆς ἐκ λευγῶν 375,290 διαμέτρου αὐτοῦ, τί εἶναι ὡς πρὸς τὰ θαυμάσια τοῦ ἀπείρου κόσμου, ὡς πρὸς τοὺς νεφελώδεις ἐκείνους, ἐν οἷς ἡ ἐπιστήμη ἀνεκάλυψε σωροὺς ἡλίων τοσοῦτον ἀπωτάτων, ὡς μᾶς φαίνονται ὡς συγκεχυμένοι ἀτμοί! Ἦσόν ἀρά γε ἀπέχομεν ἀπὸ τῶν θαυμασιῶν ἐκείνων; Ἐκεῖνα πλέον οὐδ' ἡ ἐπιστήμη νὰ καταμετρήσῃ, οὐδὲ ὁ νοῦς ἡμῶν νὰ κατανοήσῃ δύναται. Δεσμοὶ τῶν ὁπίων δὲν ἔχομεν ἀφεύκτως ἰδέαν συνάπτουσι τὰς ἀπείρους ἐκείνας μεγάλας οἰκογενεῖας ὧν ὧν κατέχεται τὸ ἀπείρον διάστημα. Ὁ δυνηθῶμεν ποτὲ νὰ εἰσδύσωμεν εἰς ἐκεῖνα τὰ μυστήρια; Ὁ μᾶθω-

μεν ποτὲ τὰς αἰτίας τῶν ὑψηλῶν ἐκείνων ἀποτελεσμάτων; Ἐκ τίνος ὑπερτάτης ἐστίας φωτός καὶ θάλπου, ἐκ τίνος πηγῆς ἔρωτος τρέφονται αἱ μυριάδες ἐκείναι τῶν ἡλίων; Βεβαίως ὁ νοῦς ἡμῶν εἶναι περιορισμένος, ἀλλ' ἀνυψοῦται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον διὰ τῆς ἐργασίας, καὶ οἱ ὀρίζοντες μέχρι τῶν ὁπίων ἐπροχωροῦσιν, καθεκάζον ἐκτείνονται ἐνώπιον αὐτοῦ.

Ἄν ὅλοι ἡμῶν αἱ προσπάθειαι περιορίζοντο εἰς τὸν στενὸν κύκλον τῆς παρουσίας ζωῆς, ἀλλοίμονον! Εὐτυχῶς, ἤρχισαμεν ἤδη νὰ μανθάνωμεν τί εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ σύμπαντος, ἡ ἀπείρος ζωὴ· νὰ κατανοῶμεν ὅτι ὁ θάνατος μεταμορφώνει, ἀλλὰ δὲν ἀφανίζει· ὅτι τοῦ τάφου αἱ πύλαι ἀνοίγονται, ὅχι εἰς τὸ μηδὲν, ἀλλ' εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὅτι ἐδόθη ἡμῖν τὸ ἡγεμονικόν, ὅπως ἀναπιστώμεθα οἱ μὲν ταχύτερον, οἱ δὲ βραδύτερον, ἕκαστος κατὰ θέλησιν, ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ καὶ ἐν τῷ ἀπείρῳ τόπῳ. Τὸ βιβλίον τῆς ἐπιστήμης κεῖται περὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἠνεωγμένον· εἰς ἡμᾶς ἀπόκειται νὰ τὸ φυλλομετρήσωμεν. Τριῶν εὐμοιροῦμεν ἰδιοτήτων· ἔχομεν καρδίαν πρὸς τὸ ἀγαθόν, νοῦν πρὸς τὸ διανοεῖσθαι, ὄργανα πρὸς τὸ πράττειν. Ἀφ' ἡμῶν ἐξήρτηται ν' ἀνυψῶμεν ἀδιαλείπτως τὴν καρδίαν, νὰ φωτίζωμεν ἐπὶ μᾶλλον τὸν νοῦν, νὰ τελειοποιῶμεν τὰ ὄργανα. Ὁ πρὸ τῶν λαμπροτήτων τοῦ ἀπείρου ἀπελιπίθμενος νὰ γνωρίσῃ αὐτὰς μίαν ἡμέραν, εἶναι οἴκτου ἄξιος, ἐπειδὴ οὕτω δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ καὶ περὶ ἑαυτοῦ, νὰ διστάσῃ καὶ περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὑπάρξεως. Ὅσαι γενεαὶ ἀνθρώπων ἐπίβησαν εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν, ὅσαι ἐπίβησαν ὅτι ὁ θάνατος εἶναι μετὰ θάνατον ἀπὸ ὑπάρξεως εἰς ὑπάρξιν ἄλλην, αὐταὶ ἦσαν ἀληθῶς ἰσχυραί.

Ἡ ἀστρονομία εἶναι ἀναντιρρόπως ἡ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐπιστήμην ἀναπτύσσουσα τὸ θερησκευτικὸν τοῦ ἀνθρώπου αἴσθημα. Νὰ θαυμάσῃ τις τοὺς ἀναριθμήτους ἐκείνους ἡλίους, τὰς τεραστίους ἐκείνας σωρείας τῶν ἀστέρων, οἵτινες φαίνονται ἐγγύτατοι πρὸς ἀλλήλους ἕνεκα τῆς ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεως, καὶ παρίζονται εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν ὡς ἀτμοί· νὰ ἴδῃ τὴν ἀναλλοίωτον τάξιν καθ' ἣν ῥυθμίζονται τῶν ἀστέρων αἱ κινήσεις, καὶ νὰ μὴ ἀνατρέξῃ εἰς τὴν ὑπερτάτην αἰτίαν, εἰς τὸν νομοθέτην, εἰς τὸν πατέρα, εἰς τὸν Θεὸν ὅστις ἔθετο τοιοῦτους κανόνας εἰς τὸ σύμπαν, ἀφήσας τὸν ἀνθρώπον ἐλεύθερον ν' ἀναπτύξῃ ἑαυτὸν, εἶναι ἀδύνατον.

Εἶπομεν ὅτι ἡ διάμετρος τοῦ ἡλίου εἶναι 375,290 λευγῶν. Ἴνα συμπεράνῃ τις τὸν σχετικῶς παμμέγιστον ὄγκον τοῦ ἀστέρος τούτου, ἀρκεῖ νὰ μᾶθῃ ὅτι εἶναι 600 φορές μεγαλήτερος ὅλων ὁμοῦ ἠνωμένων τῶν ὄγκων τῶν πλανητῶν καὶ τῶν δορυφῶρων των. Συγκρινόμενος πρὸς τὴν Γῆν, ὁ ἥλιος εἶναι 1,400,000 φορές ὀγκωδέστερος αὐτῆς. Θέλω ὁ γάλλος ἀστρονόμος Ἀραγὸς νὰ παραστήσῃ ψηλαφῆτως τὴν διαφορὰν ταύτην, ἐμέτρησε πόσοι κόκκοι σίτου περιέχονται εἰς ἕν λίτρον, καὶ εὔρε 10,000. Λοιπὸν, ἐν δεκαλίτρῳ θὰ περιέχῃ 100,000· ἐν ἑκατόλιτρῳ, 1,000,000, καὶ 14 ἑκατόλιτρα 14 ἑκατομμύρια. Συνήγαγε λοιπὸν εἰς ἕνα σωρὸν τὰ δεκατέσσαρα ἑκατόλιτρα ταῦτα, ἔθεσεν ἐπειτα ἕνα κόκκον σίτου εἰς ἀπόστασιν τινὰ, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς μαθητὰς του· — Ἴδου ὁ ἥλιος, καὶ ἰδου ἡ Γῆ.

Ὁ ἥλιος ἔχει κηλίδας, πολλὰς μάλισα, ἐξ ὧν ἡ ἐπιστήμη ὠφελήθη μεγάλως, ἰδοῦσα ὅτι ὁ ἄστὴρ οὗτος,

ὅστις ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐθεωρεῖτο ὡς ἀκίνητος, στρέφεται περὶ τὸν ἄξονα αὐτοῦ. Ὅχι δὲ μόνον περὶ τὸν ἄξονα αὐτοῦ στρέφεται, ἀλλ' ἔχει καὶ μεταβατικὴν κίνησιν· τουτέστιν ὑπέκειναι καὶ αὐτὸς εἰς τὸν γενικὸν νόμον, τὸν διέποντα τὸ πλανητικὸν ἡμῶν σύστημα. Μέγα δὲ ζήτημα εἶχε γίνεαι, ἂν ὁ ἥλιος ἦναι κατοικησῆμος, καὶ ἂν κατοικηται. Ὁ Ἀραγὸς πολλάκις ἔλεγεν, ὅτι ἂν ἠρωτᾶτο περὶ τούτου ἀβεντικῶς, θὰ ἀπεκρίνετο· «Οὐκ οἶδα. Ἐρωτώμενος ὅμως ἂν δύναται ὁ ἥλιος νὰ κατοικηται ὑπὸ ὄντων ὀργανισμῶν ἀναλόγως πρὸς τὰ κατοικοῦντα ἐπὶ τῆς σφαίρας ἡμῶν, ἀδιστακτικῶς θ' ἀπεκρινόμην, ναί.»

Ὁ ἥλιος ἔχει οἰκογένειαν πολυμελῆ· τέκνα πλανήτας, τινὲς τῶν ὁπίων ἔχουσι δορυφῶρους. Πρὸ ἐξήκοντα καὶ τεσσάρων ἐτῶν μόλις, ἐγινώσκοντο μόνον ἑπτὰ πλανῆται· Ἐρμῆς, Ἄρης, Ἀφροδίτη, ἡ Γῆ, Ζεὺς, Κρόνος καὶ Οὐρανός, ὃν εἶχεν ἀνακαλύψει πρὸ μικροῦ ὁ Ἐραγὸς. Σήμερον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγνωσμένων πλανητῶν ἠξήθη εἰς 90· ἀλλ' ὅμως, ἐκ τῶν 83 νεηλῶδων τούτων, εἰς μόνον, ὁ Ποσειδῶν, συγκαταριθμεῖται μετὰ τῶν μεγάλων πλανητῶν. Οἱ ἄλλοι 82 εἶναι σφαῖραι μικραί, τινὲς τῶν ὁπίων ὄχι μεγαλήτεροι τῆς Πελοποννήσου. Ἀνήκουσιν εἰς ὁμάδα τινὰ ἀξέρον ἢ πλανητῶν, τηλεσκοπικῶν κατὰ τὴν μικρότητα, κειμένων μετὰ τοῦ Ἄρεως καὶ τοῦ Διός· καὶ ὡς φαίνεται, οὗτοι εἶναι πάμπολλοι. Ἡ ζώνη τῆς πληθῆος τῶν μικρῶν πλανητῶν τούτων ἔχει κατὰ μέσον ὄρον πλάτος τεσσαράκοντα ἐξ περιπύου ἑκατομμυρίων λευγῶν.

Μέγιστος αὐτῶν εἶναι ἡ Παλλὰς, διάμετρον μὲν ἔχων 246 λευγῶν, ὄγκον δὲ 2,177 φορές μικρότερον τοῦ τῆς Γῆς. Ὑπόθεσ τὴν Γῆν πλατείαν ὡς νόμισμα δύο φράγκων, τὴν δὲ Παλλὰδα ὡς κόκκον κερχρίου, καὶ ἔχεις ὡς ἔγγιστα τὴν ἀναλογίαν τῶν δύο τούτων πλανητῶν. Ὁ τῆς Ἑσίας εἶναι ἡμισυς τοῦ τῆς Παλλάδος· περὶ δὲ τοῦ πλανήτου τῆς Δήμητρος, εἶναι τούσον μικρὸς, ὥστε 46,000 τοιοῦτου ὄγκου πλανῆται θὰ ἐσχημάτιζον τὸν τῆς Γῆς. Μυριάδες τοιοῦτων ἀθεωρήτων ἀστέρων περιπολοῦσι περὶ τὸν ἥλιον ἐν τῇ ζώνῃ περὶ τῆς εἴπομεν.

Εἶδομεν τὴν Γῆν σχεδὸν κολοσσιαίαν, παραβαλόντες αὐτὴν πρὸς τὴν Δήμητραν καὶ ἄλλους μικροτέρους τῆς Δήμητρος πλανήτας· μεταβαίνομεν τώρα εἰς συγχοίσεις, ἐξ ὧν θὰ μᾶς φανῇ πολλὰ μικρὰ καὶ ἡ μεγάλη αὕτη Γῆ. Ἀρξόμεθα ἀπὸ τοῦ γίγαντος τοῦ ἡμέτερου πλανητικοῦ συστήματος· ἀπὸ τοῦ Διός, οὗτινος τὸ φῶς εἶναι τοσοῦτον ζωηρὸν ἐνίοτε, ὥστε δίδει σκιάς εἰς τὰ ἐπὶ τῆς Γῆς, κατὰ τὰς ἀσελήνους νύκτας.

Ὁ Ζεὺς εἶναι 1,440 φορές μεγαλήτερος τῆς Γῆς· ἐνῶ δὲ αὕτη κεῖται εἰς ἀπόστασιν 36 ἑκατομμυρίων λευγῶν ἀπὸ τοῦ ἡλίου, ὁ Ζεὺς ἀπέχει ἀπ' αὐτοῦ 198 ἑκατομμύρια λευγῶν κατὰ μέσον ὄρον· — ἐπειδὴ, κατὰ τὴν περὶ τὸν κεντρικὸν ἀστὴρα περιτροπὴν του, ἐνίοτε πλησιάζει πρὸς αὐτὸν μέχρις ἀποστάσεως 150 ἑκατομμυρίων λευγῶν, ἄλλοτε δὲ ἀπομακρύνεται ἀπ' αὐτοῦ μέχρι 245 ἑκατομμυρίων λευγῶν. Ὁ Ζεὺς ἔχει χρειᾶν δώδεκα ἐτῶν (τῶν 365 ἡμερῶν ἕκαστον) ὡς συμπληροῦ τὴν περιτροπὴν ταύτην· διανύει δὲ κατὰ τὰ δώδεκα ἔτη ταῦτα 1,214 ἑκατομμύρια λευγῶν· ἦτοι, κατὰ μέσον ὄρον, 11,675 λεύγας καθ' ἑκάστην ὥραν. Αὕτη ἡ ταχύτης τοῦ Διός εἶναι 24 φορές μεγαλήτερα τῆς ταχύτητος σφαίρας πυροβόλου.

Ἄν τὸ ἔτος τοῦ Διός ἦναι δωδεκάκις μακρότερον τοῦ ἡμέτερου, αἱ ἡμέραι του ὅμως εἶναι πολὺ βραχύτεραι, διότι ὁ παμμεγέθης οὗτος πλανήτης στρέφεται περὶ τὸν ἄξονά του ἐντὸς ἐννέα ὥρων καὶ 55 λεπτῶν. Εἰς ἡμᾶς φαίνονται βραχέαι αἱ ἡμέραι αἱ γῆνιοι, ἀλλὰ τί νὰ λέγωσιν οἱ κάτοικοι τοῦ Διός; Εἰκάζεται δὲ ὅτι ἐκεῖ αἱ ἡμέραι καὶ αἱ νύκτες εἶναι σχεδὸν ἴσαι, καὶ ὅτι αἱ πεντᾶροι νύκτες τοῦ Διός δὲν γίνονται σκοτειναὶ ὡς αἱ πλείεσαι τῶν ἡμετέρων, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἔχει τέσσαρας δορυφῶρους, τέσσαρας δὲ λατὰ σελήνας, ὧν ἡ μὲν ἀπωτάτη σφαιροῦται περὶ αὐτὸν κατὰ περίοδον ἡμερῶν δεκαεπτὰ καὶ ὀλιγότερον, ἡ δὲ πλησιεστάτη κατὰ περίοδον ὥρων 42· ἐνῶ ἡμεῖς ἔνα μόνον ἔχομεν δορυφῶρον, καὶ αὐτὸς θέλει 29 ἡμέρας ἵνα κάμῃ τὸν γύρον τῆς Γῆς.

Καὶ ὁ Κρόνος εἶναι ἐκ τῶν σημαντικωτάτων μελῶν τῆς ἡμέτερας οἰκογενείας, θαυμαστότατος πλανήτης καὶ εὐτυχέστατος, καίτοι ἀπέχει τοῦ ἡλίου δεκάκις τοῦ ὅσον ἀπέχει ἡ Γῆ. Ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν Κρόνον ἡ ἡλιακὴ θερμότης, ἔχει νὰ διέλθῃ 364 ἑκατομμύρια λευγῶν. Ὁ Κρόνος εἶναι ἐξεφανωμένος διὰ φωτεινοῦ τινὸς δακτυλίου καὶ κέκτηται δορυφῶρους ὀκτώ. Τὸ ἔτος αὐτοῦ σύγκειται ἐκ 30 ἐτῶν γῆνιων, ὡς ἔγγιστα, ἐπειδὴ συμπληροῦ τὴν περὶ τὸν ἥλιον περιτροπὴν του ἐντὸς 29 ἐτῶν καὶ 167 ἡμερῶν. Διανύει δ' ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ 2,287 ἑκατομμύρια λευγῶν, ἦτοι 8,858 λεύγας κατὰ πᾶσαν ὥραν. Τοῦ Κρόνου ὁ ὄγκος εἶναι 618 φορές μεγαλήτερος τοῦ τῆς Γῆς· ἡ διαρκεια τῆς περὶ ἑαυτὸν περιτροπῆς, ἦτοι τῶν ἡμερῶν του, εἶναι 10 ὥρων καὶ 29 λεπτῶν. Ἐκ τῶν ὀκτὼ σεληνῶν αἰτινες συνοδεύουσι τὸν Κρόνον, αἱ τέσσαρες εἶναι πρὸς αὐτὸν πλησιεστέραι παρ' ὅσον ἡ Σελήνη πρὸς τὴν Γῆν· καὶ ἡ μὲν πλησιεστάτη στρέφεται περὶ τὸν πλανήτην ἐκεῖνον ἐντὸς 22 ὥρων, ἡ δὲ ἀπωτάτη ἐντὸς 79 ἡμερῶν.

Ὁ Οὐρανός εἶναι ἐτι ἀπώτερος· τούτου ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ ἡλίου εἶναι 729 ἑκατομμυρίων λευγῶν, τὸ δὲ ἔτος του σύγκειται ἐξ 84 ἐτῶν γῆνιων. Εἶναι 82 φορές ὀγκωδέστερος τῆς Γῆς· καὶ ὡς ὁ Κρόνος, συνοδεύεται κατὰ τὴν περιοδοῦσιν ὑπὸ ὀκτὼ καὶ οὗτος δορυφῶρων, ὧν αἱ περιστροφῆαι συμπληροῦνται ἐντὸς χρονικοῦ διαστήματος 2 ἕως 108 ἡμερῶν. Ἡ θερμότης ἣν ὁ Οὐρανός δέχεται ἐκ τοῦ ἡλίου, εἶναι 370 φορές ὀλιγωτέρα τῆς ἣν δέχεται ἐκ τούτου ἡ Γῆ.

Τέλος, εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ ἡμέτερου συστήματος, εἰς ἀπόστασιν 1,140 ἑκατομμυρίων λευγῶν ἀπὸ τοῦ ἡλίου, περιτρέφεται ὁ Ποσειδῶν, διαγράφων περὶ τὸν ἥλιον ἀπειρομεγέθη κύκλον 7,170 ἑκατομμυρίων λευγῶν. Καίτοι δὲ ὁ ὄγκος του εἶναι 105 φορές μεγαλήτερος τοῦ τῆς Γῆς, ὁ Ποσειδῶν δὲν διακρίνεται ἄνευ δυνατοῦ τηλεσκοπίου. Ἐνα μόνον δορυφῶρον αὐτοῦ διέκρινον μέχρι τοῦδε οἱ ἀστρονόμοι, σφαιροῦμενον περὶ αὐτὸν ἐντὸς 5 ἡμερῶν καὶ 21 ὥρων.

Ὅταν τελειοποιηθῶσι περισσότερον τὰ ὀπτικά ἡμῶν ἐργαλεῖα, ἴσως ἀνακαλυφθῶσι καὶ ἄλλοι πλανῆται ἀπώτεροι. Ὁ μᾶθωμεν ποτὲ ἀρά γε τὰ ὅρια τοῦ ἡμέτερου πλανητικοῦ συστήματος;

Ἐρρίψαμεν ἤδη ἐν βλέμμα εἰς τοὺς μεγάλους πλανήτας, πρὸς τοὺς ὁπίους παραβαλλομένη ἡ Γῆ εἶναι ὡς κόκκος ἄμμου κυλιόμενος ἐν τῇ ἀπείρῳ ἐκτάσει. Εἶδομεν μετὰ τοῦ Διός καὶ τοῦ Ἄρεως ζώνην τινὰ πλατυτάτην, ὅπου πληθὸς ἀμέτρητον πλανητῶν τη-

λεσκοπικῶν. Μεταξὺ λοιπὸν ταύτης τῆς ζώνης καὶ τοῦ Ἡλίου κινουῦνται οἱ τέσσαρες ἐνδότεροι πλανῆται· Ἄρης, Γῆ, Ἀφροδίτη καὶ Ἑρμῆς.

Ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων πλανητῶν ἀπώτερος τοῦ Ἡλίου εἶναι ὁ Ἄρης, ἀπέχων αὐτοῦ 58 ἑκατομύρια λευγῶν, καὶ ὢν ἐπτάκις σχεδὸν μικρότερος τῆς Γῆς. Τὸ ἔτος τοῦ Ἄρεως σύγκειται ἐξ 687 γῆνιων ἡμερῶν, αἱ δὲ ἡμέραι του ἐξ 24 ὥρῶν καὶ 37 λεπτῶν. Δορυφόρον δὲν ἔχει· δὲν ἔχει λύγγον τοιοῦτον εἰς τὰς νύκτας του. Ἡ Γῆ, μόνη ἐκ τῶν ἐνδοτέρων πλανητῶν, κέκτηται σελήνην.

Ἄλλὰ καιρὸς νὰ λήξωμεν τὴν διήγησιν ταύτην. Ἦρην ὅμως παραιτήσωμεν τὸν κάλαμον, ἀνάγκη ν' ἀποκριθῶμεν εἰς ἐρώτησιν, τὴν ὁποίαν θὰ μᾶς ἀπευθύνωσιν ἀναμφιβόλως πολλοὶ τῶν ἀναγνωσομένων τοὺς ἀνωτέρω ἀριθμούς· — Καὶ πῶς δύναται τις νὰ γινώσκῃ ταῦτα πάντα; Μᾶς δίδουσιν αὐτὰ ὡς ἐπιστήμην, καὶ ἴσως εἶναι τὸ μυθιστόρημα τῆς ἐπιστήμης. Εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ καταμετρηθῶσιν ἢ νὰ ζυγι-

σθῶσιν οὐράνια σώματα τοσοῦτον ἀπέχοντα ἀφ' ἡμῶν;

Ναί, δυνατότατον. Δὲν εἶναι ἀρμόδιος ὁ τόπος οὗτος ὅπως ἔλθωμεν εἰς μαθηματικὰς ἀποδείξεις· ὁ θέλων, ἄς ἀνοίξῃ τὰ εἰδικὰ περὶ τούτων βιβλία. Λέγομεν μόνον ὅτι, ὅσα ἢ ἐπιστήμη ἐξηκρίβωσε δὲν ἐπιδέχονται ἀμφιβολίαν, οὐδ' ἀντίρρησην. Ὁ ἐλάχιστος τῶν τελειοδιδάκτων παντὸς Πανεπιστημίου δύναται νὰ καταμετρήσῃ τὴν ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασιν παντὸς σημείου ἀπρσίτου μὲν, ἀλλ' ὄρατοῦ. Ἡ δοκιμὴ αὕτη εἶναι εὐκόλος.

Ἡ ἐπιστήμη ἐπιφυλάττει ἡμῖν πολλὰς καὶ ἄλλας φανερώσεις ἐξαισίας· εὐρισκόμεθα μάλιστα εἰς τὸ ἄλφα τῶν ἀνακαλύψεων. Εἰς αὐτὴν ὀφείλομεν τὴν ἀπὸ πολλῶν προλήψεων ἀπαλλαγὴν· αὐτὴ θὰ διδάξῃ ἡμᾶς μόνον ἐνώπιον τῆς ἀληθείας νὰ κλίνωμεν τὴν κεφαλὴν. Ὅσα τῶν βιβλίων προσοικειούσιν ἡμᾶς πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς ἀνακαλύψεις, εἶναι σήμερον τὰ ὠφελιμώτατα.

Μὴ μ'ἀγαπᾶς!

ΑΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἰ. Ἰσιδωρίδου Σκυλίσση.

Andante.

Μὴ μ'ἀ - γα - παῖς - ὕ - πό - σχε - σεις ὅ - που φρο - νεῖς ἐ - δό - θη·

ἀ - νά - κη ἄλ - λων σγέ - δι - α νὰ πλη - ρω - θοῦν καὶ πό - θοι.

Τὴν κό - ρην τὴν πει - θή - νι - ον μὴ πλέ - ον ἀ - γα - πᾶς.

Τὴν κό - ρην τὴν πει - θή - νι - ον μὴ - πλέ - ον ἀ - γα - πᾶς. *ral.*

Μὴ μ'ἀγαπᾶς· ὑπόσχεσις ὅπου φρονεῖς ἐδόθη.
Ανάγκη ἄλλων σχέδια νὰ πληρωθῶν καὶ πόθοι.
Τὴν κόρην τὴν πειθῆνιον μὴ πλέον ἀγαπᾶς.

Δὲν δύναμαι εἰς δάκρυα γονέων νὰ ἀντέγω.
Προσπίπτω, καὶ τὰς χειράς των κ' ἐγὼ θρηνοῦσα βρέγω.
Λοιπὸν τοιαύτην ἀνάνδρον τί θέλεις ν' ἀγαπᾶς;

Συμβαίνει νὰ μεταβληθῇ εἰς πέτραν ἢ καρδίᾳ,
Ὁμως ῥαγίζει ἔπειτα, κ' ἰδοὺ ἐγὼ θυσία.
Ἀπελπισμὸς παντέλειος· μὴ πλέον μ' ἀγαπᾶς.

Μὴ μ'ἀγαπᾶς· ἐλέει με, ἀλλ' ὅμως κρύπτε μέ το·
Μὴ κατορθῶν νὰ μὲ μισῆς, σὺ μόνος γνώριζέ το.
Ἐν ἄνθος πλέον ἄσμορον τί θέλεις ν' ἀγαπᾶς;

Ὅταν παρέλθ' ἢ πρόσκαιρος ζωὴ αὐτὴ θλιμμένη,
— Καὶ δι' ἐμὲ τὸ τέλος τῆς ἀκούω νὰ σημαίνῃ· —
Εἰς ἄλλην, τὴν αἰώνιον, ἐκεῖ νὰ μ' ἀγαπᾶς.

Ἐκεῖ νὰ συνοικήσωμεν θέλωμεν εὖρει τόπον.
Μὴ μ'ἀγαπᾶς· ἀνώτερον σὲ θέλω τῶν ἀνθρώπων,
Νὰ αἰσθανθῶ ἐκπνέουσα ἂν ὄντως μ' ἀγαπᾶς.

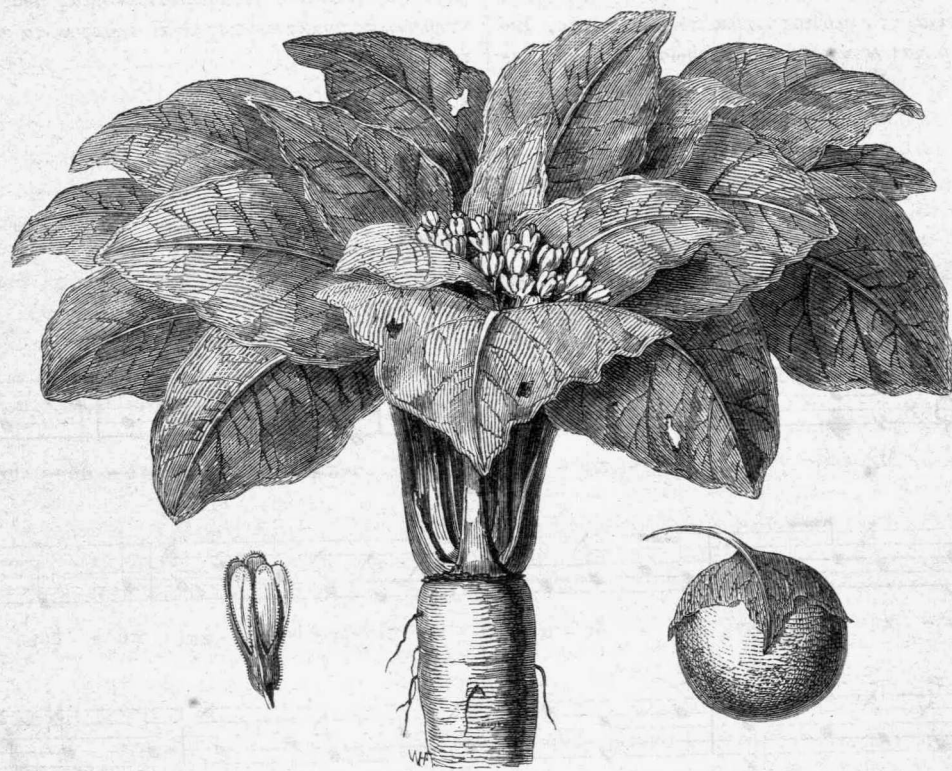
Ο ΜΑΝΔΡΑΓΟΡΑΣ.

Τὸ φυτὸν τοῦτο (*Atropa mandragora*, κατὰ τὸν Λινναῖον) τάσσεται μετὰ τῶν στρυγνοειδῶν (*solanés*) καὶ εἶναι δηλητηριώδες· ἐνέργειαν ἔχει ναρκωτικὴν, δραξικωτέραν μάλιστα τῆς τοῦ δορυκνίου ἢ μανικοῦ στρύγγου (*belladonna*). Φύεται αὐτόματον εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν, ὅπου τοῦ ἡλίου αἱ ἀκτίνες οὐδόλως εἰσδύουσι· πρὸ πάντων δὲ ἀπαντᾶται εἰς τὴν Ἀνατολὴν, Ἰταλίαν καὶ Ἰσπανίαν. Ἡ ρίζα του εἶναι παχεῖα, βλαστικὴ, μακρὰ, ἀτρακτοειδῆς, ἔξωθεν ὑπόλευκος· καὶ πολλάκις μὲν ἀπλή, ἐνίστε δὲ διηρημένη εἰς δύο ἢ τρία σκέλη, καὶ ἔχουσα λεπτάς τινας ἴνας τῆδε κάκεισε. Φύλλα δὲ ἀναδίδει πολλὰ, ὠοειδῆ, ἐπιμήκη, ἐστενωμένα εἰς τὴν βᾶσιν

αὐτῶν, μεγάλα, κυματώδη εἰς τὰ ἄκρα, καὶ ἐξαπλούμενα κυκλοτερῶς ἐπὶ τῆς γῆς. Τὰ ἄνθη τοῦ μανδραγόρα εἶναι ὑπόλευκα, λεπτῶς προφυρίζοντα, μονήρη ἐπὶ μίσγων βραχυτέρων τῶν φύλλων, καὶ γεννωμένων ἀμέσως ἀπὸ τῆς ρίζης. Ὁ καρπὸς ὁμοιάζει πρὸς μῆλον· εἶναι δὲ ὀλίγον τι μείζων κερασίου· κόκκος σαρκώδης, μαλακός, ὑποκίτρινος, ὅταν ᾔηται ὄριμος, καὶ ὁσμῆς δυσαρέστου, ὡς καὶ ὄλον τὸ φυτὸν.

Διὰ τὴν τριγῶδη καὶ διχαλωτὴν ἐνίοτε ρίζαν του, ὁ μανδραγόρας ἐθεωρήθη κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους παρ' ὄλον τῶν λαῶν ὡς παρεμπερῆς πρὸς ἀνθρώπινον σῶμα· ὅθεν ὁ Θεόφραστος ἀποκαλεῖ αὐτὸν ἀνθρώπομορφον, ὁ δὲ Columella τὸν ἐπωνόμασεν ἡμιάνθρωπον (*semi-homo*).

Καὶ οἱ μὲν ἀρχαῖοι τὸν μετεχειρίζοντο εἰς σύνθεσιν

Μανδραγόρας, τὸ ἄνθος καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ.

φίλτρων, ἢ τοι ποτῶν μαγικῶν πρὸς ἐμπνευσιν ἔρωτος· οἱ Ἕλληνες εἶχον τὸ ῥῆμα μανδραγορίζω, καὶ εἰς τὴν σημασίαν μὲν ἴσως τοῦ μαγεύειν πρὸς ἔρωτα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν μανδραγορίτην (οἶνον), ποτῶν ὑπνωτικῶν, κατασκευαζόμενον ἐκ τοῦ φυτοῦ τούτου. Ἔλεγον δὲ καὶ μεταφορικῶς, καθεὺδὲ ὑπὸ μανδραγόραν, ἀντὶ κοιμᾶται βαθύτατον ὕπνον, οὐδεμίαν ἔχων εἰδήσιν.

Κατὰ δὲ τὸν μεσαιῶνα, καὶ μόνη ἡ λέξις μανδραγόρας ἐπροξέει φρίκην, ὡσανεὶ σημαίνουσα ἀνθρώπον φυτευμένον εἰς τὴν γῆν. Ἐλέγετο ὅτι ἀποσπώμενον ἀπὸ τῆς γῆς τὸ φυτὸν τοῦτο, ἔβαλλε φωνήν. Καὶ ὅμως πᾶς ὅστις τὸν εἶχεν ἐπλούτει καὶ ἠυδαίμωνι ἐφ' ὄρου ζωῆς. Ἦρκει νὰ τὸν ἀποθέσῃ ἐντὸς ἀργυροῦ κιβωτίου, καὶ ὅσα νομίσματα ἔβριπτεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἐδιπλασιάζοντο καθ' ἑκάστην. Ἐὰν τὸν ἔφερον εἰς ὃν τόπον ὑποπτεύοντο ὅτι ἦσαν παρακεχωσμένοι θησαυροὶ, ὁ μανδραγόρας τοὺς ἀνεκάλυπτε πάραυτα,

ὄριμῶν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπὶ τῆς κρύπτῃς. Ἀλλὰ νὰ εὖρη τις μανδραγόραν δὲν ἦτο εὐκόλον· ἔπρεπε νὰ τὸν δρέψῃ ὅπου εὐρίσκετο στημένη ἀγγόνη, καὶ τοῦτο μετὰ τινὰς ἐπωδάς καὶ ἀγιστείας, κινδυνεύων καὶ ν' ἀποθάνῃ, ἐὰν ἐλανθάνετο κατὰ τι πράττων τὰ καθέκαστα τοῦ διαγεγραμμένου ἐξορκισμοῦ. Ὑπῆργεν ὅμως καὶ τρόπος τις ἀσφαλῆς πρὸς ἀποφυγὴν τῶν κινδύνων τούτων· νὰ βάλῃ σκύλον, ὅστις ν' ἀποσπάσῃ τὸ φυτὸν· ἔπειτα δ' εὐθὺς νὰ τὸ περιτυλίξῃ εἰς σάββανον.

Οἱ μῦθοι οὗτοι καὶ ἄλλοι, οἰκτροὶ μῦλλον ἢ καταγέλαστοι, ἀπαντῶνται σχεδὸν εἰς πάντου τόπον ἔτι καὶ σήμερον.

Πολλὰ περίεργα περὶ τοῦ μανδραγόρου ἀπαντᾶ τις καὶ ἐν τῷ συγγράμματι γάλλου τινὸς μοναχοῦ, τοῦ πατρὸς Ἰωσήφ Φραγκίσκου Λαπιτέως (*Lapiteau*), ἐπιγραφομένου γαλλιστὶ « Ὑπόμνημα παρουσιασθὲν εἰς τὴν Β. Α. Ὑψηλότητα τὸν Κύριον δούκα τῆς Αὐρηλίας, ἀντιβασιλεύοντα ἐν Γαλλίᾳ, περὶ τοῦ πολυτίμου

φυτού ζενζέγκ, τῆς Ταρταρίας, ἀνακαλυφθέντος ἐν Καναδά» (Mémoire, κτλ. κτλ. Paris, 1718). Αὐτόθι ὁ συγγραφεὺς διατείνεται, ὅτι οἱ ἐλέφαντες εὐρίσκουσι τὸν μανδραγόραν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς τὸν ἐπίγειον παράδεισον.

Ὁ Ἀγγλος συγγραφεὺς Thomas Brown ἀναφέρει καὶ περὶ μανδραγόρου ἐν τῷ αὐτοῦ Δοκιμίῳ περὶ τῶν δημοτικῶν προλήψεων (1738).

Ἐν δὲ ταῖς Παραδόξοις Ἱστορίαις ὑπὸ P. Boai-stuau, τοῦ ἐπιλεγόμενου Launay (Paris 1575), ἀναγινώσκονται πρὸς τοὺς ἄλλοις τὰ ἐπόμενα: «Εἶδον ἐσχάτως εἰς τὴν πανήγυριν τῆς ἐν Παρισίαις συνοικίας τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ ῥίζαν μανδραγόρου ἐντέλως μεταπεποιημένην ὑπὸ τινος ἀγύρτου, καὶ τοσοῦτον ἐπιτηδείως περιπελεγμένην, ὥστε παρίστα σχῆμα ἀνθρώπινον· ἐβεβαίωσε δὲ ὁ ἀπατεὼν ἐκεῖνος, ὅτι αὕτη ἦτο ὁ ἀληθὴς μανδραγόρας, καὶ ἐζήτηε νὰ τὴν πωλήσῃ ἀντὶ 20 σκούδων. Ἀνεκαλύφθη ὅμως ὁ δόλος πάραυτα, καὶ, ὡς ἤκουσα, ἀναγκάσθη ὁ ἀγύρτης ν' ἀναχωρήσῃ μετὰ τῆς ῥίζης του εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπουθεν τὴν εἶχε φέρει, ὡς ἔλεγε» (καὶ πραγματικῶς, λέγεται ὅτι ἐκεῖ ἀπαντᾶται συνεχῶς, μάλιστα δ' ἐν Ἀπουλίας, ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἁγίου Ἀγγέλου). »

Ὡς εἶναι ἐνταῦθα ἀπεικονισμένον τὸ φυτὸν, αὐτὸ μὲν παρίσταται κατὰ τὸ πέμπτον τοῦ φυσικοῦ μεγέθους, τὸ δὲ ἀποκεχωρισμένον ἄνθος αὐτοῦ καὶ ὁ καρπός, κατὰ τὸ ἦμισυ.

ΣΙΤΟΒΟΛΩΝΕΣ ΑΕΡΙΣΤΗΡΙΟΙ.

Τὸ περιοδικὸν κακὸν τῆς εἰς πολλοὺς τόπους ἀναφαινομένης σιτοδείας βεβαίως θὰ ἐξέλπειεν, ἐὰν εὐρίσκατο ἀλάνθαστος τις καὶ οἰκονομικὸς τρόπος διατηρήσεως τῶν δημητριακῶν προϊόντων ἐπὶ χρόνον πολὺν, ἄνευ βλάβης αὐτῶν.

Πλεῖστοι οἰκονομολόγοι, ἀγρονόμοι καὶ μηχανικοὶ ἐσπούδασαν τὸ πρόβλημα τοῦτο, θέλοντες νὰ προφυλάξωσι τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς ἀπὸ τῶν παντοίων ἐχθρῶν οἵτινες τοὺς ἀπειλοῦσιν· ἀπὸ τῶν σιτηθόρων ἐντόμων καὶ τῶν ποντικίων, ἀπὸ τῆς φυσικῆς αὐτῶν ζυμώσεως (fermentation), καὶ ἀπὸ τῶν γεννωμένων ἐν αὐτοῖς φουερῶν ἐκείνων ζωύφων, τὰ ὅποια οἱ ἀρχαῖοι τρώγας (τρώξ, τρωγός) ὠνόμαζον. Οἱ σιθροί, ἦτοι οἱ ὑπόγειοι σιτοβολῶνες ὅπου τοὺς ἀποταμιεύουσιν εἰς τινὰ μέρη, δὲν εἶναι πάντοτε ἀσφαλεῖς· ἡ γῆ τοῦ σιθροῦ πρέπει νὰ ἦναι ξηροτάτη, ἄλλως, τὴν διέρχεται διὰ τῶν τοιχοειδῶν αὐτῆς ὑλῶν ἡ ὑγρασία. Κατὰ τὴν ἐν Λονδίῳ διεβητῆ ἔκθεσιν τοῦ ἔτους 1862, τὸ δημόσιον περιειργάσθη εὐφροστάτας τινὰς μηχανὰς, ὑποσχομένας τὴν ἐπ' ἀόριστον διαρύλαξιν τοῦ σίτου ἐντὸς κενοῦ, κατορθουμένου δι' ἰσχυρᾶς τινος πνευματικῆς ἀντλίας. Ἀλλὰ διὰ τῶν δύο τούτων συστημάτων, ἔνθεν μὲν ἀπαλλάττεται ἴσως ἡ γεωργία καὶ τὸ ἐμπόριον ἀπὸ τοῦ πτυαρισμού καὶ τοῦ κοσκιτισμοῦ, ἦτοι ἀπὸ τῶν μόνων μέσων ἀποφυγῆς τῆς ζυμώσεως· ἀπ' ἑτέρου ὅμως ἀναγκάζεται νὰ δαπανῆσῃ πρὸς κατασκευὴν σιθρῶν ἢ ἀγορᾶν μηχανῶν πολὺ πλείονα τῶν ὅσα ἐδαπάνη διὰ τοὺς παλαιοὺς σιτοβολῶνας. Ἐπρεπε νὰ ἐπινοηθῆ ἄλλο τι εἶδος σιτοβολῶνος, συγκατέχον τὰ ἐπόμενα συστατικά·

α'. Ἀπλουστάτην ὅσον τὸ δυνατὸν κατασκευὴν, εὐκόλιν ἐν παντὶ τόπῳ, καὶ ὄχι πολυδάπανον·

β'. Ἀερισμὸν φυσικὸν τε καὶ τεχνητὸν τῶν δημητριακῶν·

γ'. Ἐξάλειψιν τῆς ζυμωτικῆς ἀφορμῆς, καὶ προφύλαξιν κατὰ τῶν ποντικίων·

δ'. Ἐργασίαν ἀπλουστάτην ὅσον οἶόν τε, καὶ ταύτην διὰ τῆς μηχανικῆς.

Ἀπαντὰ τὰ συστατικά ταῦτα κατώρθωσέ τις ἐν Ἀγγλίᾳ (ὁ ἐν Λονδίῳ Alexandre Devaux) νὰ συνάψῃ, ἐπινοήσας τοὺς ἀριστηρίους σιτοβολῶνας.

Τὴν ἐπομένην περιγραφὴν αὐτῶν ἐραυζόμεθα ἐκ τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως·

«Φαντάσθητε τέσσαρας στήλας σιδηρᾶς, ὕψους μὲν 41 ποδῶν ἀγγλικῶν, ἰσταμένας δὲ κατὰ κάθετον εἰς ἀπόστασιν 7 ποδῶν ἀπ' ἀλλήλων. Αὗται, συνδεμέναι οὖσαι δι' ἄλλων σιδηρῶν βάρθων ὀριζονταίων, σχηματίζουσι κλωθὸν, τοῦ ὁποῦ αἱ τέσσαρες πλευραὶ εἶναι πεφραγμέναι διὰ λεπτῶν πλακῶν σιδηροῦ, ἔχουσιν ἀπειρους τρύπας μικράς, ὥστε νὰ διέρχεται μὲν ὁ ἀήρ δι' αὐτῶν, ὄχι ὅμως καὶ οἱ κόκκοι τοῦ σίτου.

» Οὕτω λοιπὸν ἔχομεν ὀρθογώνιον τινα ἀποθήκην μεταλλικὴν, μᾶλλον ὑψηλὴν ἢ πλατεῖαν, καὶ ἐρεισμένην ἐπὶ τεσσάρων ποδῶν σιδηρῶν, ἢ καὶ ξυλίνων, ἢ καὶ κτιστῶν.

» Τώρα· εἰς τὸ κέντρον τῆς ἀποθήκης ταύτης ἰσταται σίφων τις κυλινδρικός, ἔχων δύο ποδῶν διάμετρον, καὶ οὗτος ἐκ λεπτῆς πλακῆς σιδηροῦ διατρυπημένης. Ὁ κενὸς οὗτος σίφων ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τῆς κορυφῆς τῆς ἀποθήκης.

» Ἰδοὺ τί συμβαίνει· Ὁ σίτος ἀναθιβάζεται εἰς τὸ ὕψος τῆς σιδηρᾶς ἀποθήκης δι' ὀποιαιδήποτε δυνάμεως μηχανικῆς ἢ τῶν χειρῶν, καὶ γίνεταί ἐντὸς αὐτῆς, ἐνῶ ὁ σίφων ὁ ἐν τῇ ἀποθήκῃ μένει κενὸς πάντοτε.

» Ἐκεῖ ὁ σίτος ἀφίεται ἀερίζομενος ἐκ τεσσάρων μερῶν, ὁ δὲ πανταχόθεν αὐτοῦ σίδηρος τὸν προφυλάττει ἀπὸ τῶν πτηνῶν καὶ ἀπὸ τῶν ποντικίων.

» Καὶ ταῦτα μὲν διὰ τὸν ὑγρῶν σίτον· ἀλλὰ διὰ τὸν θερμανθέντα καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποῦ ἐγεννήθησαν ἦδη τρώγας, τοῦτον δὲν θὰ ἴσχυε ὁ φυσικὸς ἀερισμὸς νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν πρώτην του κατάστασιν· ἀλλὰ τότε θὰ καθίστατο ἀναγκαῖος ὁ τεχνητὸς ἀερισμὸς.

» Ὁ διατρυπημένος κενὸς σίφων εἰς μὲν τὴν κορυφὴν του ἔχει καταπακτὴν μετὰ ἀρμού, ὅπως ἀνοίγεται ἢ κλείεται κατὰ θέλησιν, εἰς δὲ τὴν βᾶσιν του συγκοινωνεῖ μετὰ δερματίνου τινὸς σωλήνος, προσκεκολλημένου εἰς τύμπανόν τι κείμενον ὑπὸ τὴν γῆν. Ἐντὸς τοῦ τυμπάνου εὐρίσκαται ἐλιξ βαλλομένη εἰς στροφικὴν κίνησιν ἢ ὑπὸ ἀτμομηχανῆς, ἢ ὑπὸ βυακίου ὕδατος, ἢ ὑπὸ ἀνεμομύλου, ἢ καὶ ὑπ' ἐνὸς μίνου ἵππου.

» Θέλεις νὰ ψυχρᾶνῃς τὸν σίτον σου καὶ ν' ἀποβάλῃς τοὺς ἐντὸς αὐτοῦ τρώγας; θέτεις εἰς κίνησιν τὴν ἐλικα, ἥτις πάραυτα εἰσβάλλει βιαίως εἰς τὸν κεντρικὸν σίφωνα ἀέρα ψυχρὸν. Ὁ ἀήρ οὗτος, μὴ δυνάμενος νὰ φύγῃ ἀπὸ τῆς κορυφῆς, οὕσης καλῶς κεκλεισμένης, καὶ ζητῶν ἄλλας ἐξόδους, διέρχεται ὅλα τοῦ σίτου σου τὰ στρώματα, καὶ τὰ ψυχραίνει εὐθύς. Ἀποβάλλει δὲ καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἀπαντώμενα ἕντομα μετὰ πλείστης σφοδρότητος.

» Μετὰ 15 ἢ 20 ὥρων ἐργασίαν τοιαύτην παύει ἡ ζυμωσις, καὶ διορθοῦνται οἱ σῖτοι καταντήσαντες σχε-

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΟΥΑΤΙΚΑΝΟΥ.

EN ΡΩΜΗ.

Πρῶτον πρέπει νὰ εἰπώμεν, ὅτι εἰς τὸν λόφον ἐπὶ τῶν ὀπίων ἦτο κτισμένη ἡ Ῥώμη ὠνομαζέτο Οὐατικανός, ἐκ τῆς λέξεως vaticinium, σημαίνουσης χρησμός, διότι τὸ πάλαι ἐδίδοντο ἐπ' αὐτοῦ χρησμοί. Αὐτόθι κεῖται μία τῶν καλλίστων συνοικιῶν τῆς σημερινῆς Ῥώμης, ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου, Πέτρου καὶ τὸ ἀνάκτορον τοῦ Πάπα, ἐν ᾧ ἀριθμοῦνται θάλαμοι μὲν ἐνδεκασιχίλιοι, αὐλαὶ δὲ τριάκοντα, διάφορα καλλιτεχνικὰ μουσεῖα, καὶ ἡ περιώνυμος Βιβλιοθήκη, ἣν πρόκειται νὰ περιγράψωμεν.

Τοῦ Οὐατικανοῦ ἡ Βιβλιοθήκη ἔχει τὸ σχῆμα Γ, εἰς τὸν πόδα τοῦ ὁποῦ κεῖται ἡ θύρα αὐτῆς, φέρουσα ἐπιγραφὴν, Sixti V Bibliotheca Vaticana· ἀληθῶς δὲ ὁ Πάπας Σίξτος Ε' ὠκοδόμησε καὶ ἐκόσμησε τὰς αἰθούσας καὶ τὰς στοὰς ἐκεῖνας, ὅπου διατηροῦνται τὰ σπάνια καὶ πολυπληθῆ τοῦ παπικοῦ μεγάρου βιβλία καὶ χειρόγραφα.

Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην αἶθουσαν βλέπει τις ἐδώλια, καθέδρας καὶ τραπέζας πρὸς εὐκολίαν τῶν ἀναγνωστῶν. Ὁ θόλος εἶναι κατακεκοσμημένος ὑπὸ ἀραβουργημάτων καὶ νηπίων μεταξὺ αὐτῶν, συνθεμάτων τοῦ ζωγράφου Χερουδίνου Ἀλβέρτου, περικυκλούντων τὰς ὀκτὼ Σιδύλλας, ταύτας ζωγραφηθείσας ὑπὸ Μάρκου τοῦ ἐκ Φαεντίας. Αἱ τοπογραφίαι εἶναι ἔργον τοῦ Παύλου Βρίλου. Ὑπὸ τὴν κορωνίδα παρίστανται αἱ εἰκόνες τῶν Καρδινάλιων εἰς τοὺς ὁποῦς κατὰ διαφόρους καιροὺς ἀνετέθη ἡ τῆς βιβλιοθήκης διαφύλαξις καὶ ἐπιστάσις. Ἐπὶ μιᾶς τῶν θυρῶν ἀναγινώσκαται εἰδοποίησις πρὸς τοὺς ἐντευζόμενους ἀξιωσημέτους, διότι εἶναι αὐτόχρημα ἀφορισμὸς κατὰ παντός ὅστις τολμήσῃ ν' ἀπαγγῆ βιβλίον τι, ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τοῦ ἱεράρχου ἀνακτος.

Ἀναβαίνει ἔπειτα δύο βαθμίδας, καὶ εὐρίσκαται εἰς ἀπέραντόν τινα αἶθουσαν, διαμερισμένην εἰς δύο ὑπὸ κίωνων, καὶ φωτιζομένην ὑπὸ ἑπτὰ παραθύρων. Ταύτην τὴν περικαλλῆ αἶθουσαν παριστᾷ ἡ περαιτέρω εἰκὼν, ἔχουσαν μῆκος 317 πλαμμῶν Ῥωμαϊκῶν (palme), ἦτοι 70 ὡς ἔγγιστα γαλλικῶν μέτρων.

Ἐκοσμήθη οὕτω πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ἡδὴ αἰῶνος. Οἱ θόλοι, αἱ πλευραὶ, οἱ κίονες, ἐξαιρέσει τῆς βάσεως αὐτῶν, ἔνθα κεῖνται κεκλεισμένα τὰ βιβλία καὶ χειρόγραφα, γέμουσι ζωγραφῶν, ἀνακαινισθεισῶν ἐπὶ Κλήμεντος ΙΑ'. Αἱ ζωγραφίαι, ὑπὸ Ἀρόβιου τοῦ Φλαμάνδου, καὶ τὰ κοσμήματα, ὑπὸ Ἰωάννου Γουερρέρου καὶ Ἰωάννου Βαλλιστοῦ ἐκ Νοβάρας, καθυδύνουσι τὴν ὄρασιν διὰ τὴν χάριν καὶ κομψότητα τῆς τέχνης. Ἐτεροὶ ζωγράφοι Ἴταλοι ἐκ τῶν περιώνυμων ἐφιλοπόνησαν τὰς ἄλλας ζωγραφίας, ἀμιλλώμενοι ἐπὶ καλλιτεχνία.

Ἐπὶ τῶν τοίχων, μεγάλοι πίνακες ἐξεικονίζουσι τὰς ἀξιολογοτάτας τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων καὶ τὰ σημαντικώτατα τῶν ἐπὶ Σίξτου Ε' συμβεβηκότων· ὡς πάντων δὲ ὑπέροχος θεωρεῖται ὁ παριστῶν τὸν ἀρχιτέκτονα Φοντάναν, ἐκτυλίσσοντα ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Πάπα ἐκείνου τῆς βιβλιοθήκης τὸ σχέδιον. Οὗτος ἐζωγραφήθη ὑπὸ Σκηπίου Γαέτανου καὶ Πέτρου Φακέτου.

Ἐπὶ δὲ τῶν κίωνων παρίστανται ὅσοι διέλαμψαν κατὰ καιροὺς ἐπὶ πολυμαθείᾳ, ὡς καὶ οἱ θεωρούμενοι

δὸν εἰς σῆψιν. Ἄς ἔλθωμεν τώρα καὶ εἰς τὴν πρᾶξιν.

» Ἰδοὺ πλοῖον, ἢ, ἂν θέλῃς, ἀμαξά, φορτωμένῃ δημητριακοὺς καρποὺς βεβλαμμένους κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον. Τὸ πλοῖον δένεται πλησίον τῆς ὄχθης, ἀπέκταντι τοῦ σιτοβολῶνος, καὶ ἀνοίγει τὴν ἀποθήκην του. Τὰ πτερωτὰ ἕντομα ἀναβαίνουσιν ἀμέσως τὰς γυμνάς κνήμας τῶν ναυτῶν. Οὗτοι γεμίζουσι σάκκους, ὧν δέκα ἢ δώδεκα διὰ μιᾶς ἀναρπάζει ἀτμοκίνητος γέρανος, καὶ μετὰ κυκλοτερῆ κίνησιν γύνει τὸν ἐν αὐτοῖς σῖτον ἐντὸς δοχείου, κειμένου εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα τοῦ σιθροῦ. Λωρίον δὲ τὸ περιστρεφόμενον ἀτελευτήτως ἐμβάλλει ἐν τῷ σίτῳ τοὺς κάδους του καὶ τὸν μεταφέρει εἰς τὴν κορυφὴν τῆς οἰκοδομῆς, ὅπου ἀρχιμήδεις ἐλιξ, περιστρεφόμενη ἐντὸς ὀριζονταίου σκάφους στρουγγύλης, διανέμει αὐτὸν εἰς πολλοὺς κενοὺς σιθροὺς. Ἀπὸ δὲ οὗτοι γεμισθῶσιν, ἀρχίζει χωρὶς ἀναβολῆς ὁ ἀερισμὸς.

» Ἀλλὰ πρόκειται νὰ φορτώσῃς, καὶ ὄχι νὰ ἐφορτώσῃς πλοῖον; τὸ πρᾶγμα τότε εἶναι ἀπλούστερον. Εἰς τὴν βᾶσιν ἐκάστου σιθροῦ ὑπάρχει θύρα ἐπιτηδεῖα· ἡ συνήθης εἰς τοὺς σιτοβολῶνας. Ἀνοίγεις αὐτήν, καὶ ὁ σῖτος ὑπὸ τοῦ ἰδίου του βάρους βέει ἐντὸς κινήτου αὐλακίου, καὶ οὕτω γύνεται εἰς τὴν τοῦ πλοῖου ἀποθήκην, ἢ καὶ εἰς πᾶσαν ἀμαξάν. Καὶ οὐδὲ χρειάζονται ἄνθρωποι πολλοὶ εἰς τὰς διαφόρους ταύτας μεταφορὰς, ἐνῶ ἔργον γίνεταί ἀπειρον. Ρίψε πλέον ὡς ἀνωφελῆ ὀλωσδιόλου τὰ κόσκινά σου καὶ τὰ πτυάρια. Καὶ ἴδε ὁποῖον κέρδος, ὅταν οἱ τρώγας λείψουν, οἱ ἄλλοι σιτηθόροι λείψουν, λείψῃ δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς θερμάνσεως προκύπτουσα φθορά.

» Κατὰ τὴν ἐπιστήμην, δηλαδή κατὰ τὴν πείραν, οἱ τρώγας μόνον φθείρουσι κατ' ἔτος 12 τοῖς % τοῦ σίτου ὃν προσβάλλωσιν. Αἱ δευτερεύουσαι ἄλλαι βλάβαι, αἱ ἐκ τῆς ζυμώσεως καὶ τῆς σήψεως, διπλασιάζουσι πολλάκις τὴν ζημίαν. Ἰδοὺ λοιπὸν 24 %. Χρειάζονται 8 φρ. 30 ἐκ. διὰ πᾶν ἐκατόλιτρον σίτου ἀποταμιεύομενον ἐντὸς συνήθους ἀποθήκης, ἐχούσης χωρητικότητα 1,000 ἐκατολλίτρων· καὶ πρὸς κατασκευὴν τῶν ἀριστηρίων σιτοβολῶνων ὑπολογίζεται δαπάνη 3 ἢ 4 φράγκων διὰ πᾶν ἐκατόλιτρον. Ὡστε, ἐὰν ἡ Γαλλία προάγῃ κατὰ μέσον ὄρον 100 ἐκατομμύρια ἐκατολλίτρων σίτου πρὸς 18 φράγκα τὸ ἐκατόλιτρον, πιστεύομεν δὲ καὶ τὴν στατιστικὴν, ἡ Γαλλία θὰ ἐκέραδεν ἐκ τοῦ εἰρημένου νέου συστήματος 342,000,000 φράγκων. »

ΚΩΜΙΚΟΤΡΑΓΙΚΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ.

Γλύφακας. — Καὶ ἄλλην προθεσίαν νὰ σὲ δώσω διὰ νὰ μ' ἐπιστρέψῃς τὸ κεφάλαιόν!... Ἄλλ' ἀγαπητέ, τώρα τρία ἔτη οὔτε κἂν τοὺς τόκους εἰμπόρσες νὰ προσθάσῃς...

Παρασός. — Τί νὰ σὲ εἰπῶ, πατέρα μου Κύρ Γλύφακα, ὅπου οἱ τόκοί σου, καθὼς τρέχουν!... Νὰ τοὺς προσθάσῃς εἶδες τί λές;

» Ἐως προχθὲς ἤμουν παρατρεχάμενος τοῦ Σαράντου· ἂν ἀκόμη τοῦ ἔμενε τίποτε, θὰ ἐπλήρωνε διὰ νὰ γίνῃ αὐτὸς σήμερον ἰδικὸς μου παρατρεχάμενος.

ὡς ἐφευρεταὶ τῶν στοιχείων ἢ γραμμάτων τῶν ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων γλωσσῶν· ἀλλὰ κατὰ τοῦτο οἱ νεώτεροι κριτικοὶ πολλάκις ὑπομειδῶσιν, ἐξελέγγοντες τὸ παράτολμον τῆς παλαιότερας ἐπιστήμης. Κατὰ τὴν στοὴν περὶ ἧς ὁ λόγος, ἰδοὺ τίνες εἶναι κατὰ χρονολογικὴν τάξιν οἱ τῶν γλωσσῶν ἐφευρεταί. Ὁ Ἀδάμ πρῶτος· ἔπειτα οἱ υἱοὶ τοῦ Σὴθ· Ἀβραὰμ, ὁ ἐφευρετὴς τῶν συριακῶν καὶ χαλδαϊκῶν γλωσσῶν· Μωυσῆς, τῶν στοιχείων τῆς παλαιότητας ἐβραϊκῆς· Ἐσδρας, τῶν τῆς νεωτέρας ἐβραϊκῆς· ἢ τῆς Αἰγύπτου βασιλεύσα Ἰσις, τῶν πρώτων αἰγυπτιακῶν γραμμάτων· Ἐρμῆς ὁ Θεῦθ, τῶν ἱερῶν αἰγυπτιακῶν χαρακτήρων· Ἡρακλῆς (ἤλθομεν εἰς τοὺς Ἕλληνας), τῶν αἰγυπτιακῶν καὶ φρυγικῶν Μέμων, ὁ ἀνευρὼν τὰ αἰγυπτιακὰ τῶν πρώτων χρόνων γράμματα· Κέκρωψ, ὁ ἐφευρετὴς τῶν πρώτων ἑλληνικῶν γραμμάτων· Φοῖνιξ, ὁ τῶν φοινικικῶν· Λίνος ὁ Θηβαῖος, ὁ τῶν ἑλληνικῶν· Παλαμήδης, ὁ προσθέσας τέσσαρα γράμματα εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἀλφάβητον ἐπὶ τοῦ τρωαδικοῦ πολέμου· Επίχαρμος ὁ Σικελιώτης, ὁ προσθέσας ἕτερα δύο ἑλληνικὰ γράμματα, ἰδίως δὲ τὸ Θ, θανάτου χαρακτηριστικόν· Σιμωνίδης ὁ Κῆος, ἐφευρετὴς ἑτέρων τεσσάρων ἑλληνικῶν στοιχείων· ἢ Νικοστράτη Καρμέντις, μήτηρ τοῦ Εὐάνδρου, ἢ ἐφευροῦσα τὰ λατινικὰ γράμματα· Εὐάνδρος, ὁ ἐφευρετὴς τῶν ἐγγυφίων λατινικῶν στοιχείων· ὁ αὐτοκράτωρ Κλαύδιος, ὁ προσθέσας τρία νέα γράμματα εἰς τὰ λατινικὰ, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις τὸ Γ· Δημάρατος ὁ Κορίνθιος, ὁ τῶν τυρρηνικῶν γραμμάτων ἐφευρετὴς· ὁ ἐπίσκοπος Οὐλφίας, ἐφευρετὴς οὗτος τῶν γοθθικῶν στοιχείων, κλπ. Καὶ ταῦτα μὲν χάριν ἀπλῆς περιεργείας· ἀλλ' ὀρθότερας περὶ τούτων νύξεις εὐρίσκει ἐν ταῖς νεωτέραις ἐγκυκλοπαιδείαις ὁ θέλων νὰ σπουδάσῃ μᾶλλον ἀλανθᾶτως τὰ περὶ τὴν ἀρχὴν τῶν γλωσσῶν καὶ τὴν ἐφεύρεσιν τῶν γραμμάτων.

Ἐπὶ τῶν ξυλίνων φωριαμῶν ἢ θηκῶν, ὅπου εὐρίσκονται τὰ παλαιὰ χειρόγραφα, ἑλληνικὰ, λατινικὰ, γερμανικὰ, ἰταλικὰ καὶ ἄλλα, εἶναι τεθειμένα διάφορα κοσμήματα, ἐν οἷς καὶ δοχεῖα τυρρηνικὰ. Μεταξὺ δὲ τῶν κινῶν ἴστανται τράπεζαι καὶ λεκάναι ἐκ μαρμάρων λίαν δυσσευρέτων. Θύραι δὲ ἀνοιγόμεναι εἰς τὸ βάθος τῆς αἰθούσης ταύτης ἄγουσιν εἰς τὰς ἄλλας τῆς βιβλιοθήκης διαιρέσεις.

Ἀπολείπεται νὰ διηγηθῶμεν τίνι τρόπῳ ἐσχηματίσθη ἀνεπαισθήτως ἢ περιφνημῶς αὕτη τῶν χειρογράφων καὶ βιβλίων συλλογή.

Οἱ χρόνοι ἦσαν ἔτι βάρβαροι ἐν Εὐρώπῃ, ὅτε ὁ Πάπας Πάριος, περὶ τὸ ἔτος 465, συνήθροισε παρ' αὐτῶ ἐν τῷ Λατερανεῖῳ παλατίῳ χειρογράφατινα, ἐξ ὧν ἐσχηματίσθησαν τὰ πρῶτα τοῖς Οὐατικανῆς στοιχεῖα. Γνήσιος ὁμοῦ ἰδρυτὴς τῆς πεφημισμένης συλλογῆς ὑπῆρξεν ὁ Πάπας Νικόλαος Ε' (ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἠλώθη ἡ Κωνσταντινούπολις ὑπὸ τῶν Τούρκων), πρόδρομος κατὰ τοῦτο τοῦ Λέοντος Γ', μέγαν καταβαλόντος ζῆλον ὑπὲρ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν. Ἐπὶ τοῦ Λέοντος Γ' μετεκομίσθησαν εἰς τὸ Οὐατικανὸν τὰ τότε ἀπαρτίζοντα τὴν βιβλιοθήκην μόνον ἐξακισχίλια τεύχη.

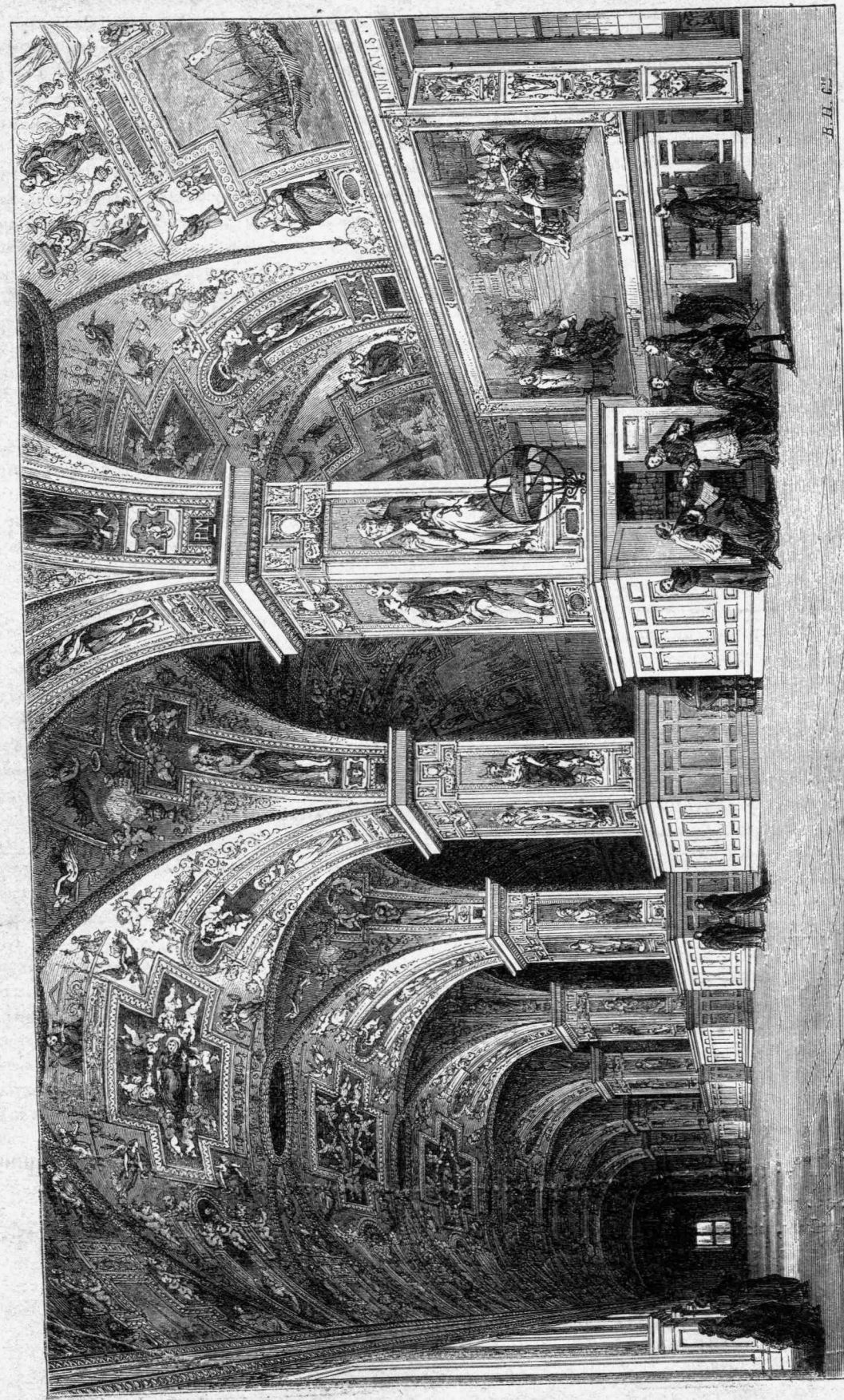
Παθούσα ἀκολούθως καὶ αὕτη τὰ τῶν διαδόχων τοῦ Λέοντος Γ'· ὑπὸ τῶν μὲν πλουτιζομένων, ὑπὸ τῶν δὲ ἀμελουμένων· μεταφερομένη εἰς Λυενιώνα τῆς Γαλλίας ὑπὸ τούτου, ἐπιφερομένη ὀπίσω ὑπ' ἐκείνου· ἐν ἔτει 1527 ὅλη σχεδὸν καταστραφείσα, ὅτε ἐξεπύρθησε

τὴν Ῥώμην ὁ τῆς Βορβωνικῆς κοντόσταυλος, μόλις τῷ 1587 ἀποκατέστη ὀριστικῶς ἐν τῷ Οὐατικανῷ ὑπὸ Σίξτου τοῦ Ε', τὸν ὁποῖον ὁμοῦ ἐλέγγουσιν ὡς μᾶλλον φροντίσαντα νὰ καλλωπίσῃ τὸ κτίριον, ἢ νὰ ἀυξήσῃ τὰ ἐν αὐτῷ βιβλία. Μᾶλλον αὐτοῦ συνέτεινον εἰς πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης ταύτης αἱ πολιτικαὶ μεταβολαί. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Εἰδελβέργης, τῷ 1527, ὁ δούξ τῆς Βαυαρίας ἐδώρησεν εἰς τὸν Πάπαν οὐ μικρὸν μέρος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Παλατινοῦ, κρατήσας ὁμοῦ, ἀν' ὅχι τὰ πλείοτερα, ἀλλὰ τὰ πολυτιμότερα τεύχη δι' ἑαυτόν. Καὶ οἱ δούκες δὲ τοῦ Οὐρβίνου ἐκληροδότησαν τὰς βιβλιοθήκας των εἰς τὴν Οὐατικανήν· καὶ ἡ τῆς Σουηδίας Χριστίνη ἐδωκε τὰ βιβλία αὐτῆς, ὧν τὸ πλεῖστον εἶχον ἀραγαῖ ὑπὸ τοῦ πατρός της Γουστάβου Ἀδόλφου ἐκ τῶν βιβλιοθηκῶν τοῦ Βυρσοβούργου, τῆς Βρέμης καὶ τῆς Πράγας. Ἀναφέρονται δὲ πρὸς τούτους καὶ πολλοὶ ἄλλοι μεγάλοι δωρηταί.

Τὰ τεύχη τῆς Οὐατικανῆς σήμερον ὑπερβαίνουσι τὰς 100,000, ἐκτὸς 24,000 χειρογράφων, ὧν 5,000 ἑλληνικὰ, 16,000 λατινικὰ καὶ ἰταλικὰ, καὶ 3,000 διαφόρων ἀνατολικῶν γλωσσῶν. Τούτων τινὰ εἶναι ἀξιοθησαύρισα, ὡς τὸ χειρόγραφον τοῦ ποιητοῦ Οὐίγγιλιου, κεκοσμημένον διὰ πολλῶν περιεργῶν μικρογραφικῶν χρωματισμῶν· ὁ Τερέντιος, μετὰ εἰκόνων διασωζουσῶν τὰς ἀληθεῖς ἐνδυμασίας τῶν Ῥωμαίων· μία παλίμψηφος ἐξ ἧς συνεπληρώθησαν πολλοὶ περιουσιαὶ τῆς Δημοκρατίας τοῦ Κικέρωνος· αὐτόγραφόν τι τῶν ποιημάτων τοῦ Πετράρχου· ὁ Δάντης ἀντιγεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Βοκκαχίου μετὰ ὑποσημειώσεων τοῦ Πετράρχου ἰδιοχειρῶν· ὁ Πλούταρχος, ὃν εἶχεν ἡ Χριστίνη μετὰ ὑποσημειώσεων τοῦ Γροτίου· καὶ πολλὰ ἄλλα εἰς τοὺς λατινικοὺς λαοὺς διὰ τὰς αὐτῶν ἱστορίας μᾶλλον ἐνδιαφέροντα.

Μεταξὺ δὲ τῶν βιβλίων εὐρίσκονται, ἐν τῶν τριῶν ἀντιτύπων τῆς περὶ τῶν ἑπτὰ μυστηρίων πραγματείας (Ἐν Λονδίῳ, 1501)· ἐν τῶν τεσσάρων ἀντιτύπων τῆς τετραγλώσου Βίβλου ὑπὸ Χιμένους, καρδινάλιου (1514-1517)· ἡ ἀραβικὴ Βίβλος (ἐν Ῥώμῃ, 1681)· ἡ ἑλληνικὴ Βίβλος, τύποις Ἄλδου (1518)· ἐν τῶν τριῶν ἀντιτύπων τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Ἁγίου Ἰερωνύμου (ἐν Ῥώμῃ, 1468)· ἐν τῶν τριῶν ἀντιτύπων τῆς πρώτης ἐκδόσεως τοῦ Ἀύλου Γελλίου, ζήσαντος περὶ τὰ μέσα τοῦ 6' αἰῶνος μ.Χ. (ἐν Ῥώμῃ, 1469). Ἀλλὰ τὸ πολυτιμότερον τῶν ἀποκτημάτων τῆς Οὐατικανῆς ὑπῆρξεν ἡ ἐκ περιπότου 5000 διαφόρων φιλοτεγνημάτων συλλογή τοῦ Cicognara, ἣν οὗτος εἶχε πωλήσει ἀντὶ 100,000 φράγκων πρὸς τὸν Λέοντα ΙΒ', δωρήσαντα αὐτὴν ἔπειτα.

Δυστυχῶς, τὸ πλεῖστον τῶν θησαυρῶν τῆς Οὐατικανῆς κείνται ἐντὸς φωριαμῶν τοσοῦτον καλῶς κλεισμένων, ὥστε ὀλίγοιτο ἐκλεκτοὶ κατορθοῦσιν αὐτοὺς ἰδῶσιν. Ἐκ τῶν τριῶν διαμερισμάτων τῆς Βιβλιοθήκης, μόνον τὸ ἐν ὑπάρχει προσιτὸν εἰς τὸ δημόσιον, καὶ τοῦτο ἐπὶ δύο ὥρας ἡμερῶν τινων ὀρισμένων τὸ δεύτερον ἀνοίγεται σπανίως, καὶ ὄχι εἰς τὸν τυχόντα· τὸ τρίτον ἀπαγορεύεται ὀλωσδιόλου ἐπὶ ποινῇ ἀφορισμοῦ. Περιέχεται τι ἐκεῖ μήπως ἐπιμαρτυροῦν ἀσύμφωνόν τι περὶ Εὐδίου τοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ πρώτου διαδόχου τοῦ ἁγίου Πέτρου; ἢ ἀποκρύπτονται οἱ δύο ἀργυροὶ πίνακες ἐφ' ὧν ὁ Πάπας Λέων Γ' (796-816) ἐχάραξεν

Ὅψις τῆς Οὐατικανῆς Βιβλιοθήκης.

ἑλληνιστὶ τὸ Πιστεύω, χωρὶς τῆς προσθήκης Καὶ θεώμενοι τοὐλάχιστον τὰς ζωγραφίας καὶ τὰ ἄλλα Γιού; Ὅτι ἂν θέλῃ δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ ἐκ τοῦ τῶν εὐρυτάτων αἰθουσῶν τῆς Οὐατικανῆς καλλιτεγνημῶν. Ἄλλ' οἱ περηγηταὶ τέρπονται

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τῆς ἐκεχειρίας ἣτις συνωμολογήθη ἐν Βονωνίᾳ τῇ (11) 23 ἰουνίου 1796, ὁ Πάπας Πίος ε' ὑπεχρεώθη νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὴν Γαλλίαν 500 χειρογράφα κατ' ἐκλογὴν τριῶν γάλλων ἐπιτρόπων· ἀλλὰ μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Ναπολέοντος Α' τὰ χειρογράφα ταῦτα ἐπεστράφησαν.

ΦΩΣ ΕἶΠ ΤΟ ΧΕΙΛΟΣ ΛΑΚΚΟΥ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

Δύο ἀνθρώπινα πλάσματα, ἀγαθὸς τις νέος καὶ τιμίαι τις κόρη, ὅπως ἀγνώστοι πρὸς ἀλλήλους, συναπνήθησαν τυχαίως ἐσπέραν τινα, καὶ αὕτη ἡ στιγμιαία συναπάντησις ἀφῆκεν εἰς τὴν μνήμην των ἀμοιβαίον σέβας μετὰ συμπαθείας. Παρήλθον ἕκτοτε πεντήκοντα ἔτη· οὐδεὶς εἶδε τὸν ἄλλον ἐν τούτῳ τῷ μεταξῷ, καὶ ἀμφότεροι προσεδόκων εἰσέτι εὐκαιρίαν ὅπως συναπαντηθῶσι καὶ ἐκφράσωσιν εἰς ἀλλήλους ὅπως ἠσθάνοντο εὐφροσύνην ἀναπολοῦντες ἐκείνην τὴν συναπάντησιν. Ὁ σταθερὸς οὗτος διαλογισμὸς τοὺς κατέστησεν ἐν τούτοις, ὄχι μόνον εὐδαίμονας, ἀλλὰ καὶ ἠναρτωτέρους.

Ἡ ἱστορία τὴν ὁποίαν θὰ διηγηθῶμεν, εἶναι ἡ τῆς Ἀμαρύλλης, γυναικὸς ἣτις ὑπῆρξεν εἰς τὸν καιρὸν τῆς φιλοπονωτάτης ἀκαματίας ἐν τῇ καλλιερῆϊ τῆς γῆς, καὶ ἡ ὁποία, καίτοι ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐδόθη εἰς τὴν ἐπιμοχθον γεωργικὴν ἐργασίαν, τὴν κάμπουσαν τὸν ἀνθρώπον προῶρως, ὀδηκοντοῦτις σήμερον, ἔχει τὸ βῆμα φερρὸν, κρατεὶ εὐθυτενῇ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ σῶμα, ὡς ὅτε εἶχε συμβῆ εἰς αὐτὴν νεωτᾶτην ἢ περιπτώσιν ἐκείνη, ἣτις καὶ ὑπῆρξε τὸ μέγιστον τῶν συμβαμάτων τοῦ βίου της. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς θὰ διηγεῖτο τὸ σύμβαμα τοῦτο ὡς αὐτὴ ἀφελοῦς, εἰς αὐτὴν ἠ ἀφῆσιν τὴν διήγησιν· ἄλλως τε θὰ μᾶς χρεωστήσῃ καὶ χάριν, ὅτι τὴν παρεκινήσαμεν νὰ ἐπαναλάβῃ ὅ,τι ἀπειράκις τὴν ἤκουσαν λέγουσαν οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου της.

Εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἀμαρύλλης εἶναι ἐορτή· ἔτυχε δὲ προσκεκλημένους εἰς τὴν οἰκογενειακὴν αὐτῆς τραπέζαν καὶ τὶς ξένους παροδίτης. Ἐπὶ τῶν ἐπιδορπίων, ἕκαστος διηγήθη τὴν διήγησίν του, καὶ ἕκαστος ἔμελλε τὸ ἄσμάτου. Ὡς κορωνίδα πάντων, ἡ Ἀναστασία, ἡ εὐσχωτέρα τῶν δώδεκα ἐξανεψίων τῆς Ἀμαρύλλης, ἀποταθείσα πρὸς αὐτὴν, διὰ τὴν παρουσίαν μάλιστα τοῦ ξένου, — Διηγήσου μας, θεῖα, τώρα καὶ σὺ, τὴν εἶπεν, ἐκείνην σου τὴν συναπάντησιν εἰς τοῦ Αὔκου τὸ Πῆδημα.

Ἡ δὲ Ἀμαρύλλη, ἣτις οὐδὲν ἄλλο γινώσκει νὰ εἴπῃ καλλίτερον ἢ ὠραιότερον, ζηρῖζει ἐπὶ τῆς τραπέζης τοὺς ἀγχῶνας, καὶ αὐτε περιμένουσα νὰ τὴν παρκαλέσωσιν εἰς τοῦτο, ἀρχεται πάραυτα διηγουμένη.

Ὅταν ἦμην ἕως δεκαεξαετής. Νὰ εἴπῃς ὅτι ἦμην κακὴ, φυσικὰ κακὴ δὲν ἦμην· ὅμως καὶ χωρὶς νὰ θέλω μοῦ ἤρχοντο εἰς τὸν νοῦν διεστραμμένοι πολλὰ καὶ ἰδέαι· ἤγουν νὰ πειράξω ὅποιον ἔβλεπα· μὲ κάθε τρόπον νὰ τὸν βασανίσω· ὡς ὅλοι ἐτίναζαν τὰ βούχων· μὲ εἶχαν ὡς τῆς ὀργῆς καὶ τῆς κατάρτας.

Τώρα ν' ἀκούσετε.

Τὸ λοιπὸν, εἰς ἐκείνην μου τὴν ἡλικίαν δὲν εἶχα

κάνένα νὰ μὲ ἀγαπᾷ. Θάρρῶ εἰς ὅμως καὶ πῶς μ' ἔμελε; Τίποτε! Ὅτι κάνεις δὲν μὲ ἠγάπα δὲν τὸ ἐθεώρουν ὡς κάμμιαν στέρησιν. Ἐκείνον τὸν καιρὸν ἰδέαν κἂν δὲν εἶχα ὅτι καλὸν εἶναι ν' ἀγαπᾷ τις κάποιον ἀνθρώπον, ἢ νὰ ἔχη κλίσιν πρὸς κάποιον πρᾶγμα, ἢ ἢναι καὶ μία ἐνθύμησις ἀπλῆ. Ἦγουν λέγω ν' ἀγαπᾷ· εἶναι καὶ αἱ κόραι καὶ μὲ ἀκούουν· — ἐννοῶ ν' ἀγαπᾷ ἐκείνο τὸ ὅποιον εἶναι τὸ τίμιον· καὶ ἐνθύμησιν ἐννοῶ ἐκείνο τὸ ὅποιον ὅταν ἐνθύμησαι, ἔχεις ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν σου μίαν, — πῶς νὰ σὲ εἴπῃ; μίαν ἀληθινὴν εὐχαρίστησιν ὅτι τὸ ἐνθύμησαι.

Ἄλλ' ἄς ἐπανέλθω εἰς τὰς κακίας μου.

Ἦμην λοιπὸν ὁ τύραννος τῶν ἄλλων κορῶν τῆς ἡλικίας μου, μάλιστα δὲ τῆς ταλαίπωρου ἀδελφῆς μου, τῆς Κατερίνας· ὁ Θεὸς ν' ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν της! Ἦτο τόσον καλὴ καὶ ὑπομονητικὴ, ὡς ὁ Θεὸς θὰ μὲ κολάσῃ ὅτι τὴν ἐπαίδευσεν. Ὅχι ὅτι ἀπέθανεν ἀπὸ τοῦτο· — χάριτι θεῖα, αὐταὶ ὅλαι εἶναι ἐργοναίτης· καὶ ἔζησε, καὶ ἐώρτασε ὅλων τὰ βαπτίδια· ἀλλὰ θέλω ἤγουν νὰ σᾶς εἴπῃ.

Ἐνῶ ἦμην παμπόνηρη νὰ εὐρίσκω ποῖον ἦτο τὸ ἀδύνατον μέρος τῶν ἄλλων, καὶ μάλιστα τὸ ἐσπούδαζα ἔπειτα μὲ πάντα τρόπον, ὡστε νὰ δαγκᾶνω κακὰ ὅταν ἤθελα νὰ τοὺς δαγκᾶσω, εἶχα καὶ ἐγὼ τὴν ἀδυναμίαν μου, καὶ ἐπροσπάθουν νὰ μὴ τὴν καταλάβῃ κανεὶς. Δὲν ἤθελα νὰ τὴν καταλάβουν, ἐπειδὴ τὸ εἶχα ὡς ἂν ἐντροπήν· καὶ ἔπειτα θὰ ἔχανα πολὺ ἂν τὴν ἐμάντευαν· θὰ ἔχανα τὴν ὑπεροχὴν μου τὴν μεταξῷ ὅλων τῶν ἄλλων, καὶ θὰ ἔχανα καὶ τὰ δύο ἐπονόματα τὰ ὁποῖα μὲ εἶχαν δόσει, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα, ἀντὶ νὰ μὲ κακοφαινέται, ὑπερηφανεύομαι. Μ' ἔλεγαν Κακομαρύλλαν· καὶ νὰ σὲ εἴπῃ, εἶχαν δίκαιον· μ' ἔλεγαν ὅμως καὶ Ἀφοβὴν. Κατ' ἓνα λόγον, καὶ αὐτὸ εἶχεν εἰς ἐμὲ τὸν τόπον του· ἐπειδὴ τὴν ἡμέραν, ὅσῳ ὁ ἥλιος ἐφεγγε, τί εἶναι κίνδυνος δὲν ἐγνώριζα· ἦμην ἰκανὴ νὰ προχωρήσω ἐναντίον του, χωρὶς τίποτε νὰ συλλογισθῶ. Ὅσῳ ἐφεγγεν ὁ ἥλιος ὅμως· ἤγουν ὅσῳ ἔβλεπα τί κίνδυνος ἦτον ἐκείνος. Νὰ τρέξω νὰ φύγω, ἢ νὰ σταθῶ ἐνῶ ὑπῆγαίνα, δὲν τὸ ἔκαμνα ποτέ. Ἀλλὰ ὅμως ἔκλιεν ἡ ἡμέρα, ἔκλιεν καὶ τὸ θάρρος μου· καὶ ἀφοῦ ἐνύκτονεν, ἡ Ἀφοβὴ ἐφοβεῖτο ἀπὸ τὸ παραμικρὸν.

Ὡς εἰμπόρεσεν ἡ συγχορηγμένη ἡ ἀδελφῆ μου νὰ καταλάβῃ, ὅτι εἶχα ὥρας ὅτε τὰ θάρρη ὅλα μοῦ ἐκόπτοντο; Καθὼς βέβαια συμπεραίνετε, δὲν ἤθελησα ποτέ νὰ τὴν ἐρωτήσω δι' αὐτὸ. Μὴ γένοιτο νὰ ὁμολογήσω μόνη μου τὴν δειλίαν μου! Ὅπως δὴ ποτε, ἓνα βράδυ, ἀφοῦ κατὰ τὸ συνήθες, καὶ πλέον παρὰ τὸ συνήθες, τὴν εἶχα τυραννήσει πολὺ, τὴν ταλαίπωρον, διὰ τοὺς φόβους της (ἂν καὶ δὲν τὸ ἐκρυπτεν ἐκείνη ὅτι ἐφοβεῖτο), γυρῖζει καὶ μὲ λέγει ἔμπρὸς εἰς ὅλας τὰς ἄλλας· — ἐκαθήμεθα ὡς καλὴ ὥρα, καὶ ἐνυκτερεύαμεν· — ὅτι δὲν μὲ εἶχεν ἄξιαν νὰ ἐξέλθω μόνη, καθὼς ἦτο σκοτεινὰ, καὶ νὰ ὑπάγω εἰς τὸ νεκροταφεῖον, νὰ κόψω ἓνα μαροτολούλουδον ἀπὸ τὴν ῥίζαν τοῦ ἐκεῖ στημένου μεγάλου σταυροῦ. Μὲ τὸ εἶπεν αὐτὸ ἡ ἀδελφῆ μου, καὶ μ' ἔβλεπε μέσα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μὲ πονηρὸν χαμογέλασμα. Ἀπ' αὐτὸ τὸ χαμογέλασμα της ἐκατάλαβα ὅτι ἡ ὄψις μου εἶχεν ὀχρίασει.

Νὰ φανῶ, ὕστερον ἀπ' αὐτὸ, ὅτι ἐδίσταζα, διὰ παντὸς πλέον θὰ ἐχανόμην· θὰ μ' ἐπαίρναν ὅλαι εἰς τὴν διάκρισίν των, καὶ θὰ μὲ ἐκδικούντο δι' ὅλα ὅσα ταῖς

ἔκαμα. Δὲν εἶδξα λοιπὸν διεστραμμένον, ἀλλὰ μέσα μου ἐγὼ τὸ ἤξευρα· καὶ, διὰ νὰ τὸ κρύψω, εἶδξα τόσον ὑπερβολικὴν τολμηρίαν δεγμένη τὴν πρότασιν, ὡς ἤκουσα μίαν καὶ εἶπεν· — Ἡ Ἀμαρύλλη πολὺ δυνατὰ φωνάζει ὅτι αὐτὸ τὸ ἔχει ὡς τίποτε. Νὰ ἰδῆς ὅτι τὸ λέγει, ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ κάμῃ.

— Ἐνδέχεται· ἀκούω τὴν ἀδελφῆν μου καὶ ἀποκρίνεται· ὅμως δὲν θὰ εἰμπορέσῃ νὰ μᾶς γελᾷσῃ, ἐπειδὴ κάποιος θὰ εὐρεθῇ εἰς τὸ νεκροταφεῖον, καὶ αὐρὶον θὰ μᾶς εἴπῃ ἂν δὲν τὴν εἶδε.

Ὡς δὲν ἐστοχάσθησαν ὅτι ἤδη συνεκρούοντο οἱ ὀδόντες μου ἀπὸ τὸν τρόμον, ἀπορῶ· καὶ ὅμως ἀπεφάσιστα νὰ τὸ κάμω. Μόνη ἡ ἀδελφῆ μου κάπως μὲ ἐνόησε· διὰ τοῦτο καὶ ἐπροσπάθησε νὰ μὴ χάσῃ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν, ὡστε νὰ ἔχη εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μὲ ἀποστομόνῃ, ἂν πλέον τὴν ἐπειράξω.

— Ἀκουσε νὰ σὲ εἴπῃ, Ἀμαρύλλη, μὲ λέγει ἡ ἀδελφῆ μου· δὲν θέλομεν τίποτε νὰ σὲ κρύψωμεν. Τὰ πρᾶγματα πρέπει νὰ γίνουσι μὲ εὐλικρινεῖαν· τὰ ὅμματα αὐτὰ θὰ σὲ βλέπουν ὅταν κόπῃς τὰ μαροτολούλουδα, δὲν θὰ ἦναι κἀνεὸς βρουκολάκκου, ἀλλὰ τὰ ἰδικὰ μου καὶ δύο ἄλλων ἀπὸ τὰς ἐδῶ φίλας μας, ὅποιαι ἤθελαν στοχασθῆ ὅτι ἔχουν ἀρκετὸν θάρρος νὰ μὲ συνουδεύσουν. Ὅτι ὑπάγωμεν ὅμοι αἱ τρεῖς εἰς τὸ νεκροταφεῖον συγχρόνως μὲ σὲ, ἢ καὶ πρότερον. Μόνον, ποῖον δρόμον θὰ λάβῃς; Ἐκλεξέ ὅποιον θέλῃς. Ἄν λάβῃς τὸν δρόμον ἀπὸ τὰ χωράφια, ἡμεῖς θὰ ἔλθωμεν ἀπὸ τὸν ἄλλον· ἂν ἀπὸ τὸ μονοπάτι τοῦ δάσους, ἡμεῖς ἀπὸ τὰ χωράφια. Ἐπειδὴ ὅμως ἡμεῖς ὁμολογοῦμεν ὅτι εἰμεθα δειλαί, θὰ πάρωμεν καὶ τὸ φανάρι· σὺ ἡ ἀνδρεία δὲν ἔχεις χρεῖαν ἀπὸ φῶς.

Εἰς τὸν παροξυσμὸν τῆς φιλοτιμίας μου, — Πολὺ καλὰ, εἶπα (ἂν καὶ ἡ ψυχῆ μου ἦλθεν εἰς τὰ χεῖλη μου ἀπὸ τὸν τρόμον)· αἱ δειλαί καὶ ἀνάνδροι ἄς ὑπάγουν ἀπὸ τὰ χωράφια· ἐγὼ ὑπάγω ἀπὸ τὸ δάσος· μὲ εἶναι τὸ αὐτό.

Καί, χωρὶς νὰ χάσω καιρὸν, τυλίσσομαι ἀμέσως τὴν κάππαν μου, ῥίπτω εἰς τὸν ὄμον μου τὴν κουκούλαν, καὶ ἀναχωροῦ.

Ἦτον ἡ νύξ ἐκείνη τόσον σκοτεινὴ, ὡστε κανεὶς δὲν διέκρινε τὸν δάκτυλόν του. Ἐπάτουν χωρὶς νὰ βλέπω τοῦ πατῶ. Κάτω ἡ γῆ, ἐπάνω ὁ οὐρανὸς, παντοῦ τρίγυρῶ, θεοσκοτεινὰ· μητέρα νὰ ἦτο, θὰ ἐπάτει τὸ παιδί της, ἂν ὁ ἀγγελὸς του δὲν τὴν ἐμπόδιζεν.

Ἐρημικὰ ἔξω μὲ ἀπόφραξιν νὰ μὴ ψηφῆσω τίποτε, καὶ νὰ φθάσω εἰς τὸ νεκροταφεῖον πρὸ ἐκείνων αἰτίων ἀμφοβαλλῶν διὰ τὴν ἀφοβίαν μου, μελετώσα ἐνταῦθ' ἐν τὰς κάμω ἀκολούθως νὰ μὲ πληρώσουν ἀκριβὰ διὰ τὴν τρομερὰν αὐτὴν δεικνυσίαν. Δὲν εἰξεύρεις τί φρένα μὲ ἦλθεν ἀπὸ τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ τὰς ἐκδικηθῶ! Ἐξήλθα, καὶ διὰ μιᾶς ἐπῆρα τόσον δρόμον, ὡστε ὅταν ἐξράφην μίαν στιγμὴν ὀπίσω μου διὰ νὰ ἰδῶ εἰς ποίαν ἀπόστασιν ἦμην ἀπὸ τὴν κατοικίαν μας, ἀπόρησα ὅτι εἰς τόσον ὀλίγην ὥραν εὐρέθην ὅπου εὐρισκόμην.

Ἄν καὶ ἦτο σκότος πολὺ, ἐκατάλαβα πόσον δρόμον εἶχα κάμει, ἐπειδὴ ἔβλεπα τὸ φῶς τῆς κατοικίας μᾶς ἀπὸ τὴν θύραν, τὴν ὁποίαν ἐξεργασμένη εἶχα ἀφῆσει ὀρθάνοικτην. Εὐρισκόμην ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἴσα εἰς τὴν μεγάλην κασανέαν, ἐκεῖ, ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλὴν τῶν παιδιῶν τοῦ γέρο Γίδα.

Εἰς τὰ σκοτεινὰ ὅταν κανεὶς περιπατῇ, κ' ἔχει τὴν

φωτιά μέσα του καὶ τὸν φόβον, δὲν πρέπει νὰ σταματᾷ διόλου· ἀλλέως, ἡ φωτιά σβύνει, καὶ ὁ φόβος σὲ προφθάνει ἐκεῖ ὅπου ἐσταμάτησες· καὶ τότε, θέλῃς δὲν θέλῃς, σὲ γυρῖζει ὀπίσω. Παρ' ὀλίγον λοιπὸν κ' ἐγὼ νὰ τὸ πάθω· ἀλλ' ἐνῶ ὁ φόβος μ' ἐσυμβούλευε νὰ βάλω τὴν ἐντροπήν κατὰ μέρος καὶ νὰ ἐπιστρέψω, παρατηρῶ ἓνα φῶς νὰ κινῆται, πρῶτον εἰς τὸ κατώφλι τῆς θύρας μας, καὶ ἔπειτα νὰ λάβῃ τὸν δρόμον τῶν χωραφίων. Καὶ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, τρεῖς φωναί, καὶ αἱ τρεῖς γνωσάι μου, ἤρχισαν ὅμοι νὰ τραγοῦδουν ἐπὶ τοῦ δρόμου τὸν ὅποιον ἤνοιγε τὸ φῶς, τὸ σύνθημα ἐκείνο τραγοῦδι τῶν κορῶν τοῦ χωρίου μας· τραγοῦδι τὸ ὅποιον, ἦμην νέα, καὶ ἦτον ἕκτοτε παλαιόν·

Ἵσαν ὁ ἀνεμὸς πάρη τὸ φύλλον.

Καθὼς θὰ ἐμαντεύσετε, αἱ τρεῖς τραγοῦδίστριαι ἦσαν, ἡ ἀδελφῆ μου ἡ Κατερίνα καὶ δύο ἄλλαι, ἀπ' ἐκείνας τῆς συντροφιάς, ὑπάγουσαι καὶ αἱ τρεῖς εἰς τὸ νεκροταφεῖον, νὰ ἰδοῦν ἂν θὰ ἔφθανα ἐκεῖ ταχύτερα. Τότε εὐθὺς ἐσυλλογίσθη πόσον αὐρὶον θὰ ἦμην ταπεινωμένη ἐμπρὸς των, ἂν δὲν ἔβαλλα τὰ δυνατὰ μου νὰ πῶ ἕως εἰς τὸν πάτον αὐτὸ τὸ ποτήριον. Ἠσθάνθη πάλιν μέσα μου τὴν φωτιά, καὶ μὲ ἀπόφραξιν ν' ἀποθάνω μᾶλλον εἰς τὸν δρόμον, ἐμβῆκα εἰς τὸ δάσος, καὶ ἔμπρὸς.

Αὐτὴν τὴν φορὰν, ἀέρας πλέον δὲν μ' ἔφθανε· καὶ βέβαια αἱ τρεῖς ἐκείναι θὰ μ' εὕρισκαν νὰ κόπῃ τὰ μαροτολούλουδα, ὅταν θὰ ἔφθαναν εἰς τὸ νεκροταφεῖον, ἂν δὲν εἶχα ἀπαντήσῃ ὅ,τι ἀπάντησα εἰς τὸ Λυκοπῆδημα, ἐκεῖ ἔπου οἱ δρόμοι διασταυρόνται. Σᾶς εἶπα ὅτι τὸ σκότος ἦτο τόσον, ὡστε δὲν ἔβλεπε κανεὶς τὸν δάκτυλόν του. Ἐπρεπε καλὰ νὰ γνωρίζῃ τὸ δάσος ὅποιος καὶ ἂν ἦτον ἐκείνος, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰ δύσκολα περάσματα του, καὶ μάλιστα τὸν λάκκον ἐκείνον τὸν κινδυνώδη τοῦ διασταυρώματος. Ἐπέρασε καὶ ἀπὸ τότε καιρὸς, καὶ ἔμενεν ἀνοικτὸς ὁ λάκκος· τώρα ὅμως εἶναι χρόνοι ἀφοῦ ἔλειψε διὰ τοὺς ξένους περαστικούς αὐτὸς ὁ κίνδυνος.

Ἴσα λοιπὸν ἐκείνο τὸ βράδυ συνέπεσε νὰ θελήσῃ ξένος τις, κακῆ του τύχῃ, νὰ διαβῇ τὸ κινδυνώδες ἐκεῖνο μονοπάτι, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν μεγάλον δρόμον ταχύτερα. Λέγω κακῆ του τύχῃ, καλὴ ὅμως τύχη δι' ἐμὲ, ἐπειδὴ αὐτὸ ὑπῆρξεν εὐλογία Θεοῦ εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν.

Ἄν καὶ ὁ φόβος ἐξηκολούθει πάντοτε νὰ μὲ κατέχη, ὁ νοῦς μου ὅμως ἦτον ἐλεύθερος, καὶ ἔκρινα ὀρθὰ ὅτι, διὰ νὰ μὴ πέσω εἰς τὸ Λυκοπῆδημα, ἔπρεπε νὰ κλίνω πάντοτε πρὸς τὰ δεξιά. Κατὰ τὸν λογαριασμὸν τὸν ὅποιον ἔκαμνα, πρέπει νὰ ἦμην φθασμένη εἰς τὸν κατραμμένον ἐκείνον λάκκον, ἀλλὰ κάμποσον ὑψηλότερα ὡς νὰ ἐξακολουθήσω πλέον τὸν δρόμον μου ἔξω ἀπ' ἐκείνον τὸν κίνδυνον. Ἐκεῖ, ἀκούω ὡς ἓνα στεναγμὸν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ λάκκου. Σταματῶ ἀμέσως, καὶ δίδω ἀκρόασιν, νὰ ἰδῶ μήπως ἠπατήθην;

Τὸ τί ἠσθάνθη τὴν στιγμὴν ἐκείνην, εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς εἴπῃ. Ἐκόπη τὸ αἷμά μου· ἔλεγες ὅτι ἐξέλαξε μέσα μου εἰς βαρεῖς σταλαγμαῖς. Ἰδρῶσα ὅλη, καὶ ὁ ἰδρῶς μου ἐγίνετο εὐθὺς πάγος ἐπάνω μου. Καὶ ὅμως ἀκόμη δὲν ἦμην βεβαία ἂν εἶχα ἀκούσει καλά. Εἰς τὰ δάση, τὴν νύκτα, τὰ δένδρα, ὅταν ἦναι ἀέρας, κλαίουσι κάποτε ὡς ἂν ἄρρωστα μωρὰ· καὶ τὰ ζῶα ἄλλοτε πάλιν ἔχουν καὶ λέγουσι ἐκεῖ μεταξῷ των ὡς ἂν παράνονα.

Ἄκουο καὶ δεύτερον στεναγμὸν, καὶ ὀλίγον ἔπειτα ἀκούω τρίτον στεναγμὸν, καὶ εἰς τὸ τέλος του ἕνα ὄνομα, τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπόρεσα καλὰ νὰ διακρίνω, ἐπειδὴ ἐξησθένησεν ἡ φωνὴ ἐνῶ τὸ ἐπρόφερε. Αὐτὴν πλέον τὴν φορὰν ἐπίεσθην ὅτι κάποιος χριστιανὸς ἦτον ἐκεῖ, καὶ ἐξήτει βοήθειαν.

Καθὼς σὰς εἶπα ἐξ ἀρχῆς, κατὰ βάθος κακὴ δὲν ἦμην, καὶ ἂν ἔβλεπα ἄλλους νὰ πάσχουν, τότε μόνον ἐφαινομένη χαιρέκακος, ὅταν ἔπασχαν ἐξ αἰτίας μου. Εἰξεύρω ὅτι τοῦτο εἶναι χειρότερον τοῦ νὰ γελῶ εἰς παθήματα τῶν ὁποίων δὲν ἦμην ἐγὼ ἡ αἰτία· ἀλλὰ τί τὸ κάμνεις τὸ ἰδιωμά μου; Ὅταν ὅμως, χωρὶς νὰ ἦμ' ἐγὼ ἡ αἰτία, ἔβλεπα κάνα ἄνθρωπον ἔπασχον, εὐκολα ἡ ψυχὴ μου τὸν ἐπόνει· καὶ διὰ τοῦτο, ἂν καὶ μέσα εἰς τὸ σκότος, καὶ ἂν καὶ μὲ κατεῖχε τὴν ὥραν ἐκείνην φόβος πολὺς, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἤθελα νὰ φθάσω εἰς τὸ νεκροταφεῖον πρὶν ἔλθουν ἐκεῖ αἱ ἄλλαι, ἐπρόκρινα νὰ στραφῶ πρὸς τὸ μέρος ἀπὸ ὅπου ἤρχοντο οἱ ξεναγμοί.

Ὀλίγα βήματα, καὶ ἔφθασα εἰς τοῦ Λύκου τὸ Πήδημα. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐξέναζεν ἐκείτετο εἰς τὸ ἀντικρὺ μέρος τοῦ λάκκου· καὶ ἐπειδὴ εὐρισκόμην εἰς τὸ χεῖλος του, ἔπρεπε νὰ κάμω τὸν γύρον. Νὰ ἰδοῦμεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, δὲν ἔβλεπόμεθα· ἀλλ' ἤκουσεν ἐκείνος τὰ πατήματά μου, καὶ ἡ φωνὴ του μὲ ὠδήγησε.

— Ἀπ' ἐδῶ, παληκάρι μου, ἀπ' ἐδῶ! τὸν ἀκούω καὶ μὲ λέγει.

Παληκάρι του... ἀπ' αὐτὸ καταλαμβάνετε πόσον ἦτο σκοτεινὰ. Μὲ ἤλθε νὰ γελᾶσω· δὲν εἰξεύρω πῶς ἐκρατήθην καὶ δὲν ἐγέλασα δυνατὰ. Ἐνῶ ἤπλονεν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ τὰς χεῖράς του εἰς τὸ σκότος διὰ νὰ μὲ ζητῆ, ἔπιασε τὴν ἄκρην τῆς ποδιάς μου.

— Γυναῖκα εἶναι· ὦ ἀτυχία μου! εἶπεν, ὡς νὰ τὸν ἐδυσαρέστησε τοῦτο.

Ἐμὲ αὐτὸ μ' ἐπείραξε· — Πᾶ! τὸν εἶπα, καὶ ἂν ἦμαι γυναῖκα, δὲν εὐχαριστεῖς τὸν Θεόν, χριστιανέ μου, ὅτι αὐτὴν τὴν ὥραν, καὶ εἰς ἕνα τόπον ὡσὰν αὐτόν, ἔτυχε νὰ περάσῃ ἀπὸ μακρὰν μία κόρη, καὶ νὰ σὲ ἀκούσῃ!

Ἐλυπήθη τότε διὰ τὸν λόγον του, καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ τὸν συγχωρήσω. Ἐκεῖνος τὸ εἶπεν, ἐπειδὴ ἔστοχάσθη ὅτι, καθὼς ἦτο πληγωμένος εἰς τὸν πόδα ἀπὸ τὸ πέσιμόν του μέσα εἰς τοῦ Λύκου τὸ Πήδημα, μόνις ἕνας ἄνθρωπος θὰ ἠμπόρει νὰ τὸν βοηθήσῃ διὰ νὰ ὑπάγῃ ἕως εἰς τὸν μεγάλον δρόμον, ὅπου ἤλπιζε νὰ τύχῃ κάνα ἄμαξι διὰ νὰ τὸν πάρῃ. Ἦτον, ἀκούεις, νεοσύλλεκτος εἰς τὰ στρατεύματα. Εἶχεν ἀφίσει νὰ περάσῃ μία ἡμέρα ἀπὸ τὴν προσδιωρισμένην εἰς τὸ πρόσταγμα τὸ ὁποῖον εἶχε λάβει, καὶ ἐβιάζετο νὰ προφθάσῃ τοὺς ἄλλους συντρόφους του, διὰ νὰ κινήσουν ὅλοι ὁμοῦ, καὶ νὰ μὴ φανῇ αὐτὸς ὅτι ἔλειψε.

Ὅταν ἔμαθα αὐτὴν τὴν αἰτίαν, καὶ ἐκατάλαβα διατί εἶχεν εἰπεῖ, « Γυναῖκα εἶναι, ὦ ἀτυχία μου! » ἠθέλησα κ' ἐγὼ νὰ τὸν καθησυχάσω. — Δὲν βλέπεις, τὸν εἶπα σκύψασα ὀλίγον πρὸς αὐτόν· ἂν καὶ δὲν ἦμαι δυνατὴ πολὺ, οὔτε ὅμως εἶμαι καὶ ἀπὸ τὰς πλέον ἀδυνάτους. Κύτταξε πρῶτον ἂν εἰμπορέσης νὰ ἐξέλθῃς ἀπὸ τὸν λάκκον. Πιάσε με ἀπὸ τὰ χέρια, καὶ βάλε ὅλα σου τὰ δυνατὰ νὰ πάρῃς τὸν ἀνήφορον. Μὴ φοβεῖσαι νὰ μὲ σύρῃ τὸ βάρος σου· ἐγὼ κρατοῦμαι καλὰ!

Ἠπλώσα τότε τὰ δύο μου χέρια, καὶ αὐτὸς τὰ

ἔπιασε καὶ τὰ δύο· ἐστύλωσα τὰς πτέρνας μου στερεὰ εἰς τὸν κορμὸν ἐνὸς κομμένου δένδρου, ὅστις ἔτυχε ὀπίσω μου, καὶ, καθὼς ἤμην σκυμμένη, ἀνωρθώθην μὲ δύναμιν σύρουσα τὸν πληγωμένον πρὸς ἐμέ. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπίσης, ὁ ταλαίπωρος, κατέβαλε διὰ μιᾶς ὄλας του τὰς δυνάμεις, διὰ νὰ μὴ μοῦ πέσῃ βάρος πολὺ· τὸσον ὅμως ἐμόγησε μὲ τοῦτο, ὥστε, ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς τοῦ λάκκου τὸ χεῖλος, ἔπεσε. Ἐπέσει μ' ἕνα στεναγμὸν τὸσον βαρὺν, ὥστε τὰ πτηνὰ εἰς τὰ φύλλα ἐξύπνησαν, καὶ τὰ ἴκουςες κ' ἐπετέργησαν μέσα εἰς ὅλα τὰ δένδρα.

Ἐκείνην τὴν ὥραν, δὲν εἰξεύρω πῶς, ὡς νὰ ἐπρόβλεψα αὐτό του τὸ πέσιμον, εὐθὺς τὰ γόνατά μου ἐλυγίσθησαν, καὶ εὐρέθησαν ἴσα ὑπὸ τὴν κεφαλὴν του, ὡς νὰ τῆς ἔκαμαν προσκέφαλον. Χωρὶς αὐτὸ, — ἡ Ἀναστασία γελᾷ... Ν' ἀγιάσῃ ἡ ψυχὴ μου ὅτι ἔγινε χωρὶς κάνα νὰ τὸ στοχαθῶ! — ἴσως ἡ κεφαλὴ του θὰ ἐκτύπα ἐπάνω εἰς τὰ χαλίκια πολὺ κακὰ.

Τὸν ἔδοσα τότε καιρὸν νὰ συνέλθῃ ὀλίγον· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἔβλεπα, καὶ ἐφοβούμην μήπως λειποθυμήσῃ χωρὶς νὰ ἔχω εἶδῃσιν, λαβοῦσα μίαν ἀπὸ τὰς χεῖράς του, — ἔγχε, τὸν εἶπα, τὴν χεῖρά σου αὐτὴν μέσα εἰς τὴν ἰδικὴν μου, ὅσῳ αἰσθάνεσαι ὅτι ἐνδέχεται νὰ λειποθυμήσῃς, καὶ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, ἂν δὲν εἰμπορέσῃς νὰ ὁμιλήσῃς, σφίγγε τὴν χεῖρά μου, διὰ νὰ καταλαμβάνω ὅτι ἔχεις τὰς αἰσθήσεις σου.

Ὁ νεοσύλλεκτος μόνον δύο φορὰς μοῦ ἐσφιγγε τὴν χεῖρα, καὶ εὐθὺς ἔπειτα μὲ εἶπεν·

— Ἄν ἦτον ἡ πληγὴ τοῦ ποδός μου δεμένη, στοχαζομαι ὅτι θὰ ἠμπόρουν νὰ περιπατήσω καὶ μόνος μου.

Καταλαμβάνετε ὅτι δὲν ἄφησα νὰ μὲ τὸ ἐπαναλάβῃ. Βεβαιωθείσα ὅτι δὲν εἶχε πλέον χρεῖαν νὰ τὸν ὑποστηρίξω καθήμενον, ἐκάθισα τότε κ' ἐγὼ σιμά του, καὶ εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀποθέσῃ ἐπάνω εἰς τὰ γόνατά μου τὸν κτυπημένον πόδα του. Ἦτον ἱστορία πῶς νὰ τοῦ σύρω τὸ ὑπόδημα, χωρὶς νὰ πονέσῃ πολὺ· εἶχε προισθῆ, εἰξεύρεις, τὸ πτωχὸ ἐκεῖνο ποδάρι, — ἦτο κτυπημένος εἰς τὴν κνήμην, — καὶ τρόπος δὲν ἦτο νὰ ἐκβῆ ἀπὸ τὸ ὑπόδημα, ἂν δὲν ἔκοπτα τὸ δέμα. Καλὴ τύχη, εἰς τοὺς τόπους μας, ἅμα μία κόρη ἔλθῃ εἰς ἡλικίαν νὰ ἐργάζεται, κρεμάζου ἀπὸ τὴν ζώνην τῆς ἕνα ψαλίδι γιερόν, τὸ ὁποῖον μόνον τὸ βράδυ, ὅταν θὰ ἐκδυθῆ νὰ πλαγιᾶσῃ, ἀφαιρεῖ ἀπ' ἐπάνω τῆς. Πιάνω τὸ ψαλίδι μου, κόπτω εὐμορφα, εὐμορφα ὅλον τὸ δέμα τοῦ ἐπάνω μέρους τοῦ ὑποδήματος, καὶ μένει ἐλεύθερον τὸ ποδάρι. Ἐπρεπε τώρα ν' ἀφαιρεθῆ καὶ ἡ περικνημίδα· αὐτὸ ἦτο τὸ δυσκολώτερον· ἐπειδὴ, ἀπὸ τὸ αἷμα, τὸ πανί εἶχε κολληθῆ ἐπάνω εἰς τὴν πληγὴν. Μόνις ἐδοκίμασα νὰ τὸ σύρω, καὶ ἔβαλεν ὁ δυστυχὴς ἀπὸ τὸν πόνον μίαν φωνὴν, ἥτις μὲ κατεσπάρραξε.

— Ἐπόνεσες; τὸν ἐρωτῶ.

Ἐπῆρε τὴν χεῖρά μου καὶ τὴν ἐπέθεσεν εἰς τὸ μέτωπόν του· ἦτον ὑγρὸν ἀπὸ τὸν ἰδρῶτα. Θὰ ἐπόνεσε πολὺ. Ἐπειτα κατεβίβασε τὴν χεῖρά μου ἐπάνω εἰς τὰ ὄμματά του· ἠσθάνθην ὅτι τὰ δάκρυά του ἔρρεαν.

Τότε ἀνέλαβα θάρρος νὰ τελειώσω τὸ ἔργον μου. Ἀποθέτω ἦσυχον κατὰ γῆς τὸν πληγωμένον τὸν πόδα, καὶ — Περίμεινε, τὸν λέγω, μίαν στιγμὴν νὰ ὑπάγῃ ἐδῶ σιμά, καὶ ἐπιστρέφω εὐθὺς.

Ἐνθυμήθην τὴν πηγὴν, ἡ ὁποία κεῖται πλησίον

τοῦ Λυκοπηδήματος. Τὸ νερὸν μ' ἐχρειάζετο· πρῶτον, διὰ νὰ δυνθῶ μὲ αὐτὸ ν' ἀποσπάσω τὴν περικνημίδα χωρὶς νὰ πειραχθῆ ἡ πληγὴ· καὶ δεύτερον, διὰ νὰ πλύνω ἔπειτα καὶ τὴν πληγὴν. Ἐνα λεπτόν, καὶ εὐρέθην εἰς τὴν πηγὴν· ἀλλὰ μ' ἐχρειάζετο ποῦ νὰ βάλω τὸ νερὸν. Ἐσυλλογίσθην τὰ ξύλινα μου πέδιλα. Τὰ ἀφαιρῶ εὐθὺς ἀπὸ τοὺς πόδας μου, καὶ τὰ γεμίζω καθαρόν νερόν· καὶ μ' ὅσῃν ἡδυνάμην προφύλαξιν εἰς ἐκεῖνο τὸ σκότος, διὰ νὰ μὴ χύνεται, ἐπειδὴ δὲν ἔβλεπα ποῦ ἐπάτουν, ἐπανέρχομαι εἰς τὸν πληγωμένον μου. Κἀθημαι πάλιν σιμά του, καὶ ἀναλαμβάνω εἰς τὰ γόνατά μου ἐπάνω τὴν κνήμην του. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἡ ὑγρασία, εἰξεύρεις, διεπέρασε τὸ ἀπζηραμένον αἷμα, καὶ ἡ περικνημὶς ἐξεκολληθῆ πέραν, χωρὶς πόνον τινά.

— Τώρα, λέγω εἰς τὸν στρατιώτην, ἀκόμη ὀλίγον νὰ μὲ βοηθήσῃς, καὶ ἐτελείωσε.

Πραγματικῶς, μ' ἐβοήθησε καὶ αὐτὸς, καὶ κατεβίβασαμεν τὴν περικνημίδα ἕως εἰς τὸν ἀστράγαλλον.

Τὸ δυσκολώτερον εἶχε γίνῃ. Ἐμενε πλέον νὰ πλυθῆ ἡ πληγὴ, καὶ ἔπειτα νὰ δεθῆ. Ἀλλὰ ἠθέλησε νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτόν τὸν κόπον· ὥστε ὅλη μου πλέον ἡ ἐργασία περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ κρατῶ τὸ πέδιλον μου μὲ τὸ νερὸν σιμά του, καὶ νὰ τοῦ ὠδηγῶ τὴν χεῖρα ὅπως βρέχῃ τὸ μανδύλι του. Ὑγρὸν ἔπειτα καθὼς ἦτο τὸ μανδύλι, τὸ ἐπέθεσε μαζεμένον ἐπάνω εἰς τὴν πληγὴν· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ τὸ δέσῃ ἐκεῖ ἐπάνω, καὶ δὲν εἶχε πῶς.

— Ὅσον δι' αὐτὸ, μὴν ἀνησυχῆς, τὸν εἶπα· ἔχω ὅ,τι σὲ χρειάζει.

Καὶ συγχρόνως ἔσυρα τὸ στηθόπανόν μου ἀπὸ τὸν λαιμόν. Τὸ ἔδοσα ἔπειτα μόνῃ μου τριγύρω τῆς κνήμης του, ἀφίσα νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἦτο βάρκος ἀπλοῦν, εὐρέθην μέσα εἰς τὸν κόλπον τῆς ποδιάς μου· καὶ τότε τὸν ἠρώτησα ἂν ἐστοχάζετο ὅτι ἠμπόρει νὰ περιπατήσῃ δέκα ἢ δεκαπέντε μόνον λεπτά· ἐπειδὴ μόνις τὸσον ἀπείχεν ἀπ' ἐκεῖ ὁ μεγάλος δρόμος.

Ἀφοῦ τὸν ἐβοήθησα νὰ σηκωθῆ, εἰς τὰ πρῶτα βήματα ἐκλονεῖτο· ἔπειτα ὅμως, στηριζόμενος ἐπάνω εἰς τὸν βραχίονά μου, ἐπεριπάτησεν ἀσφαλέστερα. Ἐκεῖνος μὲ τὸν πόνον του τὸν δριμὺν καὶ μὲ τὴν βίαν του ἐνταῦτῳ νὰ προφθάσῃ, κ' ἐγὼ μὲ τὴν προσοχὴν μου ν' ἀνοίγω τὰ γαμόκλαδα, διὰ νὰ μὴ τὸν κτυποῦν, καθ' ὅλην τὴν ὁδὸν οὐδὲ λέξιν ἀντηλλάξαμεν· ἀλλ' ἐφθάσαμεν εἰς τὸν μεγάλον δρόμον καὶ οἱ δύο ὡσὰν βωβοί.

(Τὴν συνέχειαν εἰς τὸ προσεχές.)

ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΝΔΡΟΣ

ΠΟΛΛΟΥΣ ΘΑΝΑΤΩΣΟΝΤΟΣ.

Ὁ τῶν ἀκιδούχων ἡ ἀκιφλεῶν τυφεκίων ἐφευρετὴς Δρεΐσης (Dreyse), πρῶστος, ἀπέβιωσε κατ' αὐτὰς ἐν Σομμέρδα τῆς Θουριγγίας, ἥτοι ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, πλήρης τιμῶν, καὶ καταπλουτισθεὶς ὑπὸ τῆς πρωσσοικῆς Κυβερνήσεως, εἰς αὐτὴν ὀφειλοῦσας τὰς λαμπρὰς

Δρεΐση (Dreyse) ὁ ἐφευρετὴς τῶν ἀκιδούχων τυφεκίων.

δάφνας τοῦ προπαρελθόντος ἔτους. Ἐχομεν τὴν εἰκόνα αὐτοῦ.

Κατ' ἀρχὰς ἐπηγγέθη τὸν κλειδοποιὸν ὡς ἀπλοῦς ἐργάτης· περιῆλθε τὴν Γερμανίαν· ἀφίγη εἰς Γαλλίαν, ὅπου ἐθαύμασεν, ὡς ἔλεγε, τὴν ὑπέροχον ἐπιτηδεύματα τῶν Γάλλων· αὐτόθι εἰργάσθη παρὰ τοῖς ἀρί-

στοῖς ὀπλοποιοῖς, ἔπειτα δὲ ἐπιστρέψας εἰς Πρωσσίαν, καὶ γενναίως ἐνθάρρυνθεις ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, κατώρθωσεν ἀπὸ τοῦ 1841 τὴν κατασκευὴν τοῦ ὅπλου, τοῦ ὁποῖου τὸ γαλλικὸν τυφεκίον Σασπότου εἶναι τελειοποιημένη ἀπομίμησις.

Μετὰ τὴν κατὰ Δανίας ἐκστρατείαν, ἀπενεμήθη τί-

τλος ευγενείας εις τον Δρείσην· αλλά καιτοι υπερειρη-
ρήσας, ουδέποτε ελησμένοι την εκ ταπεινών αφετηριών
του. Συνεβίβη να λέγη, πρᾶττε και ελπίζε.

Αξιότιμος κατά τούτο· αξιότιμος δὲ και καθ' ὅτι
εις την πατρίδα του, και ὄχι εις άλλοτριους, — εις τὰς
χηλάς του πρωσσικου ἀετου ἐνέθηκην ἀνεφύρε κεραυνόν.

Η εἰκὼν αὐτη παρέχει ἀφορμὴν να συμπληρώσωμεν
ὅσα προηγουμένως εἶπομεν περὶ τῶν ὄπλων του Σασπό-
του (Ἰδε σελ. 38, 39).

Παρατηρήθη ἐκ τῆς ἐπὶ πτωμάτων πείρας τῶν τυ-
φεκίων του τελευταίου τούτου ὄπλοποιου ὅτι, ἐκ μι-
κρᾶς ἀποστάσεως, ἡ διάμετρος τῆς ὀπῆς τῆς εἰσόδου
εἶναι σχεδὸν ὅση και ἡ του ἀνοίξαντος αὐτὴν μολυβδο-
βόλου· ἀλλ' ἡ διάμετρος τῆς ὀπῆς τῆς ἐξόδου εἶναι
μεγίστη· ἐπτάκις ἢ δεκατρίς μεγαλητέρα τῆς διαμέ-
τρου του μολυβδοβόλου. Αἱ ἀρτηρία και φλέβες τέ-
μνονται ἐγκαρσίως, ἀνασπῶνται και χαίνουσιν· οἱ
μυῶνες κατασχίζονται και μεταβάλλονται εις πόλτον
(κουρούτιον). Τὰ ὅστᾶ καταθραύονται εις ἕκτασιν οὐ-
δεμίαν ἔχουσαν ἀναλογίαν πρὸς τὸ μέγεθος του μο-
λυβδοβόλου. Καὶ σημειωτέον ὅτι, μετὰ τὴν διατρούπη-
σιν του πτόματος, τὸ μολυβδοβόλον διαπερᾶσαν ἰσχυρᾶ
δακτύλου, ἔπειτα δὲ και ἐγκολλάπτεται εις τὸν
τοῖχον βαθέως. Αἱ καρμπῖναι τῶν ἀεροβολιστῶν,
σχετικῶς, προξενοῦσι πολὺ ὀλιγωτέραν ταύτης θραῦ-
σιν. Καὶ ὅταν ἀναλογισθῆ τις ὅτι ἡ ὄπλοποιία ὑπόσχε-
ται εἰσέτι πρόοδον! Τὸ να μεταβάλλεται ἡ σὰρξ εις
λέπιδνα και εις κουρκούτιον, τὰ ὅστᾶ εις συντρίμ-
ματα, εὐσυνειδήτως, εἶναι ὀλίγον· λέγεται ὅτι ἐπεινή-
θη καί τις κομψὴ μηχανὴ ἐξερευγομένη σμιθράλλια·
ὅτι ἐπεινήθησαν και μικρὰ τινα κανόνια παλίσχιστα
(canons revolvers), διαβολώτατα κατά τὸς εἰδήμο-
νας... Ὅλη αὐτη ἡ πρόοδος εἶναι ἀρά γε σημεῖον
ἐργιζόντων καιρῶν;

ΤΟ ΤΕΙΟΝ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑ.

Ὁ τῆς ἐν Πετρούπολει ἀγγλικῆς πρεσβείας γραμ-
ματεὺς, ἔσειλεν ἐσχάτως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν του
ἐκθεσιν περὶ του ἐμπορίου του ρωσσικου τείου, ἐξ ἧς
συνάγομεν τὰ ἐπόμενα.

Οἱ Ρῶσσοι ὑπεραγαπῶσι τὸ τείον, και πίνουσιν
αὐτὸ ἀκορέτως. Ὁ ἀμαξήλατης ὁ ρώσσος ζητεῖ, ἀφοῦ
τὸν πληρώσῃ, να προσθέσῃ τι διὰ τὸ τείον αὐτοῦ,
καθὼς οἱ Τούρκοι ζητοῦσι τὸ καφε παρασί, και ἄλ-
λοι τὸ κέρασμα. Πανταχοῦ τῆς Ρωσσίας βράζει ὁ
ἄμβιξ του τείου, ἤτοι τὸ σαμβάριον, και ὄλην
τὴν ἡμέραν ῥέει ἐξ αὐτοῦ κρουνηδὸν τὸ ἠδύοσμον πό-
μα. Μεταξὺ ἐμπόρων ἢ πραγματευτῶν, τὸ τείον ἀρω-
ματίζει συνήθως πᾶσαν διαπραγματεύσιν· ἀδύνατον
να τελειώσῃ ὑπόθεσις ἀνευ κύμβης τείου. Τὸ ἀπόζε-
μα τουτο πωλεῖται εις πλῆθος ἐργαστηρίων γεμόντων
πάντοτε κόσμου· ὥστε εις τινα ἐξ αὐτῶν ἀναλίσκονται
καθεκάστην 80 και 100 λιτρῶν φύλλα τείου. Μόνον
εις τὴν Πετρούπολιν ἀριθμοῦνται ὑπὲρ τὰ 700 τοιαῦ-
τα ἐργαστήρια. Οἱ φοιτητα αὐτῶν εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ
πλεῖστον χωρικοὶ και πτωχοὶ χειρόνακτες, βορῶντες
τὸ τείον τουτο ἀπλήρως, ἀφοῦ ἐνσταλάξωσιν ὅμως
και ὀλίγην ῥακὴν, κατεσκευασμένην ἐκσπορίμων εἰδῶν.

Και εις τὴν Ἀγγλίαν γίνεται χρῆσις τείου μεγά-
λη· ἀλλὰ μετὰ αὐτῆς και τῆς Ρωσσίας παρατηρή-
θη κατά τουτο διαφορὰ τις ἀληθῶς περιέργος. Τοῦ

Ἀγγλου ἡ ὄρεξις πρὸς τὸ ποτὸν τουτο φαίνεται ψυχρὰ
και πλατωνικῆ, ὡς πρὸς τὴν ἀπληστον λαυμαργίαν
του φλεγματικῶ Ρώσσου· και ὅμως, ἐὰν ἐκ τῶν 7 ὃ
ἐκατομμυρίων ψυχῶν, αἵτινες συνιστοῦσι τὸν πληθυσμὸν
τῆς Ρωσσίας, τὰ 60 μόνον ἐκατομμύρια ἦναι τεῖσπό-
ται, οὔτοι δὲ πίνουσι καθ' ἣν ἀναλογίαν και οἱ Ἀγ-
γλοι, ἔπρεπε να καταναλίσκωσι κατ' ἔτος 200 ἐκα-
τομμύρια λιτρῶν τείου· ἀλλὰ καταναλίσκουσιν ὄχι
πλεῖονα τῶν 30 ἐκατομμυρίων. Κατὰ πᾶσαν ἡμίσειαν
λίτραν τείου πινομένην ἐν Ρωσσία, ἐν Ἀγγλία πί-
νονται τρεῖς λίτραι και ἡμίσεια.

Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῶ ΠΤΩΧΕΙΑ.

Ὁ ἀγγλικὸς τύπος ποιεῖ λόγον πολὺν περὶ τῆς αἰ-
ξούσης πενίας, ἰδίως εις τινας τῶν πρὸς ἀνατολὰς
συνοικιῶν του Λονδίνου, ἐν ὄρα χειμῶνος. Κατάστη-
μά τι ἰδρυθὲν πρὸς βοήθειαν τῶν πενήτων, ἐν τῇ καρ-
δίᾳ αὐτῇ τῶν συνοικιῶν αἵτινες μαστιζόνται ὡς ἐπὶ
τὸ πολὺ ἐκ τῶν στερήσεων τῶν συνεπισυρομένων ὑπὸ
τῆς πενίας, δίδει τὴν ἐπομένην φοικωδῆ στατιστι-
κὴν· — Ἀπὸ τῆς 1ης μέχρι τῆς 7 δεκεμβρίου ἐδόθη
περίθαλψις εις 7,885 ψυχὰς, ἐν μόνῳ τῷ εἰρημένῳ
τριμήματι τῆς πόλεως. Τὴν ἀκόλουθον ἐβδομάδα ἐδέχθη
να ἕκταθῇ ἡ περίθαλψις αὐτη εις 9,000 ψυχῶν ἐν τῷ
αὐτῷ τριμήματι· συμπεραίνεται δὲ ἐκ διδομένων ἀνα-
θᾶστον δυστυχῶς, ὅτι κατά ἰανουάριον και φεβρουά-
ριον ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν θὰ προβῆ μέχρι 16 και 17,000.
Καὶ ταῦτα μεθ' ὄλην τὴν ἀπειρον ἐμπορικὴν τῆς με-
γαλοπόλεως ἐκείνης κίνησιν. Ἐπιμαυρεῖ δὲ αὐτὰ και
ἡ ἐσημερὶς Σφαῖρα, μία τῶν εὐποληπτοτέρων του
Λονδίνου.

ΝΕΟΝ ΦΩΣ.

Παραερέθημεν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εις τὰ πρῶτα πει-
ράματα νέου φωτισμοῦ, γενόμενα ἐπὶ τῆς πλατείης
του ἐνταῦθα Δημαρχείου. Αἱ φωναὶ του ἀνευφημοῦν-
τος πληθους τῶν ἐκεῖ παραερεθέντων κατά τύχην, ἐμαρ-
τύρησαν διαπρυσίως τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐφευρετῶν
Teissier du Mothay και Maréchal.

Και ὄντως, τὸ νέον φῶς τουτο ὑπερέχει του τῆς
ἀτμίδος (gaz), ὅσον αὐτὸ ὑπερέχει του φωτός του
ἐλαίου. Εἶναι καθαρὸν και λευκὸν ὡς τῶν ἀστέρων.
Εἰς ἀπόστασιν εἰκοσιπέντε βημάτων ἀναγινώσκει τις
ἐφημερίδα, διακρίνονται δὲ και οἱ λεπτότατοι τῶν
χρωματισμῶν παντὸς ὑφάσματος.

Πρὸς ἐπίτευξιν του φωτός τουτου, οἱ ἐφευρεταὶ
ἐπεινήσαν να καίωσιν ὀλοσχερῶς τὴν κοινὴν ἀτμίδα
διὰ του ὀξυγόνου. Ἐὰν λάβῃς μικρὸν τινα κύλινδρον
ἐκ μαγνησίας λίθου, και παρενθέσῃς αὐτὸν μετὰ τῆς
ἐλθρωσκούσης και καιομένης ἀτμίδος, θὰ ἴδῃς ὅτι ὁ
κύλινδρος κατέστη ἐν αὐτῇ φωτοβόλῃ· τῶσον, ὥστε
τὸ φωτόμετρον ὑπόσχεται ἐκ τῆς διὰ του ὀξυγόνου
κεκαυμένης ἀτμίδος φῶς ἐξηκοντάκις λαμπρότερον του
ἐκ τῆς συνήθους.

Ἡ ἀξία τῆς ἐφευρέσεως καθίσταται πολλαπλασία
και ἐκ του οικονομικου μέσου, τὸ ὅποιον ἀνεκάλυψαν οἱ
εἰρημένοι ἄξιοι ἐφευρεταὶ πρὸς πορισμὸν του ὀξυγό-
νου· διότι ἀντὶ δαπάνης 72 ἐκατοστῶν του φράγκου,
ἔχουσιν ἐν κυβικόν μέτρον τοιούτου. Ὡστε 3 κυβικὰ
μέτρα ἀτμίδος συνήθους και 4 κυβικὰ μέτρα ὀξυγόνου

τιμῶνται μὲν 8 φράγκων και 90 ἐκ., παρέχουσι δὲ,
κατὰ τὰ ἤδη γενόμενα φωτομετρικὰ πειράματα, τῶσον
φῶς, ὅσον 180 κυβικὰ μέτρα συνήθους ἀτμίδος, τι-
μώμενα 54 φράγκων. Ἦτον πρὸς ἴσον φῶς, τὸ νέον εἶ-
ναι κατὰ 45 φρ. και 10 ἐκ. οικονομικώτερον.

Και σημειωτέον ὅτι, κατὰ φυσικὸν λόγον, οὐδεὶς
μηχανισμὸς δύναται εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς να ἦναι τέλειος·
ὑπάρχουσιν ἐλλπίδες, και ἴσως ὄχι ὑπερβολικαί, ὅτι διὰ
τῆς τελειοποιήσεως του νῦν μηχανισμοῦ δύναται να
ἐπιτευχθῇ, ἀντὶ του ἡμίσεως τῆς σημερινῆς δαπάνης,
τριπλάσιον φῶς, ἴσως δὲ και τετραπλάσιον.

Ἡ γημεῖα κατέστησε πάλιν ἡμᾶς ὀφειλέτας μεγά-
λου ἀποκτήματος.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

ΘΡΕΠΤΙΚΑΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΔΩΔΙΜΩΝ.

Ἴδιον τῆς οικιακῆς οικονομίας εἶναι και ἡ γνώσις
του ποσοῦ τῆς θρεπτικῆς οὐσίας, ἣν περιέχουσι τὰ
συνηθέστερα τῶν ἐδωδιμῶν. Ἐν τινι γαλλικῷ περιο-
δικῷ φύλλῳ, ἐξ οὗ συνεχῶς θὰ ἀρῶμεθα χρησιμωτά-
τας τοιαύτας γνώσεις, (*Journal des Connaissances
Utiles*), ἀπαντῶμεν τὸν ἐπόμενον συγκριτικὸν ἐπὶ
τουτῷ πίνακα·

Περιέχουσι θρεπτικὴν οὐσίαν.	
100 λίτραι ἄρτου	80 λιτρῶν
100 " κρέτατος βοείου	35 "
100 " φατῆλων	92 "
100 " κνᾶμων (κουκκίων)	93 "
100 " φακῆς	94 "
100 " πίτων	8 "
100 " γαιωμηλων	25 "
100 " δαυκίων (καρότων)	14 "

Διατήρησις τῆς ζωηρότητος τῶν ταινιῶν.
— Ὅταν αἱ ταινίαι φθαροῦσιν ὑπὸ τῆς ὑγρασίας, λά-
βε κόμμι (gomme) ἀραβικὸν 35 γραμμάρια, και ἀνά-
λυσσον εις ποτήριον ὕδατος. Ἀπόσπασσον τὴν ταινίαν
ἀπὸ του καλυμματιου σου, ἀπλωσον αὐτὴν ἐπὶ τρα-
πέζης· λάβε σπόγγον βεβρεγμένον εις τὸ νερόν του
κόμμους, και πέρασον αὐτὸν ἐπὶ του ὀπισθίου μέρους
τῆς ταινίας, ὥστε να τὴν ὑγράνῃς. Τότε σιδήρουν
αὐτὴν, ἀλλ' ἐπὶ του ὀπισθίου πάντοτε· τὸ δὲ σιδηρον
να μὴ ἦναι πολὺ ζεστόν, ἐπειδὴ βλάπτονται τὰ χρώ-
ματα. Μόνον ἡ ὑγρασία πρόκειται ν' ἀφαιρεθῇ, και ἡ
ταινία σου ἀποκτᾶ οὕτω στερεότητα και στιλπνότητα
ὡς ἂν ἦτο νέα.

Τὸ σκληρὸν κρέας καθίσταται τρυφερόν ἐὰν,
ἀφοῦ ἐξαφαιρῆ ἡ γῆτρα ἐντὸς τῆς ὀποιᾶς βράζει, γυ-
θῇ ῥακῇ δύο μύστρων (κουκλιαρίων) διὰ πᾶσαν ὁκ-
κὴν κρέατος.

Κατὰ ῥαγάδων (σκασιμάτων) τῆς ἐπιδερμίδος.
— Τρίβε τὸ ἐσπέρας τὰς χεῖράς σου διὰ του ζωμοῦ λε-
μονίου, τὸ δὲ πρῶτ' ἄλειψ αὐτὰς δι' ὀλιγίστου μυελοῦ
ἐκ βοείων κοκκῶλων.

Κατὰ χειμῆλων (ξεπαγιασμάτων). — Ὡς
προφυλακτικόν· μὴ μεταβάινει ἀμέσως ἀπὸ ψύχους εις

θερμότητα πολλήν. Ὡς ἱματικόν· σύμμικρον γλυκε-
ρίνην μετὰ βάλσαμου του Φιροαβάντου εις ἴσα μέρη,
και ἄλειψε τὸ ἐσπέρας τὰς χεῖρας ἢ τοὺς πόδας διὰ
του μίγματος.

Κατὰ του ψύχους τῶν ποδῶν. — Καθ' ἐκάστην
βάλτε τοὺς πόδας εις θερμὸν νερόν· μέτριον περίπα-
τον· περικνημίδας μαλλίνας και ἀνωθεν αὐτῶν βαμ-
βακίνας.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ.

Αἱ ΜΗΧΑΝΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ προκύπτουσι θαυμασίως
ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν εις τὴν Εὐρώπην, ἐνῶ ἡμεῖς μα-
ραίνόμεθα, ὅσοι μάλιστα διατελοῦμεν ὑπὸ τὴν δου-
λείαν. Τὸ κατασκευάζειν τὰ πάντα δι' ἐργαλείων μη-
χανικῶν, αὐτομάτως κινουμένων, οὔτε δυσκολίας
πλέον φαίνεται ν' ἀπαντᾶ, οὐδ' ὄρα να ἔχη. Ὅ, τι ἂν
φαντασθῆ τις γίνεται διὰ μηχανῶν αἵτινες, λαμβάνου-
σαι τὴν ὕλην ἀκατέργαστον ὄλως, μεταβάλλουσιν αἰ-
τὴν ἐν μιᾷ στιγμῇ εις πρᾶγμα τι κατεργασμένον τε-
χνηέντως, λεπτῶς, και ἔτοιμον εις χρῆσιν. Σήμερον
βλέπει τις μηχανὰς ἀμερικανικὰς ταύτας, κατασκευα-
ζούσας κοιλίας (βίδας) και γόμφους (boulons), και
διδούσας εις αὐτὰ ἐκ διαδοχῆς πᾶσαν τελειοποίησιν.

Εἰς και ὁ αὐτὸς δίσκος φέρει τριγύρω ὄλην τὴν σειρὰν
τῶν πρὸς αὐτὸ ἐπιτηδείων ἐργαλείων· ὁ ἐργάτης ἔχει
χρεῖαν τρυπανίου· στρέφει τὸν δίσκον και εὐρίσκει τὸ
τρυπάνιον περιστρεφόμενον. Πλησιάζει ἐκεῖ τὸ ξύλον
τὸ ὅποιον πρέπει να διατροπηθῇ, και τὸ ξύλον δια-
τροπᾶται. Ἐχει ἔπειτα χρεῖαν πριονίου, ἢ σμιλῆς, ἢ
στιλβώτρου; ἀρκεῖ να στρέψῃ τὸν δίσκον, και τὰ εὐ-
ρίσκει κινούμενα ὡς θέλει. Ἄλλη τοιαύτη τις μηχανὴ
κατασκευάζει ξύλα καθεδρῶν, τρία κατὰ πᾶν λεπτόν.
Ἄλλαι εἶναι ἐπιτηδεῖαι πρὸς κατασκευὴν βυτινῶν
(βουτσίων)· αὐται ἔχουσι και ῥοκάνια και πελέκεις
και πριόνια, και εἴ τι ἄλλο· συγχρόνως δὲ αἱ σάνιδες
καμπυλοῦνται κατὰ τὸ μέτρον τῆς κοιλίας τῆς βυτι-
νης. Χίλια βυτιναὶ κατασκευάζονται ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ὑπὸ
μηχανῆς τιμωμένης 6,000 φράγκων· ἀλλὰ βυτιναὶ
στερεῶν, και ὄχι ὑγρῶν περιεκτικαί. Ἄλλη τις μηχαν-
ὴ περικόπτει ἐκ πλακῶς σιδήρου 1,500 καρφία κατὰ
πᾶν λεπτόν. Γάλλος τις ἐφεύρε μηχανὴν πρὸς κατα-
σκευὴν περικνημίδων, δεκάκις τόσας προάγουσαν,
ὅσας αἱ πρὸ εἰκοσαετίας ἐπινοηθεῖσαι τοιαῦται μηχαν-
ναί. Κατὰ πᾶν λεπτόν, ἡ μηχανὴ αὐτη δίδει 500,000
βρόχων (πούντων). Ἡ παλαιὰ μηχανὴ ἐδίδε μόνον 7
ἕως 8,000 βρόχων κατὰ λεπτόν· και ἡ ἐργασία τῆς
νεωτέρας εἶναι τελειότερα τῆς παλαιᾶς.

— Ὁ διακεκριμένος ἰταλὸς ΜΕΛΟΓΡΑΦΟΣ Pac-
cini ΑΠΕΒΙΩΣΕ κατ' αὐτὰς ἐν ἡλικίᾳ 72 ἐτῶν. Ἐκ
τῶν μελοδραμάτων αὐτοῦ ἐπηνέθησαν πρὸ πάντων ἡ
Σαπφῶ, ἡ Μήδεια και ἡ Πιστὴ σύζυγος.

— Προνοοῦσα ὑπὲρ τῆς ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ τῶν ὀδοιπο-
ρούντων, ἡ ἀγγλικὴ Κυβέρνησις διέταξε τὰς ἐταιρίας
τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜῶΝ, να μελετήσωσι
και ἐφαρμόσωσιν εις τὰς ἀτμοκινήτους ἡμάδας ὁμοί-
μορφόν τι σύστημα ἀμέσου εἰδοποιήσεως μετὰ τῶν
ὀδοιπόρων και φυλάκων ἀφ' ἐνός, και μετὰ τῶν τούτων
και τῶν μηχανικῶν ἀφ' ἐτέρου. Εἰς τὸν συνταγμα-

τάρχην Yolland ἀνετέθη ἡ σύνταξις ἐκθέσεως περὶ τῶν ἤδη ἐφηρμοσμένων εἰς τινὰς σιδηροδρόμους διαφόρων συστημάτων τοιαύτης συγκοινωνίας.

— Αἱ ΠΡΟΣΟΔΟΙ τοῦ Κράτους τῆς ΑΓΓΛΙΑΣ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1867 ἦσαν κατὰ 122,146 λ. στερλίνας ὀλιγώτεροι τῶν τοῦ 1866. Ἡ ἐλάττωσις ὑπῆρξεν ἐπαισητοτέρα κατὰ τὴν τελευταίαν τριμηνίαν, καὶ αἱ πηγαὶ τῆς δημοσίας προσόδου ἐν αἷς ἐφάνη το ἔλλειμμα παρέχουσιν ἐνδόξιμον, ὅτι γενικῶς ἡ εὐπορία τῶν κατοίκων ὑπέστη ἐλάττωσιν.

— Ὁ τροῦλος τοῦ ναοῦ τοῦ ΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ ἀνοικοδομεῖται, ὡς εἶναι γνωστὸν πρὸ πολλοῦ, δαπάνῃ τῆς Ῥωσσίας, Γαλλίας, καὶ δὴ καὶ τῆς Τουρκίας. Μανθάνομεν λοιπὸν κατ' αὐτάς, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο προοδεύει ἐν τάχει, καὶ ὅτι ἐλπίζεται ν' ἀποπερατωθῆ μέχρι τοῦ προσεχοῦς Πάσχα. Ὁ ἐπὶ τούτῳ σταλέντες δύο ἀρχιτέκοντες, οἱ κύριοι Mauss ἐκ μέρους τῆς Γαλλίας καὶ Epinger ἐκ μέρους τῆς Ῥωσσίας, προβαίνουν εἰς καταρτισμὸν τοῦ κοινῆς ἔργου ἐν ἐπαινεωτάτῃ ἀρμονίᾳ· οἱ ἐργάται ἀφ' ἐτέρου ἐργάζονται μετὰ ζήλου πολλοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως, ἐνεκα τοῦ θρησκευτικοῦ αὐτῶν αἰσθήματος. Εἶχε δὲ καταφθάσει ἐσχάτως εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐκ Γαλλίας ὄλον τὸ ἀπαιτούμενον ὕλικον.

— Τὴν ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΝ τῶν Ἄγγλων εἰς τὴν ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΝ γινώσκει ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῶν πολιτικῶν ἐφημερίδων. Εἰς ἡμᾶς ἀπολείπεται νὰ τῷ μεταδιδώμεν ὅ,τι περιέργον ἀναφέρεται περὶ τῶν σχεδῶν ἀγνώστων ἐκείνων τόπων καὶ τῶν ἐθίμων αὐτῶν. Ὁ Χρόνος, τοῦ Λονδίνου ἐφημερίς, δίδει τὴν ἐπομένην τοῦ βασιλέως τῆς Ἀβυσσινίας ὄχι εὐάρεστον εἰκόνα. — « Ὁ βασιλεὺς Θεόδωρος εἶναι, λέγει, τεσσαράκοντα καὶ ἐπτὰ ἔτων ἄνθρωπος. Ἀληθῶς ὀνομάζεται Καρφᾶς, ἀλλ' ἡ θέλησις νὰ μετονομασθῆ Θεόδωρος, ἐπειδὴ, κατὰ παλαιὰν τινα προφητείαν, τὸ βασίλειον τῆς Ἀβυσσινίας μέλλει νὰ ὑψωθῆ εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης ὑπὸ αὐτοκράτορος τινος καλουμένου Θεοδώρου. Εἶναι δὲ λίαν φιλοπόλεμος, καὶ λέγεται ἄνθρωπος νοήμων, ἀνδρείος καὶ δραστήριος. Καίτοι δὲ τὴν ὄψιν μετὰ γήρους πολλὴν, ἔχει εὐρωπαϊκὸν τύπον. Εἶναι φιλοπόνητος, ἀλλ' ὄχι μέθυσος. Κατὰ τὴν ὡμότητα ὅμως εἶναι θηρίον· συνέθη νὰ καύσῃ ἐχθροὺς τοῦ ζῶντος, ἀφοῦ τοὺς ἤλειψε διὰ κηροῦ. Ἰατροὶ τινες εὐρωπαϊοὶ ἔγραφε κατὰ τὸν παρελθόντα ἰούνιον· « Ὁ Νέρων, ὁ Ἀττίλας καὶ ὁ Ταμερλάνος ἦσαν ἀρνία παραβαλλόμενοι πρὸς τὸν Θεόδωρον. Εἶναι προδότης καὶ ἐπίβουλος. Ἐχει τὸν υἱὸν τοῦ Ῥασμεσίαν εἰς τὰ δεσμά· καὶ ὁ Ῥαστάγας κεῖται ὡσαύτως ἀλυσσόμενος, πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς πίστεως ἣν εἶχε δεῖξει εἰς τὸν ἀχάριστον αὐτοῦ κύριον. » Κατ' ἄλλον περιηγητὴν, ὁ Θεόδωρος ἐθανάτωσεν ἐντὸς ἑξ ἑβδομάδων 4,000 ψυχῶν.

— Κατὰ τὸ ἔτος 1867 ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ τέσσαρες ΒΑΣΙΛΕΙΣ· Φερδινάνδος Μαξιμιλιανός, αὐστριακὸς ἀρχιδούξ καὶ πρῶν αὐτοκράτωρ τοῦ Μεξικοῦ· Ὁθων ὁ πρῶν βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος καὶ θεῖος τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας· Μαρία Θηρεσία, χήρα τοῦ προτελευταίου βασιλέως τῆς Νεαπόλεως· Φαυστίνος (ἐπονομαζόμενος Σουλοῦκος), πρῶν αὐτοκράτωρ Αἰτίας, τῆς μεγίστης τῶν Ἀντιλλῶν νήσων.

Ἐκ τῶν ἀνδρῶν τοὺς ὁποίους ἀπώλεσε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἡ ἐπιστήμη εἶναι καὶ ὁ γάλλος Φλούρενσος, ὁ πατὴρ τοῦ ἐξαιρετοῦ φιλέλληνος νέου Φλούρενσου,

τοῦ ἐπὶ πολὺν χρόνον μετασχόντος τοῦ κρητικοῦ ἀγῶνος.

— Ἐδημοσιεύθη κατ' αὐτάς ἐν Λονδίῳ πόνημα τῆς ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ, ἐπιγραφόμενον Φύλλα ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου μου, ἀπὸ τοῦ 1848 μέχρι τοῦ 1861· ἄλλο τοῦτο παρὰ τὴν Βιογραφίαν τοῦ πρίγκηπος Ἀλβέρτου, συζύγου τῆς, γραφεῖσαν ὡσαύτως ὑπ' αὐτῆς. Ἐν τῷ νέῳ πονήματι, ἡ βασίλισ, ἀποθέτουσα τὸ διαδῆμα καὶ τὴν πορφύραν, παρίσταται ὡς ἀπλὴ μήτηρ καὶ σύζυγος, λαμβάνει ἕκαστον τῶν ὑπηκόων αὐτῆς ἐκ τῆς χειρὸς, καὶ τὸν εἰσάγει εἰς τὴν ἰδιωτικὴν ἐστίαν τῆς Βικτωρίας. Παρουσιάζει αὐτὸν εἰς τὸν σύζυγόν τῆς, εἰς τὰ τέκνα, εἰς τοὺς ὑπηρέτας· τὸν καθίζει εἰς τὴν τράπεζαν αὐτῆς, εἰς τὸ ὄχημα, ὅπου ἂν πορεύεται ἀγνωστος. Καὶ οἱ περὶ αὐτὴν δὲ φαίνονται ὡς οὐδὲν ἔγοντες ἀξίωμα. Ὁ σύζυγός τῆς, πρίγκηψ Ἀλβέρτος, εἶναι Ἀλβέρτος ἀπλῶς· τὰ τέκνα τῆς ὀνομάζονται Οὐίλκη, Βέρτη, Βέιθ. Ταῦτα ἐκ βασιλέων εὐχαριστοῦσι τοὺς ὑπηκόους, καὶ κινουσιν εἰς ἀγάπην.

— Κατ' ἀγγλικὴν τινα στατιστικὴν τῆς ἀναλώσεως τοῦ ΧΑΡΤΟΥ, ἡ μὲν Ἀγγλία καταναλίσκει 220 ἑκατομμυρίων λιτρῶν χάρτην κατ' ἔτος, ἡ δὲ Γαλλία 195 ἑκατομμυρίων λιτρῶν, αἱ δὲ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι, 440 ἑκατομμυρίων λιτρῶν, ἧτοι τὸν ὑπερδιπλάσιον τῶν εἰρημένων δύο μεγάλων εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν.

— Ἐλβετός τις ὀνόματι Μέσμερος, κάτοικος τῆς Ἀμερικῆς, ἐπενόησε πῶς νὰ κατασκευάζῃ ΜΕΤΑΞΑΝ ἐκ τινος ΦΥΤΟΥ, τὸ ὁποῖον οἱ βοτανικοὶ καλοῦσι ζαστήρα θαλάσσιον· ἐλβετικὴ δὲ τις ἐφημερίς βεβαίωσι, ὅτι ὁ Μέσμερος οὗτος ἔλαβεν ἠδὴ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν δίπλωμα ἐξασφαλίζον εἰς αὐτὸν τὴν ἐφεύρεσιν, καὶ ὅτι ἡ πόλις τοῦ Νεοβοράκου τῷ ἐπρότεινε 85,000 φράγκων πρὸς πώλησιν τοῦ διπλώματος εἰς αὐτήν.

— Τὸ ἠκούομεν πρὸ τινος καιροῦ καὶ μᾶς ἐφαίνετο ὑπερβολή· ἀλλ' εἶναι βεβαιότατον. Εἰς οὐκ ὀλίγα κρεωπωλεῖα ἐν Παρισίοις πωλεῖται ΚΡΕΑΣ ΨΗΠΕΙΟΝ· ἡ δ' ἐξουσία εἰς τοῦτο μὲν ἀδιαφορεῖ, προσέχει ὅμως ἵνα πρὸς τὸ παρὸν τὸ ἵππειον κρέας μὴ πωλῆται ὅπου κρέατα καὶ ἄλλων ζῶων φαγωσίμων. Καὶ εἰς τὸ Λονδίον δὲ ἡ ἵπποφαγία εἰσῆχθη κατ' αὐτάς πανηγυρικῶς. Τῆ 31 τοῦ παρελθόντος δεκεμβρίου (ν. ἔ.), εἰκοσιδύο κύριοι ἐκ τῶν κοσμιωτάτων συνῆλθον ἐν τινι ξενοδοχείῳ ἐκ τῶν μάλιστα πεφημισμένων, ὅπου παρετέθη εἰς αὐτοὺς γεῦμα λαμπρὸν, ὄλον ἐκ κρεάτων ἵππειων. Κατὰ τὴν ἐφημερίδα Ἡμερήσια Νέα, ὁ νεωτερισμὸς οὗτος ὀσημέραι ἐπιτείνεται. — Ἄντι ν' αὐξάνῃ ὁ πρὸς τὰ γρήσιμα ζῶα οἶκτος τοῦ ἀνθρώπου, προϊόντος τοῦ πολιτισμοῦ ἐλαττοῦται.

— Αἱ πρῶται ΜΕΤΑΛΛΙΚΑΙ ΓΡΑΦΙΔΕΣ κατασκευάσθησαν ἐν Βιρμινγᾶμ τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἐπωλήθησαν πρὸς μίαν λ. στερλίαν ἐκάστη. Τάχιστα ὅμως ἐξέπεσεν ἡ τιμὴ των εἰς 1 σελλίνιον· μετὰ καιρὸν ἱκανόν, ἠγοράζοντο ἀνθ' ἐνὸς σελλινίου 12 γραφίδες. Κατήνησαν δὲ σήμερον, ὅτε ἡ ἐμπορικὴ μονὰς εἶναι μία γρόσσα (12 δωδεκάδες), ν' ἀγοράζωνται ἐκ τῶν ἐργαστασίων ἀνθ' ἐνὸς σελλινίου, ὄχι μία γρόσσα, ἀλλὰ γρόσσαί γραφίδων μεταλλικῶν. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ κατασκευὴ αὐτῶν εἰσῆχθη τῷ 1847.

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου J. Best, rue St-Maur-St-Germain, 15.

ΜΥΡΙΑ ΟΣΑ

Φεβρουάριος, 1868.